جامانەی خوێناویی پێشمەرگەیەک

رۆمان

هەڤاڵ ئەحمەدی

٢٠١٣

بابەت:رۆمان
نووسینی: هەڤاڵ ئەحمەدی
تایپ: هەڤاڵ ئەحمەدی
پێداچوونەوە بە تایپ و دەق: عەلی لالە
دیزاینی بەرگ: ئەیوب شەهابیڕاد
بنکەی چاپ و بلاوکراوەکان: سارا- ستوکهۆڵم
سۆئید ٢٠١٣
ISBN 978 91 87662-62-0

Weşanên SARAyê

Bi hevkariya: SAZENDEYA (Weqfa) PIRTÛKXANE &
MUZEXANEYA KURDÎ
(Foundation For Kurdish Library & Museum)
Dalag. 48
S–113 24 Stockholm SWEDEN
info@saradistribution.com

ISBN 978 91 87662-62-0

پێشەکی

هەموو گەلانی پێشکەوتوو، جگە لەوەی بەسەرهات و مێژووی گەل و نیشتمانەکەی خۆیانیان وەک مێژوو نووسیوەتەوە و بە دەیان و بگرە سەدان لێکۆڵینەوەی ئاکادیمی و شیکردنەوەی جۆراوجۆریان لەسەر نووسیوە و لە سەدان روانگە و گۆشەنیگاوە لێکیان داوەتەوە، وازیان هەر نەهێناوە و ئەدەبیەکانیشیان قوڵیان لێ هەڵماڵیوە و لە چوارچێوەی رۆمانیشدا گێڕاویانەتەوە. ئەگەر نموونەی ئەو رۆمانانە بێنینەوە کە نووسەرەکەیان تێیدا باسی هیچ نەبێ بڕگەیەک لە مێژووی نیشتمانەکەی دەکات، ژمارەیان ئەوەندە زۆر دەبێ لەوانەیە خوێنەر بێ تاقەت بکا. جگە لەوەش هەر کارەساتێکی ئەو میللەتانە بەسەریان هاتووە، دەیان فیلمی سینەماییان لەسەر بەرهەم هێناوە. دوور نەڕۆین، کارەساتی کوشتاری جوولەکەکان لە هۆردووگاکانی نازیستە هیتلەرییەکاندا، بووەتە پێخۆری زیاتر لە سەدان فیلم و کورتە فیلمی سینەمایی و بەڵگەنامەیی. ئەوەش جگە لەوەی کارەساتەکە لە ئاستێکی بەربڵاوتردا بە دنیا دەناسێنێت، گرنگیەکی دیکەشی هەیە، ئەویش ئەوەیە دەبێتە هێزێکی پشتویان و پاڵپشت بۆ ئەو سیاسەتوانانەی لە رێگەی یاساییەوە لە دەرەوەی سنوورەکانی وڵاتەکەیان دەیانەوێ بەرگری لە مێژووی گەل و نیشتمانەکەیان بکەن .

کە گورگ ئاوڕێک لە مێژووی پڕ لە کارەساتی میللەتەکەمان دەدەینەوە، سەیر دەکەی، دوژمنەکانمان ئەوەی بەسەر ئێمەیان هێناوە،

با بە دەواری شڕی نەکردووە، کەچی ئێمە هێشتاش بەداخەوە زەین و یادەوەریی مێژووییمان هەر وا لاوازە و بە زەردەخەنەیەکی درۆزنانەی دوژمنەکانمان هەڵدەخەڵەتێین و دەریای خوێنی پشتەسەرمان لەبیر دەکەین و لە هەموو شتێکیان خۆش دەبین. من ناڵێم با تۆڵە ئەستێن بین، هەرچەندە شاعیر جوانی فەرمووە: "ئەوەی نەیبێ بیری تۆڵە..... لە باوکی خۆی نەبووە، زۆڵە". دەڵێم ئەگەر تۆڵەئەستێنیش نابین، با هیچ نەبێ کۆست و نەهامەتیەکانی رابردوومان لەبیر نەکەین. چونکە لەبیرکردنیان وامان لێ دەکات دووبارەیان بکەینەوە و زیندووراگرتنیشیان بەرچاوروونیمان دەداتێ و وامان لێ دەکات لەسەر هەست بین و جارێکی دیکەش وەک سەدان جارەکەی پێشوو، مارانگاز نەبینەوە و پێمانەوە نەدەنەوە. ئاخر هەرچی کۆست و کارەسات و خەڵەتان و کڵاولەسەرنانی رابردوومانە، هەمووی لە یەک دەچن. یانی ئێمە هەزار جار بە یەک شێوە زەبرمان خواردووە و پێمانەوە دراوە و هەر لەخەویش رانەبووینە.

کورتی دەبڕمەوە:

هەموو رۆژەکانی مێژوومان، شیاوی ئەوەن و هەڵدەگرن بکرێنە رۆمانێکی گرنگتر لە "دۆنی ئارام"ی شۆلۆخۆف و "نان و شەراب"ی کازانتزاکی و "ئاهەنگی نێری"ی ماریۆڤارگاس یۆسا .

رۆژێک لە مێژووی هاوچەرخماندا شک نابەین تێیدا کارەساتێک بەسەر میللەتەکەمان نەهاتبێ و پێشمەرگەش گیان لەسەر دەستانە

قارەمانیتی و پاڵەوانیتیی خۆی تێدا نەسەلماندبێ. بۆیە ئەگەر قەڵەمی ئازا و بەبڕشتمان هەبێ و نووسەری لێوەشاوە و بیروردمان هەبێ، کەرەستەی خاومان ئەوەندە زۆرە، بەشی هەزار رۆمانیشمان پتر هەیە. ئەی هێمن موکریانی نەیگوت: "ئێوە شیریان لێ بسوون و ئێمە پڕەدینە قەڵەم"؟ دەی ئێستا رۆژ رۆژی قەڵەمە. با قۆڵی لێ هەڵماڵین و هەر کەسە و لە شوێنێکەوە. رووی قسەم لە هەموو ئەو کەسانەیە کە بەچاوی خۆیان رووداوەکانیان دیتووە و کورد واتەنی لە کوورەی شۆڕشدا خاراون و توانای نووسینیشیان هەیە و هەموو ئەو نووسەرانەی دەتوانن بەشێوەی ئەمڕۆیی و بە تەکنیکی مۆدێرن بنووسن، با وەدووی خەیاڵ و فانتازیای بێ بنەما نەکەون. چونکە گڵی دوور دەرمان نیە، تۆزێ سەرداخەن و لەبەر پێی خۆیان گڵی کیمیا هەڵگرن و سۆمای چاوان روون بکەنەوە. با تیتۆڵێک لە خەڵکی پێشکەوتووی پێگەیشتووی تێگەیشتوو دادڕین. ئەوەتا گابریل گارسیا مارکیز، خەون و خەیاڵ و هەقایەت و کولتوور و مێژووی زێدەکەی خۆی کردووەتە هەوێنی رۆمانە بەناوبانگەکەی "سەد ساڵ تەنیایی" و خەڵاتی نۆبلی پێ بردەوە. هەر ئەم نموونەیە دێنمەوە پێموایە ژیرەکان یەک ئاماژەیان بەسە.

بەڵام ئەم رۆمانە:

زۆرتان سەر نایەشێنم و رۆمانەکەش شی ناکەمەوە. چونکە شیکردنەوەی رۆمانەکە بە مانای دەست و پێ بەستنی خوێنەرە. جگە

لەوەش نامەوێ کەس لە روانگەی منەوە و بە تێبینی و بۆچوونی من رۆمانەکە بخوێنێتەوە. من رێز لە بۆچوونە جیاوازەکان و ئەقڵی خەڵک دەگرم، بۆیە پێم وایە هەر کەسە و مافی خۆیەتی دوای خوێندنەوەی رۆمانەکە، بەپێی ئەزموونەکانی خۆی لێکی بداتەوە .

ئەوەندە دەڵێم، رۆمانی "جامانەی خوێناویی پێشمەرگەیەک" رۆمانێکی خۆماڵی و راستی"ریالیستی"یە. ئەم رۆمانە بۆ هەموو ئەوانەی هەوای کوردستانیان هەڵمشتووە و ئەگەر زەبر و زەنگ و تێهەڵدان و زوڵم و زۆری پاسداریشیان نەدیتبێ و لە نزیکیشەوە چاویان لە قارەمانیتی و لەخۆبوردوویی پێشمەرگە نەبووبێ، لانیکەم لە دەوروبەرییەکانی خۆیانیان بیستووە، رۆمانێکی شیرین و پڕ لە تەزووی خۆشەویستیی پێشمەرگە و رق لە داگیرکەرانە. ئەگەرچی دڵنیام، جیا لەوانەی سوێندیان خواردووە گێل بژین و گەمژە بمرن، هەموو کوردێکی رۆژهەڵاتی کوردستان هەتا مۆخی ئێسقان زوڵم و زۆری رێژیمی هەست پێ کردووە. کەوابوو رۆمانەکە وەک من چێژم لێ وەرگرتووە، بۆ هەمووان خۆش و لەبەردڵان دەبێ.

جێی خۆیەتی دەستخۆشانە بە نووسەرەکەی بڵێین و بە هەموومان هیوای بەردەوامیی بۆ بخوازین.

ڕەسووڵ سوڵتانی

نەیدەزانی کاتژمێر چەندە هەر ئەوەندەی دەزانی کە ئێواریٚ بەر لە ڕۆژ ئاوابوون لە دۆڵی پاڵەوانی پشت ئاوایی تورجانەوە وەڕێکەوتبوون و ئەو ئــــاوایییەی کە ئێســـــتا دەنگـــــی ســــــەوەڕەکەی دەگەیشــــــتە گوێی،باغلووجەیە.

وەک ئەوەی لە خاچ درابێ و دەست و لاقی چوارمێخ کێشرابن، نەیدەتوانی جووڵە بکا. دەستی لەسەر پەلاپیتکەی چەکەکەی دانابوو هەر دەتگوت کەسێک خەریکە بەزۆری لە دەستی دەربێنی توند بە سینگی خۆیەوەی گوشیبوو.

ئەو پەڵەگەنمەی تێیدا راکشابوو، سێ چوار رۆژ بوو پاڵەکان دەستیان کردبوو بە دروێنەکردنی و رۆژانە پێنج شەش بەریان لیٚ دەدوورییەوە، وایان دانابوو ئەگەر کەسیان نەخۆش نەکەویٚ بۆ دوو حەوتووی دیکە تەواوی کەن و بە ترێلی و تەراکتۆر باقەکانی کێشەو کەن بۆ خەرمانی پشت ماڵان و گێرەوشەنی کەن تا خەرمانی سووریان بە کێلە لە نێو تەلیسان کەن و بیانبەنە ئاشی ئاوایی قاجر بۆ بژێوی زستانیان.

لەشی گەرم داهات و ئارەقەی کرد لە نەکاو مچڕووکێکی سارد بە نێو هەموو لەشیدا گەڕا، ئارەقەی بەرپشتێند و فیشەکدانەکەی سارد کردەوە. زۆر بەئاسپایی و بەپارێزەوە دەستی بۆ لای رانی درێژ کرد تا

بزانێ خوێنڕێژییەکەی راوستاوە یان نا! هەستی بە تەڕاییەک کرد، لە بەر شۆقی مانگەشەوەکە هەوڵی دا بزانێ ئەو تەڕاییەی دەستی ئارەقەیە یان خوێنە.

دەستی بردە سەر زەوی و دەستەکوتەیەکی کرد لە بەر کڵۆ رەقەکان و لاسکی گەنمەکان، بە زەحمەت توانی تۆزێک خۆڵ لەو زەویە رەقە بکرێنێ و دەستی پێ وەشک کاتەوە.

دیسان ئارەقەی کردەوە، بەڵام ئارەقەی ئەو جارەیان لە جارەکانی پێشوو زۆر زیاتر بوو، هەر بە دەستە خۆڵاوییەکەی کاکۆڵەکانی کە تا سەر برۆکانی هاتبوون و بە ئارەقەی سەر تەوێڵی خووسا بوو، لا دا و چاوی بڕیە ئاسمان و دەستی خستەوە سەر پەلاپیتکەی چەکەکەی و گوێی هەڵخەست تا بزانێ لە دەورووپشتی چ روو دەدا. نزیکترین دەنگ، دەنگی ئەو بۆق و سیسرکانەی لای ئەستێرە ئاوەکەی پشت سەری بوون کە وەک ئەوەی گۆرانی بلێن و گەرەلاوژە بکەن بۆ یەکتریان دەستاندەوە و نۆرەی یەکتریان نەدەدا، دوورترین دەنگیش دەنگی سەوەرێکی تێکەڵاو بوو کە نەیدەزانی لە کام لاوە دێ.

هەر سی خولەک دەبوو لە قەراغ ئەو کانی و ئاوە کەوتبوونە بۆسەی دوژمنەوە، لە چاوقوچاندنێکدا لە دوژمن وەدەست هات و لەگەڵ هاوڕێیانی دیکەی لە تەقەوپێکدادانەکی زۆر تونددا بۆسەکەیان تێک

شکاندبوو. مانگە شەو بوو، بەڵام چاوی زۆر هەتەری نەدەکرد. هەر بۆیە هەر چاوێکی کردبوو بە دوو چاو و جارجار بە پێوە و جارجاریش خۆی لەبن کەندەڵانی جۆگە ئاوەکە مات دەکرد و هەر تارماییەک لە لای دوژمن دەجووڵاوە یان شۆقی چەکەکی دەهات لوولەی چەکەکەی ئاراستە دەکرد و لە جووڵانی دەخست.

کلاشینکوف و تیربار "بی کەی سی" لوولەکەیان وەک دەنووکی کەو سوور ببۆوە و دەیان قاسپاند بە چەشنێک کە دەنگیان دەگەیشتە مووچە و مەزراکانی ئاواییەکانی کانیزێڕینە و هەبەکی و بوغدەکەندییش. هەڵمەت و نەعرەتەی هاوڕێیانی بەجۆرێک بوو کە دوژمن هەر زۆر زوو تێک شکا. لەو چرکەساتە دابوو هەستابووە سەر پێ و تەقەی دەکرد کە فیشەکێکی دوژمن لاقی پێکا و فڕێی دایە نێو جۆگە ئاوەکەی پشت سەری خۆیەوە و چەکەکەی لە دەستی پەڕی. بۆ چەند ساتێک گوێی کپ بوو گوێی لە هیچ نەدەبوو، لە یەکەم کاردانەوەیدا هەر خێرا دەستی درێژ کرد و چەکەکەی هەڵگرتەوە.

هەر چەند هەنگاوێک لەو لای خۆیەوە هاوڕێیەکی وەک ئەوانی دیکە لە هاتووچۆدا نەبوو و شوێنی خۆی نەدەگوازتەوە چاوی لەسەر دووربینی شەوی قەناسەکەی دانابوو بێ ئەوی پەلە بکا، لەسەرخۆ و لە

چوارچێوی دووربینەکەیەوە یەک یەک نەفەرەکانی دوژمنی دەدۆزییەوە و سینگی ئاژن ئاژن دەکردن.

بۆ چەند چرکەیەک سەیری کرد کەیفی بە دەستوتفەنگەکەی دەهات، پێی حەیف بوو بانگی کا و چاوەکانی کە دەستەملانی رووناکایی نێو دووربینە شەوەکە ببوون بگوازێتەوە بۆ لای تاریکایی ئەو جۆگە و ئاوەی ئەو بە بریندار تێی کەوتبوو.

پاش ماوەیەک زۆر بە ئاسپایی گوتی: هاوڕێ! هاوڕێ! کاکە گیان! بەڵام هاوڕێکەی زۆر سەرقاڵ بوو و هەموو هەست و زەینی خۆی خستبووە نێو دووربینی قەناسەکەیەوە، کە بانگی دەکرد گوێی لێ نەبوو. پاش بەتاڵکردنی خەشابەکەی، لە کاتێکدا خەشابەکی دەرهێنابوو و دەیەویست بیگۆڕێ لە شوێنەکی خۆی هەستا و رۆیشت.

زۆریان قەناسەیان پێ بوو، بە رۆیشتنی ئەو هاوڕێیەی کە هەر نەشیزانی کام قەناسەهاوێژ بوو، لە بەر خۆیەوە گوتی: کوڕە من بەجێ نەهێڵن! ئەوجار بە دەنگی بەرزتر بانگی کرد: هاوڕێیان من لێرەم!

سێ چوار کەسی دیکە زۆر بە خێرایی تیژ بە سەر ئەو جۆگە ئاوەی ئەوی تێکەوتبوو تێپەڕین، بەڵام هەستیان نەکرد لەوێیە. ئەوان هێندە تیژ تێپەڕین ئەویش فریا نەکەوت بانگیان کا.

***

چووبوونە خەوێکی قورسەوە و شەکەتیی کار و کوێرەوەرییەکانی ڕۆژانەیان دەردەکرد. دەبوایە پاش چەند کاتژمێری دیکە لە خەوی خۆشی بەیانی هەستابان، مانگەشەوێکی ڕووناک بوو. ماڵەکەیان چواردیوارێکی تاریک و گەرم بوو کە پڕ بوو لە دووپشک و گیانلەبەری دیکە. کاتێک تاریکی زۆرتر بەسەر ژوورەکەدا زاڵ دەبوو دووپشک و گیانلەبەرەکان لە قەڵەشتی دیوارەکان ڕا دەهاتنە دەرێ. هەر بۆیە هاوینان دادە فریشتە جێگاوبانەکەی خۆیانی لە بەر هەیوانی ژوورەکە ڕادەخست و لێفەیەکی شڕیان هەبوو ئەویشیان بە خۆیان دا دەدا.

خەونی دەدی کە باران دەبارێ و تەپەتەپ لە لێفە شڕەکەیانی دەدا. وەخەبەر هات و لە ژێر لێفەکەوە چاوی هەڵێنا هەستی ڕاگرت، دەنگ و بۆنی باران نەدەهات، پاشان لێفەکەی لە سەر سەری خۆی لادا. مانگەشەوێکی ساماڵ بوو، باران نەدەباری ئەوەش دەنگی تەپەی باران نەبوو کە پێی وا بوو بەسەر لێفەکەیان دا دەباری، بەڵکوو دەنگی تەقەی تفەنگ بوو کە لە لای مەزراکەی ئەوانەوە دەهات.

گوێی هەڵخەست لەبەرخۆیەوە گوتی: ئای تۆ بڵێی جەرگی چ دایکێک ئێستا سووتابێ؟ دەستی برد و لەسەرەخۆ شانی مێردەکەی کە لەسەر تەنیشت خۆی گرمۆڵە کردبوو و خەوتبوو ڕاتڵەکاند و گوتی: پیاوەکە! پیاوەکە! هەستە تەقەیە.

کاک عەتا هەر سەر لە ئێواریّ پاش کاری تاقەتپڕووکێنی ڕۆژانەی لە مەزرا را قرتاڵەیەکی لەو تەماتانەی کە خێزانی شەتڵەکەی لە چەند دێراودا لە خوار کانیەکەی مەزراکەیان چاندبووی و هاتبوونە بەر، لەگەڵ دەسکێک کەوەر بۆ ماڵیّ هێنابۆوە. خێزانی هێلکەوتەماتەیەکی بەتامی لیّ ساز کردبوو، لیوانێکی دۆی ترشیشی بە سەردا کردبوو و کەوا و پاتۆڵە لێک نەکالاوە کونجراوییەکەی بە تالّووکە و بێڕاوەستان لەبەرخۆی دەرهێنابوو هەر زۆر زوو خۆی خزاندبووە نێو لێفە شڕەکەوە و وەک خەوی ورچی زستانیّ چووبووە خەوێکی قورسەوە ئەگەر بە دڵی ئەو بایە بەتەما بوو لانی کەم شەش مانگ بخەوی تا شەکەتیی لەشی دەرچی.

هەر لە ژێر لێفەکەوە گوتی: ژنەکە واز بێنە تۆ نازانی چەندە ماندووم تەقەی چی؟ بۆ من گوێم لیّ نەبووە؟

دادە فریشە تۆزێک هەستی ڕاگرت و هیچی نەگوت. پاشان بە لەفزێکی شیرین گوتی: تۆ کە خەوتی وەک مردووت لێدیّ ماڵت نەشێویّ. ئاها گویّ ڕادێرە ئێستاش هەر وردە تەقە ماوە.

کاک عەتا لێفەکەی لەسەر سەری لابرد بیّ ئەوەی چاوی بکاتەوە گوتی: جا ئەوە کاری هەموو شەویانە، بۆ کەس دەوێریّ دوای بانگی شێوان سەر لە ماڵیّ دەرهێنیّ؟ بیّ سیّ و دوو لێکردن دەیدەنە بەر

دەسرێژ. کچی ژنەکە دیسان هەر لە خۆڕا تەقە دەکەن داخوا کامەیان سێبەری خۆی دیوە و لێی بۆتە دێو و درنج و ئاوا ئەو تەقوتۆقەی داناوەتەوە. ئەوجار لێفەکەی بەسەر خۆی داداوە، ماوەیەک بێدەنگ بوو پاشان گوتی: تۆش بخەوە هێندەی نەماوە بۆ سیوادی بەیانی.

بەڵام دادە فریشە هەر دڵنیگران بوو لە بەر خۆیەوە گوتی: نازانم بڵێم چی؟ تەقەکەی ئەم شەویان زۆر بوو! جا چا نەبوو لە نێو ماڵانیش نەبوو، بەڵام تەقەی ئەم شەو بۆ لە لای مەزراکەی ئێمەوە دێ!؟

کاک عەتا خۆی لە نێو لێفەکەدا وەرگێڕا سەر تەنیشت و گوتی: کچێ خۆتی پێوە ماندوو مەکە، ئەی خۆ دەبێ لە لای مەزاری ماڵێکەوە بێ. دوای ئەو چەند قسەیە، ئیدی کاک عەتا بێدەنگ بوو بۆی خەوتەوە.

دادە فریشتە هەستا چوو بۆ لای جەڕە ئاوکەی کە بە داری هەیوانەکەیەوە هەڵیواسیبوو، لیوانە فافۆنەکەی سەر جەڕەکەی لابرد و دارە تاشراوەکەی نێو زارکەکەی کە بە بەنێکەوە بە ملی جەڕەکەوە گرێ درابوو، هێنایە دەرێ و لیوانێکی ئاو خواردەوە. ساردیی ئاوەکە کە هەر دەتگوت تەرزەیە ئەوندەی دیکە، خەوەکەی زڕاند. لەبەرخۆیەوە گوتی: خودایە گیان وەخێری گێڕی و هاتەوە سەر نوێن و بانەکەوە لە تەنیشت مێردەکەیەوە سەری خستە سەر سەرینەکە و هەوڵی دا بخەوێتەوە.

***

ئەری خاڵە عەولا ماڵتە هەر دەڵێی مووشەکیان لێ بەستووین با پشوویەک بدەین و سیغارێک داگیرسێنین. وەک قەتاری کۆن وام کە بە رەژی کاریان دەکرد و دووکەڵیان لێ دەهاتە دەرێ. باوەڕ بکە ئەگەر سیغارێک بکێشم و دووکەڵێک ساز کەم، دوو هێندەی دیکەش بەڕێوە بین مێشێکیشم میوان نابێ.

خاڵە عەولا گوتی: باشە عەلیزادە گیان با بگەینە ئەو سێگەڕانگایە لەوێ پشوویەک دەدەین.

عەلیزادە کوڕێکی رەنگ گەنمیی کورتەباڵا، بەڵام وەک چیا بەرزو خۆراگر بوو. بەر لەوەی بچێتە نێو ریزی شۆرش لە کێبەرکێی هەڵاتن دا یەکەمی هەموو قوتابخانەکانی شاری بۆکانی وەدەست هێنابوو. بۆ نووسین دەستوخەتێکی زۆر جوانی هەبوو. ماوەیەکیش مامۆستای فێرکردنی خوێندن و نووسینی ئەو هاوڕێیانەی بوو کە سیاسەتی رێژیمە یەک لە دوای یەکەکانی زاڵ بەسەر وڵاتەکەیاندا، لە دەستڕاگەیشتن بە چرای خوێندن و نووسین بێبەشی کردبوون. لە بنکەکانی پشوودانی پێشمەرگە زۆر کاری هونەریی دیکەشی وەئەستۆ گرتبوو یاریزانێکی بەتوانایی فوتباڵ بوو لە هەر قامکێکی دەیان گەوهەر دەباری. کوڕێکی چاونەترس و ئازا و بە بەرنامەی رێکوپێک بوو، فەرماندەیی بەشێک لە پێشمەرگەکانی لە ئەستۆ بوو.

مەجید پرسی: عەلیزادە سیگەڕانگا چیە؟ بابە با لێرە لادەین خۆ ماشینیش هەر بە دوو کاتژمێر جارێک لە پۆمپی بێنزین لا دەدا.

بە پارێزەوە عەلیزداە لە خاڵە عەولا شێنانی پرسی:

ئەرێ خاڵە سیگەڕانگا چیە زۆرمان ماوە بۆ وێ؟

خاڵە عەولا بە خێرایی بە لای دا تێپەڕی گوتی: تۆ سەیری ئەو عەجاییبە کە! بۆخۆی لە پێشمەرگەکان خراپترە و بەپەلەیە بۆ سیغار کێشان! کوڕە تۆ خۆت فەرماندەی! ئەوانی دیکە دەبێ لە تۆوە فێر بن! بابی بابم سیگەڕانگا ئەو شوێنەیە وا سێ ئاو تێکەڵ دەبنەوە. هێندەمان نەماوە تاقەت بێنن.

عەلیزادە گوتی: مەجید جارێ تووتنەکەت ڕاگرە تا ئەو شوێنەی وا خاڵە عەولا دەڵێ! ئەرێ مەجید بەڕاستی خاڵە عەوالا گوتی کوێ؟ کوڕە خۆ ناوێکی هێند سەیری گوت ناوەکەشیم لەبیر چۆوە! لەگەڵ مەجید لە کاتێک دا لە نێو ڕیز و قەتاری پێشمەرگەکان دا دەڕۆیشتن، بزەیەکیان هاتێ و هەر وا درێژەیان بە ڕێپێوان دا تا پاش بیست خولەک گەیشتنە دۆڵێک کە سێ چوار شیو تێکەڵ دەبوونەوە هەر ئاسمانی لێڕا دیار بوو.

مەجید کوڕێکی باڵا بەرزی باریکەڵانە بوو، کە چەندین ساڵ لە چاڵە ڕەشەکانی دوژمندا بەند کرابوو. هێندەی سیغار کێشا بوو هەموو دەدانەکانی خراپ ببوون. دوو قوتووی دەرمانی سەمپڕژێنی جوان

جوان شۆردەبۆوە و خاوێنی کردبوونەوە و کردبوونی بە مەتارەی چا لێنان و ڕۆژانە چای تێدا لێدەنان کە ئاوەکەیان وەقوڵتەقوڵت دەکەوت و دەکوڵان، لەبەر ئەوەی زارکی مەتارەکان زۆر چووکە بوون بە فەشە فەش ئاوی گەرم بە زارکەکەیان دا دەهاتە خوارێ، کەچی مەجید بێ گوێدان بەوەی کە ئاوە گەرمەکە دەستی داپلۆخێنێ، ئەو مەتارانەی وەک ئەوەی بە دوو قامکی لۆکە بگرێ زۆر بەئەسپایی لەسەر کوچکاورەکە لا دەبرد، هەر خێرا لە کیسەچا وەشکەکەی دوو لۆچی تێدەکردن وەک مەشکە دەیژاندن، چایەکانی هێندە ڕەش بوون هەر چایەی دە کڵۆی قەند دەویست بۆ خواردنەوە. ئەوکی وەک تەنکە وا بوو بێڕاوەستان و بەپەلە و بە گەرمی، بە لووشەلووش سێ چوار چایی دەخواردەوە. ئەو ڕۆژانەی چای وشکی هەر بەشی جەمێک پێ بوو، تا ئێوارێ تڵتەی نێو مەتارەکانی نەدەڕشت و سێ چوار جاری دیکە چایی تێدا لێدەنانەوە ئیدی وای لێدەهات بۆ جارەکانی کۆتایی چایەکەی هێندە بێڕەنگ دەبوو لەگەڵ قەنداغ جیاوازییەکی ئەوتۆی نەدەما. مەجید لە شەڕدا کورێکی بەغیرەت بوو. لە بەکارهێنانی تیرباردا زۆر شارەزا بوو، بۆیە زۆرتری کاتەکان تیربار "بی کەی سی"ی هەڵدەگرت. چەند ساڵ لەمەوبەر محەممەدی برای لە خۆڕاگرییەکی قارەمانەدا لە کوێستانەکانی قوڵقوڵەی

سەقز کە مەجید خۆشی لەو شەڕە دا بەشدار بوو شەهید ببوو. مەجید هەر چاوەڕێ بوو کاک عەولا بڵێ ئەوەتا سیگەڕانگاکە.

هێندەی پێ نەچوو خاڵە عەولا گوتی: هاوڕێیان ئەوەش سیگەڕانگاکەی وا گوتم، جا هەر لێرە پشوویەک دەدین، بەڵام ئامان زۆر لەسەرەخۆ و بەبێدەنگی ئەوانەی سیغار دەکێشن با لە لای عەلیزادە کۆ بنەوە یەکتان بە چەخماخ سیغاریەک هەڵکا بە قوربانتان بم، شەمچە هەڵنەکەن با شۆق زۆر نەداتەوە با ئەوانی دیکەش جگەرکانیان بە هی ئەو داگیرسێنن. بە بیستنی ئەو هەواڵە خۆشە، مەجید کیسە توتنی کردەوە دەستی کرد بە سیغار هەڵبەستن.

شوجاعی، کە بابی دوو منداڵان بوو هەموو ساڵێ ژن و منداڵەکەی لە داوێنی قەندیل لە نێو چادردا بەجێدەهێشت و لەگەڵ پێشمەرگەکانی دیکە دەهاتەوە ناوچە داگیرکراوەکان، لەگەڵ ئەوەی لەچاو پێشمەرگەکانی دیکە کێشی لەشی لە سەرێ بوو، بەڵام زۆر گورجوگۆڵ بوو. براکەی شەماڵ کە کادرێکی شارەزا و پێشمەرگەیەکی جەسوور و ئازا بوو شەش حەوت ساڵ دەبوو لە تێکهەڵچوونێکی حماسیدا لە ئاوایی شیلاناوێ شەهید ببوو. بۆیە زۆر جار هەر بە گڵکۆی براکەی سوێندی دەخوارد. تەمەنێکی زۆری نەبوو، بەڵام تووکی بە سەروە نەمابوو بە دەسرەیەک نێوچاوانی بەستبوو، لەسەر پشت نیوەدرێژ پاڵی

بە کۆڵەپشتیەکەیەوە دابوو، بە گۆچانەکەی خێرا خێرا لە زەوی دەژەنی رووی لە کەس نەدەکرد، بەڵام دیار بوو قسە بۆ ئەوانە دەکا، کە لە دەوروبەری دانیشتبوون یان لە سەر پشت راکشابوون و خەریکی پشوودان بوون.

دەیگوت: باشە ئەوانە بەو نیوەشەوە لەوێ چیان دەکرد؟ بەڕاستی تۆ بڵێی زانیبێتیان ئێمە بەوێدا دەڕۆین؟ پاشان هەر بۆخۆی وەڵامی خۆی دەداوە و دەیگوت: ئەرێوەڵا جا خۆ خۆفرۆش کەم نین، کوڕە جا لە هەمووی سەیرتر خوشییەکەی لەوە دا بوو ئێمەیان دیبوو کەچی نەیاندەوێرا تەقە بکەن.

لەو کاتەدا هەڤاڵ هات بۆ لایان و بەرلەوەی دانیشێ گوتی: شوجاعی سەرت داپۆشە بریقە دەدا ئاشکرامان دەکەی. پاشان لە تەنیشت شوجاعی خۆی بە عەرزێ دادا. شوجاعی سەری هەڵێنا و سەیرێکی هەڤاڵی کرد و گوتی: ئەوە تۆ لەو قسە قۆڕانە هەر نەکەوتووی؟ باشە لە جەنگەی گەرمە تەقە دا کاک لوقمان هەر لە تۆ دەگەڕا لە کوێ بووی؟

چوار کەس کاری دەرمانیی هەموو هێزەکەیان دەکرد کە هەڤاڵ بەرپرسی ئەوان بۆ دەرمان کردنی برینداره گریمانەکان بوو، بەڵام لە برین پێچم نەبێ لە هەموو شتێک دەچوو. دایمە گیانی یان چەور یان

تۆزاوی بوو، کۆڵەپشتییەکەی بێجگە لە دەرمان سەری مار و مێرووی تێدابوو، دوو ساڵ بەر لە ئێستا کە لەگەڵ چووکەڵی بێسیمچی بوو، تەها گوتبووی: ئەگەر گەمارۆمان دەن و بڵێن بیست رۆژی دیکە هەمووتان لە برسان دەمرن، چووکەڵی و هەڤاڵ هێندەیان شتی خواردن پێیە دە رۆژ دوای ئێمە دەمرن. ساڵی وا بوو سێ چوار جار لەگەڵ تیمی کەم و بە بریندارەوە تا جێگای ئەمن لەگەڵ بریندارەکاندا دەچوو. هێندێک جاریش لەو رێگایە بریندارەکان شەهید ببوون، هەڤاڵ بە دەستی خۆی گڵی بە سەردا کردبوون، بەڵام ئەو ساڵە کاک لوقمان رازی نەدەبوو هەڤاڵ لە هێزەکە دوور کەوێتەوە دەیگوت: کاکە ئەو هەموو پێشمەرگەیە هەیە با هەڤاڵ هیچی لێ نەیە، ئەگەر ئەوان بریندار بوون با ئەو هەبێ بۆ دەرمان کردنیان. هەر بۆیە ئەو شەوە لە کاتی تەقەکردندا کاک لوقمان بە شوێن هەڤاڵدا گەڕابوو.

شوجاعی دیسان درێژەی بە قسە کردنەکەی دا و پرسی: ئەرێ هەڤاڵ بەڕاستی تۆ پێت وابێ ئەوانەی بۆسەیان بۆ دانابووینەوە، هێزی بۆکان بوون یان سەقز؟

هەڤاڵ لە کاتێکدا هەر دوو دەستی وە بن سەری خستبوو پاڵی بە کۆڵەپشیەکەیەوە دابوو ملی بۆ لای شوجاعی سووڕاند و گوتی: جا شوجاعی گیان هەمووی قوماشی تۆپێکن وەک سەگ هەر رۆژێ پەتیان

دەکەن بۆ شوێنێک، ئەوانیش بۆ ورکەنانێک کە دەخرێتە بەر دەمیان لە هیچ جەنایەتێک ناپرینگێنەوە، باشە خۆ لەو بارەشەوە کە بڵێن ئێمە چەکدارین قسەم نیە، بەڵام جا خۆ رۆژ نیە چەندین ئاودێر و مووچەوانی بێدیفاع نەکووژن.

شوجاعی گوتی: بۆیە بۆم پرسیارە ئەگەر هی سەقز بن بەیانی بە شوێنماندا دێن بۆ ئێرە.

تاهیر کە زۆر بە مێرمنداڵی لەگەڵ عەلی هاورێی ببوونە پێشمەرگە پاشان عەلی چەند ساڵ بەر لە ئێستا لە شەرێکی دەستەویەخەدا لە سەرچاوەکەی ئاوایی قەمتەریٚ هەر چەند هەنگاوێک لەولای تاهیرەوە شەهید ببوو. تاهیر کورێک بوو لە شورشدا قاڵ ببوو، پارتیزانێکی بەتەواو مانای لیٚ دەرهاتبوو. زۆرتری کاتەکان لەگەڵ دەستەی پێشەوە دەیاننارد بۆ تاقیکردنەوەی شوێنە ئەستەمەکان، بەرامبەر بە هەڤاڵ و شوجاعی دانیشتبوو و گوێی دابووە قسەکانیان، هاتە نێو قسەکانیانەوە گوتی: شوجاعی هەر تەقەیان لێکردین من و هەڤاڵ خۆمان فریٚ دا نێو جۆگە ئاوێکەوە ویزەویزی فیشەک وەک مێشەکوێرە بە لامان دا دەهات، تارماییەک دیار بوو، هەڤاڵ وا دەکا، تاهیر با دوو دەسرێژ لەو تارماییە بکەین، کە لەوێرا تەقەمان لیدەکەن، پێموابیٚ یان ماشێنە یان تەرمەکە گیایە. شوجاعی بە خێسەوە سەیرێکی هەڤاڵی کرد هیچی

نەگوت، بەڵام ئەوجار رووی لە تاهیر کرد و گوتی: تازە بۆخۆتان هیچ خودا ئەقڵ بدا بە منداڵەکانتان. جا ئەوە بەرخی بابم بەشکم تەرمەکە گیا ئاوری گرتبایە!

هێندێک لە سیغارکێشەکان سیغاری دووهەمیشیان داگیرساندبوو، مامۆستا سەلاح مرۆڤێکی هێندە باریکەڵە و لاواز بوو لووتیت گرتبایە گیانی دەردەچوو، بەڵام زۆر چیرٍ بوو ئەو هەمووە توونێتی و برسێتی و رێپێوان و ماندووبوونە بە چۆکیان دا نەدەهێنا. لە دوو میتریی ئەوان دانیشتبوو چاوەڕێ بوو جگەرکێشەکان سیغاری دووهەمیشیان تەواو کەن، سمێڵێکی قەیتانیی رەشی هەبوو هەمووکات ئەو دوو چڵە موویەی بەر چەنەگەی دەتاشی. جووتێکی زەنگاڵی سپیی لەپێ دەکرد، کە بە رێگا دا دەرۆیشت تەپەتەپێکی ساز دەکرد دەتکوت سەرچوویی گرتووە. هەر کەس شەوانە بەدوای ئەو دا رۆیشتبایە سێ چوار جار دەکەوت. مروڤێکی تێگەیشتوو و کادری سیاسیی هێز بوو. لە سەرەتای شۆڕش دا لە گەڵ "ئازاد"ی هاوڕێی دەچنە نێو رێکخراوی چەپەکانەوە، پاش ماوەیەکی زۆر کورت لەگەڵ ئازاد دەبنە پێشمەرگەی دیموکرات و سەرەتا لە فێرگەی راهێنانی پێشمەرگە دەبنە مامۆستای فیرگە، پاشان گەڕابوونەوە ناوچەی بۆکان. کاک ئازادیش لە شەڕە دەستەویەخەکەی سەرچاوەی قەمتەری شەهید ببوو. مامۆستا سەلاح بۆ خۆی سیغاری

نەدەکێشا، پێشی خۆش نەبوو کەس تووشی ئەو بەزمە خراپە بێ، چاوێکی بەسەر هەموو پێشمەرگەکاندا گێڕا، کە چاوی بە مەجید کەوت وەک ئەوەی گیشە گیای ئاگر دابێ دووکەڵ لە سەر سەری ڕێچکەی بەستبوو بۆ ئاسمان، گوتی: دە بەسە مەجید ئەو دووکەڵە چیە سازت کردووە دەڵێی مژ لە تەپاڵە دەدەی. ئەو جار لە جێی خۆی هەستا و چەکەکەی لە شانی کرد ڕووی لە شوجاعی کرد و گوتی: دەی شوجاعی ئەو "سخنرانیە" هەڵگرە بۆ بەیانی با بڕۆین.

کاک لوقمان کە خەڵکی ناوچەیەکی دیکەی کوردستان بوو مرۆڤێکی بەئەدەب، بێدەنگ و هێمن بوو. وەک بەرپرسی کومیتەی شارستانی بۆکان دیاری کرا بوو. هەر دوو سێ مانگ دەبوو بۆ خزمەت کردن هاتبووە ناوچەی بۆکان. ئەویش کە دیار بوو زۆر بەپەلە بوو گوتی: جگەرکێشەکان تەواو بن! لە شوێنەکەی خۆی هەستا و خۆی تەکاند و ڕووی لە حەسەن کرد و گوتی: بەرابەری گیان هەستە نەخەوی سەرمات دەبێ. پاشان بە دەنگێکی بەرزتر گوتی: کاکە کەس نەخەوێ.

خاڵە عەولا سەیرێکی کاتژمێرەکەی کرد و دیار بوو شوێنێکی دیاری کردبوو بۆ بەیانی تا لەوێ پشوو بدەین گوتی: ئەو لە

بۆســـەکەوتنە رێگاکەمـــانی گـــۆڕی و دوور کەوتیـــنەوە بـــۆیە دەی بە قوربانتان بم پەلە بکەن دەنا ناگەینە جێ رۆژمان لێ دەبێتەوە.

❊❊❊

تەقە تەواو ببوو، هەستی کرد کەس لە نیزیکی نەماوە. دەستی کێشایە سەرلێواری جۆگە ئاوەکە و چنگێک گیا و گوڵی قەراغ جۆگەکەی توند گرت ویستی وەک تەنافێک خۆی پێوە هەڵواسێ و بێتە سەر لێواری جۆگەکە، کەچی ئەو گیایانەی چنگی لێگیر کردبوون بە بنچکەوە بە دەستیەوە هەڵقەندران و کەوتەوە نێو جۆگەکە.

ڕەحمان و ئەنوەر کە لە لایەکی دیکەوە دەهاتنەوە تا بڕۆنەوە بۆ لای پێشمەرگەکان، چاویان بە تارماییەک کەوت کە لەو جۆگەیەدا دەجووڵێتەوە. ڕەحمان ڕووی لوولەی چەکەکەی تێکرد لەسەرەخۆ بە ئاسپایی بۆ لای چوو، کە لێی نیزیک کەوتەوە گوتی:

ئەوە کێیە؟

عوسمان گوتی: ڕەحمان گیان منم عوسمان!

عوسمان لاوێکی باریک و جوانچاک و خۆینشیرن، بیستودوو ساڵ دەبوو لە داوێنی چیای سەرکەشی پیرچۆپان لەدایک ببوو. هەر لە مێرمنداڵیەوە لەشی ناسکی خرابووە ژێر کاری تاقەتپڕووکێنی وەرزێڕی. تووشی دەیان کوێرەوەری و نەهامەتی لە ژیاندا هاتبوو. بە دەیان جار بێڕێزی پێکردن لەلایان داگیرکەرانی خاکەکەی بە خەڵکی ئاواییەکەیانی بە چاوی خۆی دیبوو. پێنج شەش ساڵێک بوو بەرگی پیرۆزی پێشمەرگایەتیی پۆشیبوو. وەک عادەت ردێنێکی تەنکی

دەهێشتەوە و جارجار گۆرانیی "ئەرێ هۆ خاڵ خاس"ی بۆ هاوڕێکانی دەچڕی. زۆر جاران جامانەیەکی کوردانەی دەپێچاوە و لە سەری دەنا، بەڵام ئەو شەوە شەپکەیەکی ڕەنگ زەیتوونی، کە ئارمێکی حیزبەکەی تێدا نەخشا بوو لە سەر نابوو. پێشمەرگەیەکی نەترس و بەبیروباوەڕ و ماندوونەناس بوو. ئەو ساڵە کرابووە جێگری فەرماندەری پەلێک لە پێشمەرگەکان کە مەمیل سەرپەلیان بوو.

ڕەحمان بە سەرسوڕمانەوە پرسی: عوسمان ئەوە لەو جۆگەیەدا چی دەکەی؟!

عوسمان نەیویست ڕەحمان دڵنیگران کا، هەوڵی دا ڕەحمان تێگەیەنێ، کە برینکەی جێگای مەترسی نیە، بۆیە زۆر بەهێمنی گوتی: کوڕە ڕەحمان گیان شتێکی ئەتۆ نیە، بەڵام پێموابێ بریندار بووم.

عوسمان و ڕەحمان خەڵکی ئاواییەک بوون و هەر لە منداڵیەوە یەکتریان دەناسی. بە بیستنی وشەی بریندارببوون، ڕەحمان بۆ ماویەکی کورت هەناسەی لە سیەکانی دا ڕاگرت. ئەو جار خێرا خۆی هاویشتە نێو جۆگەکەوە گوتی: عوسمان گیان تۆ باشی؟ پاشان زۆر بە خێرایی لە سەروچاویڕا تا بەری پێی وەک کەسێکی نابینا کە ئەلفوبێی تایبەتی نابیناکان لەسەر پەڕتووکێک بخوێنێتەوە، ئاوا دەستی بەسەر هەموو

لەشی عوسماندا هێنا و زۆر پەشۆکاوانە گوتی: لە بەرت مرم کوێت بریندرا بووە؟

سەری هەڵێنا تا بە شوێن ئەنوەردا بگەڕێ سەیری کرد ئەنوەر خەریکە دەڕوا، بێ ئەوەی لە جێی خۆی هەستێ، خۆی خستە سەر پەنچەکانی قامکی لاقی و گوتی: ئەنوەر! ئەنوەر! کورە وەرە ئێرە نەڕۆی! هاوکاریم بکە عوسمان بریندارە!

رەحمانیش هەر لە داوێنی چیای پیرچۆپان و لە ئاواییەکەی عوسمان لەدایک بوو، ئەویش بە چەرمەسەری و ناخۆشیی ژیان خارابوو. بن پرد یا سەرتەپۆڵکە شاخێکت پێسپاردبا بە تاقی تەنێ پێشی بە دەیان کەسی دوژمن دەگرت هەتا خودا حەز دەکا بە ورە بوو. ئەویش وەک هەزاران منداڵی دیکەی کوردستان بەهۆی نەبوونی قوتابخانە لە ئاواییەکەیان، خوێندەوارایی نەبوو. بۆیە لە نێو کوڵەپشتییەکەیدا شوێنکی بۆ کتێبی "ژیان و خەبات، کە کتێبی فێر بوونی زمانی کوردی بوو" هێشتبۆوە و شاخ بە شاخ، دۆڵ بە دۆڵ لەگەڵ خۆی دەیگێڕا. بۆ گۆرانیگوتن دەنگێکی بە سۆزی هەبوو بەڵام تا وەک مریشک راوکەت وەبەر نەنابا هیچی لێ هەڵدەنەدەوەرا و وەگارەگار نەدەکەوت. رۆژانە بەر لەوەی جامانەکەی لە سەر نێ لە سەر چۆکی دەیپێچاوە، سێ چوار جار ئەودیواودیوی پێدەکرد جا لە

سەری دەنا. کاتی جامانە پێچانەوەشی هەڕەتی ئەوە بوو کەسێک لە نیزیکی بێ و لە ژێر لێوەوە وزەوزێکی لێهاتبایە، جا ئەویش دەستی دەکرد بە گۆرانی گوتن. ڕەحمان ئەو شەوە جامەدانەکەی نەپێچابۆوە و لە ملی هالاندبوو.

هەر وا کە لە تەنیشت عوسمان هەڵترووشکابوو، جامانەکەی لە ملی کردەوە و ئەو جار هەوڵی دا وشەکان وەک فێربوونی زمانی کوردیی نێو کتێبەکەی ڕەوان و لەسەرەخۆ بڵێ بۆیە پرسیاری کرد: عوسمان گیان کوێت بریندار بووە؟

عوسمان زۆر لەسەرەخۆ گوتی: ڕەحمان گیان لاقمە، بەڵام هەمووی دێشێ نازانم دروست کام بەشێتی.

ڕەحمان کە تا ئەو کاتە دەستی لە نێو دەستی عوسمان نابوو، دەستی بۆلای لاقی عوسمان برد، ئەجار دەستی وە سەرەئێسکێکی تیژ کەوت کە دەتگوت نووکی چەقۆیە لە ڕانی عوسمانەوە هاتۆتە دەرێ. بە پارێزەوە دەستی لەسەر برینەکەی عوسمان دانا و گوتی: ئەوەتا دۆزیمەوە خەمت نەبێ ئێستا بۆت دەبەستم. پاشان هێندە بەتوندی برینەکەی بەست، کە عوسمان مچڕووکێکی بە لەشیدا هات دونیای لەبەرچاوان تاریک بوو. هەر خێرا دەستی ڕەحمانی گرت گوتی کورە زۆر ژان دەکا تۆزێک سەبر.

ڕەحمان کە نیوەی زمانی لە زاری دەرهێنابوو وەبەر ددانەکانی دابوو خەریکی بەستنی برینکەی عوسمان بوو، بۆ ساتێک زمانی خستەوە نێو زاری و هەناسەیەکی هەڵکێشا و کوتی: قەیناکا عوسمان گیان تاقەت بێنە با خوێنڕێژی نەکا. سەری بۆ لای ئەنوەر کە لە تەنیشتی ڕاوستابوو وەرسووڕاند و گوتی: دادەی ئەنوەر گیان بزانە دووکەس بانگ ناکەی بێن بۆ هاوکاریمان.

ئەنوەر پێشمەرگەیەکی لەبەردڵان و بەدەستەوە بوو، هەموویان خۆشیان دەویست. دەستوپەنچەیەکی ڕەنگینی هەبوو لە چاککردنی سەری پێشمەرگەکاندا وەبەر نەدەکەوت، ئەویش هەموو کات بە دڵێکی ئاوەڵاوە قژی بۆ هاورێکانی کورت دەکردەوە قەت گنجێکت لە نێوچاوانیدا نەدەدی، بەڵام ئەنوەر پێشمەرگەیەکی تازە بوو، وەک ڕەحمان و عوسمان نەکەوتبووە شەڕەوە بۆیە نەیدەزانی دەبێ چی بکا. ئارپیجییەکەی هەر لە شانی دابوو گوللە ئارپیجییەکیشی بەدەستەوە بوو. کەمێک دوور کەوتەوە و چاوێکی گێڕا و گەڕاوە بۆ لایان و گوتی: رەحمان کەس نەماوە هەموویان ڕۆیشتوون.

رەحمان کە سەرقاڵی پێچانی برینەکەی عوسمان بوو، بە بیستنی ئەو هەواڵە خێرا سەری بەرز کردەوە، ڕووی لە ئەنوەر کرد و بە

سەرسووڕمانەوە گوتی: چی؟! ئەوە تۆ باسی چی دەکەی؟ ئەی چۆن عوسمانیان ئاوا بەجێهێشتووە؟!

ڕەحمان و ئەنوەر خۆیان دایە ژێر باڵی عوسمان لە جۆگەکەیان دەرکێشا دەریێ. عوسمان ئازارێکی زۆری پێگەیشت گوتی: دامنێن، دامنێن، ناتوانم ئاوا زۆر دێشێ. لەسەر پشت درێژیان کرد، ڕەحمان سەیرێکی دەورووپشتی خۆی کرد و هەناسەیەکی قووڵی هەڵکێشا و گوتی: جا وەرە تۆبی ئەو خودایە ئەوە کارە، ئەو کوڕەیان ئاوا بەجێهێشتووە؟ باشە ئێستا ئێمە چیی لێ بکەین!؟

عوسمان گوتی: تازە ئێوەش بەجێماون ڕەنگە ئێستا دوژمن بێتەوە، با ئێوە هیچتان لێ نەیە من بەجێبێڵن و برۆن.

ڕەحمان کە هەر سەیری تەپۆڵکەکانی دەوروبەری دەکرد بیری لەوە دەکردوە، تۆ بڵێی پێشمەرگەکان بەرەو کام لا چووبن؟ بە بیستینی وشەی بەجێم‌بێڵن، خێرا ڕووی لە عوسمان کرد و گوتی چی؟! بەجێت بێڵین؟ بۆ من و ئەنوەر مردووین؟ دا ئەنوەر بن باڵی بگرە با جارێ رایکێشینە ئەو نێو گەنمە، بەڵام هەر خێرا لە بڕیارەکەی خۆی پاشگەز بۆوە گوتی نا نا وا نابێ بە کۆڵی دادەدەم.

عوسمان لە سەر پشت ڕاکشابوو، ڕەحمان چەکەکەی ئەویشی لە شان کرد و بە هاوکاریی ئەنوەر، عوسمانی لە کۆڵ کرد. عوسمان

هێندەی ئازار پێگەیشت چاوی ڕیشکەوپیشکەی کرد و لەهۆش چوو، بەڵام ڕەحمان تا نێو گەنمەکە داینەنا.

ڕەحمان سەیرێکی برینەکەی عوسمانی کرد و تۆزێکی تری جامانەکەی کە برینەکەی پێ بەستبوو توند کردەوە، عوسمان لەو کاتە دا لە بەر ئازاری زۆری لاقی هاتەوە هۆش و پرسی: چی رووی داوە پێشمەرگەکان گەڕاونەوە؟ ڕەحمان چەکەکەی عوسمانی کە لە شانی خۆی کردبوو، لە شانی کردەوە گوتی: ها عوسمان گیان چەکەکەت بگرە و وریا بە ئێستا دەڕوین ولاغێک لەو مەزرایانە دێنین و دێینەوە.

عوسمان گوتی: ڕەحمان گیان بەو شەوە ولاغ لە کوێ دەست دەکەوی؟! بڕۆن بگەڕێن بزانن پێشمەرگەکان بدۆزنەوە و ئێسترکەی خۆمان بێنن.

ڕەحمان دەستی لە نێو دەستی عوسمان خست و توند کوشی و گوتی: غەمت نەبێ دەنگت لێوە نەیە، ئێستا دێینەوە.

رووی لە ئەنوەر کرد و گوتی: ئەنوەر گیان ئێمە با بڕۆین. ئەنوەر چاوی لە عوسمان کرد کە دەبێ بە بریندارى لەو نێو گەنمە بەجێی بێڵن، چاوی پڕ بوو لە ئاو بە دەستی چاوەکانی تۆزێک هەڵگلۆفی و وشکی کردنەوە و بە خشەخش نێو گەنمەکەیان بەرەو ڕۆژاوا بەجێهیشت.

***

کاک عەولا شێنانی فەرماندەرێکی ڕەشتاڵەی خوێنشیرین بوو کە پاش شەهید بوونی وەستا ئەحمەد لە شوێنی ئەویان دانابوو. زۆر دڵی بە کارەکەی خۆش بوو، یەکە یەکەی پێشمەرگەکانی باش دەناسی، وەک کوڕی خۆی سەیری دەکردن. پێشمەرگەکانیش ڕێزێکی تایبەتیان بۆی هەبوو، لە پێناو ڕیبازەکەیدا ئەوەی نەیدەزانی ماندوو بوون بوو. سەعدوونی برای کاک عەولاش چەند ساڵ بەر لە ئێستا لە شەڕێکی قارەمانانەدا شەهید ببوو. کەمتر سەری رووت دەکرد، جامەدانەیەکی لارەولار لە سەر دەنا و تفەنگەکەی وا لە شان دەکرد کە لوولەکەی رووی لە ئاسمان بێ و کیسەخەوەکەی بە لوولەکەی دا دەکرد، بەڵام ئەو شەوە کیسەخەوەکەی بە دەستەوە بوو. بە هەناسەبڕکێ لە دووملانەکەی ئاوایی هەرمێلەوە کە دەچێ بۆ ئاواییەکانی کۆندەلان و تاهیربۆغە سەر کەوت. ئەو جار کیسەخەوەکەی وەک جاران بە لوولەی تفەنگەکەیەوە هەڵواسی و بە دووربینەکەی سەیری نێو پۆلە دارێکی کرد و بە بێسیم بەوانی دیکەی گوت: وەرن شوێنێکم دیتۆتەوە بۆ مانەوە.

کاتێک هەموو پێشمەرگەکان گەیشتنە لای خاڵە عەولا، سێ چوار کەسی لە پێشدا نارد تا نێو دارەکان بپشکنن. چوار کەس لە پێشدا چوونە نێو دارەکان کاتێک لە ئاسایشی نێو دارەکان دڵنیا بوون بە

بێسیم بانگی ئەوانەی دیکەشیان کرد و هەموویان وێکڕا چوون بۆ نێو دارەکان.

هەر پۆلە پێشمەرگەو لە ژێر پۆلەدارێک رەخت و فیشەکدانەکانیان لە خۆیان کردەوە وەک عادەتی شەوانی پێشوو بەتەما بوون نان و پەنیرێک بخۆن ئینجا بخەون چونکە ئیدی تا لای نیوەڕۆ ئەگەر هیچ نەقەوماباً لە خەو هەڵنەدەستان.

مەمیل فەرماندەی دەستەیەک بوو، عوسمانیش کە بە برینداری بەجێ مابوو جێگری مەمیل بوو. مەمیل چووە سەر کانیەکەی بن دارەکان تا مەتارە ئاوەکەی پڕ کا لە ئاو. سەیری کرد ئەستێرەئاوەکەیان گرتۆتەوە بۆ ئەوەی تا بەیانی پڕ بێ لە ئاو. مەتارەکەی پڕ کرد و گەڕاوە ئەو شوێنەی کیسەخەوکەی لێ بڵاو کردبۆوە. نانێک و تۆزێک پەنیری لە کۆڵەپشتیەکەی دەرهێنا و بابۆڵەیەکی پێچاوە.

بەشێک لە پێشمەرگەکان عادەتیان بوو بۆ ئەوەی نەخۆش نەکەون هەر دەستبەجێ خۆیان نەکەنەوە و تاقم و فیشەکدانەکانیان هەر بە قەدەوە بوو راوستابوون تا تۆزێک ئارەقەی لەشیان سارد بێتەوە جا بخەون. هێندێکیشیان دوو دوو و سێ سێ پێکەوە خەریکی نان خواردن بوون و قسەیان دەکرد.

مەمیل گوتی: کوڕەکان تۆزێک لەسەرەخۆ قسە بکەن پاشان گوتی: عوسمان ئێستا سەیرم کرد ئەستێرە ئاوەکەیان گرتۆتەوە ئەوە بەو مانایەیە بەیانی کەسێک دێ تا ئەو ئاوی نێو ئەستێرەئاوەکە بەردا. بۆیە بە نیگاهبانەکان بڵێ با خۆیان وەدەر نەخەن تا کەس نەمانبینێ، کە نانیشتان خوارد نیگاهبان بنێرە سووچی دارەکانی سەرەووی خۆمان چونکە دەستەکانی دیکەش لە خوار دارەکانەوە نیگابان دادەنێن. پارووبەکی لە بابوڵەکە بادا چاوەڕێ بوو وەک شەوانی پێشوو عوسمان بڵێ زۆر باشە مەمیل گیان خەمت نەبێ، کەچی لە لای کەسەوە وڵامێک نەبیسترا.

مەمیل گوتی: با نیگاهبانی بەیانی دووربینەکە لە لای خۆی دانێ. کە رووناکی کردەوە، سەیری ئەو شاخانەی دەوروپشتی خۆمان بکا. کەچی دیسان کەس وەڵامی نەداوە.

مەمیل گوتی: عوسمان ئەوە لە کوێی؟ ئەو جارەشیان پرسیارەکەی هەر بێ وەڵام مایەوە. پاروە پەنیرەکەی قووت دا، مەتارە ئاوەکەی بەسەریوە نا قومێکی لێدا هەر لەخۆڕا هەستی بە شتێکی نامۆ کرد گوتی: عوسمان! ئەرێ کەس عوسمانی دیوە؟

دووکەوچک گوتی: ئەرێ عوسمان بۆ وەڵام نادیەوە مەمیل لەگەڵ تۆیەتی!؟

مەمیل پرسیاری کرد، ئەرێ رەحمان! عوسمان چووەتە کوێ؟ رەحمانیش وەڵامی نەداوە.

مەمیل بە سەرسووڕمانە گوتی: ئای ئای، ئەرێ ئەو بەشەرانە لە کوێن. باشە کێ لەگەڵ رەحمان و عوسمان نان و چایەکی تێکەڵاوە و هاوخەرجن؟ دەنگێک گوتی ئەنوەر.

ئەوجار مەمیل بۆ ئەنوەریش گەڕا هەر لەوێ نەبوو. فکری بۆ ساز بوو نانەکەی وەگیانی نەکەوت. بابۆڵەکەی هەروا لە نێو کۆڵەپشتییەکەی خستەوە پرسیاری لە پێشمەرگەکان کرد کە لە کەنگێوە نەتاندیون؟ پاشان بە پرسیار کردن بۆی دەرکەوت کە لە پاش بۆسەکەوە کەس نەیدیون، ئەوە لە حاڵێکدا بوو کە پێنج سەعاتێک لە شوێنی بۆسەکەوە دوور کەوتبوونەوە.

مەمیل ساڵانێکی دوورودرێژ بوو پێشمەرگە بوو بەژن و باڵایەکی بەخۆوە و دەست و مەچەکێکی ئەستوور و سمێڵێکی گەورەی پێوە بوو. ریشێکی زەردی دەهێشتەوە برۆکانی چی وا لە سمێڵەکانی چووکەتر نەبوون، پێشمەرگەیەکی دڵسۆز و خاکی و بەدەستەوە و جێگای باوەڕی هەموویان و خۆشەویست، چاونەترس، بەغیرت و شەڕکەرێکی لێهاتوو بوو. گوتی: خاڵە عەولا، کاک لوقمان، سێ پێشمەرگەمان دیار نین!

کاک عەولا لە خوار دەستەکەی مەمیلەوە کیسەخەوەکەی بلاو کردبۆوە خەریک بوو خۆی بخزێنێتە نێو کیسەخەوکەیەوە، زۆر بە سەرسوورمانەوە گوتی: چی! ئەوە تۆ باسی چی دەکەی؟ یانی لە رێگا خەویان لێکەوتووە؟ دادەی دووکەس تا سەر ئەو زیندوی کە لەوێرا هاتینە خوارێ بنێرە بزانە لەوێ بەجێ نەماون و خەویان لێ نەکەوتوە.

مەمیل گوتی: دادەی کوڕەکان کێ خۆی نەکردۆتەوە تا ئەو باسکەی لەوێڕا هاتینە خوار بچن بزانن لەوێ خەویان لێ نەکەوتووە.

دووکەس کە تا ئەوکاتە خۆیان نەکردبۆوە هەستان و چوونەوە بۆ دووملانەکە، پاش ماوەیەک هاتنەوە گوتیان کەسمان نەدی.

بەشێک لە پێشمەرگەکان چووبوونە نێو کیسەخەوکانیانەوە بەتەمابوون چاو لەسەریەک دانێن بە بیستنی بێ سەروشوێن بوونی سێ هاوڕێیان هەموویان لە جێگای خۆیان قوت بوونەوە. هەر کەس شتێکی بە مێشکیدا دەهات، یەک دەیگوت ڕەنگە هەڵبڕابن. یەک دەیگوت ڕەنگە شەهید بووبن...

کاک عەولا سەرەڕای شەکەتیی رێپێوانی شەوێ، لە تاوی ئەو سێ پێشمەرگەیە چاوی نەچووە خەو بە پێشمەرگەکانی گوت کە ئێوە بخەون و پشوویەک بدەن نەکوو بەیانی دوژمن هێرشمان بکاتە سەر با تۆزێک بحەسێنەوە. بۆخۆشی کیسەخەوکەی لە خۆی هالاند تا هەوا

سـێرەی نەدا، چـاوی لە سـەر یەک دانەنـا. بەیـانی زوو دەسـتی دایە دووربینەکەی، لە نێو دارەکان چووە دەرێ سەیری شاخەکانی پشت سـەری خۆیـانی کـرد. کە زانـی دوژمـن هێرشـی نەکـردووتە سـەریان هـاتەوە بۆ نێو دارەکـان. بۆ لای نیوەڕۆ زێڕەی نـارد تـا بچێ بزانێ هەواڵێکی عوسمان و ئەنوەر و ڕەحمان وەدەست ناخا.

زێڕە کـادرێکی هەڵسـووڕی ئەو ناوچـانە بـوو. سـاڵانی پێشـوو لە ناوچەی سەقز کاری تەشکیلاتیی کردبوو، بۆیە خەڵکی دەناسی و ئەو گوندانەی دەوروبەر شارەزا بوو. مرۆڤێکی بەورە و سـەروزمان خۆش بوو، لە هەرە پێشمەرگە کۆنەکانی ناوچەی بۆکان بوو، هەر کارێکیان پێدەسپارد، بێ سێ و دوو لێکردن دەیگوت: بەڵێ کاکە گیان!

کـاک عـەولا چـوو بۆ لای و گـوتی زێڕە تـۆ لێـرە خـەڵکی بـاش دەناسی چ بکەین بۆ هەواڵێکی ئەو کوڕانە؟

زێڕە جلوبەرگێکی شڕی لەبەر کرد پاتۆڵێکی ڕەش و ئاتەگی کراسێکی سپی خەت خەتی بەسەردا بەردایەوە، دۆخینی پاتۆڵەکەی لە پاتۆڵەکەی دەرهێنا و دارێک بەدەستەوە خۆی وەک شوانان لێکرد، کە بزنی لێ ون بووە و بە شوێنیدا دەگەڕێ. دەستی دایە دووربینێک و دەمانچەیەکی لە ژێر کراسەکەی لە دوخێنی پاتۆڵەکەی بەست و لە قەدی شاخی هەڵبوو و بـەرەو بەردەڕەشـەکانی سـەر شـاخ وەڕێکـەوت. بـۆ پشـوو دان

رانەوەستا تا گەیشتە سەر شاخی. کە رووکاری ئاوایی هەرمێلەی لێوەدەرکەوت، لە بن بەردێک دانیشت گەرما بێ تاقەتی کردبوو، زۆر بەوردی بە دووربین سەیری هەر چوار دەوری خۆی کرد. ئەوەی ئەو دەیدیتن خەڵکی زەحمەتکێشی ناوچەکە بوون، کە بۆ پەیداکردنی پاروە نانێک لە بەر ئەو سوورە تاوە خەریکی دروێنە و گێرە و خەلەوخەرمان بوون. لە شوێنی بۆسەکەی شەویش را دەنگی چەکی قورس و دۆشکە دەگەیشتە لای. دیار بوو دوژمن هێزێکی زۆری ناردۆتە پشت ئاوایی ئەو شوێنەی زێڕە و هاوڕێیانی لەوێ لە بۆسە کەوتبوون و شاخەکانی دەوروبەری ئەوێی تۆپباران دەکرد. لێنزی دووربینەکەی زووم کردە سەر مۆڵگەی ئاوایی هەرمێلە تا بزانێ هێزی زیاتریان بۆ نەهاتووە، کاتێک دڵنیا بوو ناوچەکەی لای وان ئارامە بە ماتە مات و خۆ کووڕکردنەوە لە شاخیڕا هاتە خوارێ چوو بۆ ئەو مووچانەی کە دەیناسین. تووشی منداڵەکانیان بوو لێی ترسان و هەڵاتن بۆ لای پاڵەکان، زێڕەش یەکسەر چوو بۆ کەپرەکە، خاوەن مەزراکە هات بۆ کەپرەکە و زێڕەی ناسیەوە تۆزێک ترسا و بەچاوێکی سەیرەوە چاوی لێ کرد و کوتی جا ئەوە پێی دەڵێن ئازایەتی تۆ ئاوا لەم نێوە دێیت و دەچی؟ زێڕەی ماچ کرد و دانیشتن. زێڕە بەسەرهاتەکەی بۆگێڕایەوە کە سێ پێشمەرگەمان بێ سەروشوێن بوون و داوای هاوکاریی لێ کرد.

خاوەن مەزراکە کوتی: خەمت نەبێ هەر ئێستا بە تەراکتۆر دەچم بۆلای بۆکان بزانم چ باسە پاشان زێڕە گەڕاوە لای پێشمەرگەکانی دیکە.

❊❊❊

ئێواری پێش زەردەپەڕ بێرییەکانی ئاوایی هەموویان هاتبوونە نێو ڕان بۆ مەڕدۆشین، لەگەڵ خۆشیان نان و پێخۆر و کوللێرەچەورە و تۆزیک قەند و چای وشکیشیان بۆ هێنابوو. لە دوای دۆشینی بزن و مەڕەکان و گەڕانەوەی بێریەکان بۆ ئاوایی، مێگەلە مەڕەکەی تێهەڵکردەوە بۆ شاخی و پاش لەوەڕاندنێکی باشی مێگەلەکە، شەودرەنگانێک لە حەوشەمەڕێک دا مێگەلەکەی خست بۆ پشوو دان. کەترییەکەی لە تێڕەکەی درهێنا و چایەکی وەسەر نا و نان و چایەکی خوارد و پشوویەکی هاتەوە بەر. تاوێک لەبەر مانگەشەوی هاوینێ شمشاڵی لێدا و ئەوجار کەلوپەلەکانی لە تێڕەکەی خستەوە جێگایەکی تۆزێک راست و پاستە کرد بۆ خەوتن.

مانگ هێور و لەسەرخۆ بە نێو پەڵە هەورە سپییەکاندا خۆی لە سووچی ئاسمان نیزیک دەکردوە. کاتێک مانگ بۆ حەشاردانی خۆی پەنای بردە بەر چیای وەستا مستەفا، شەو پەردەیەکی رەشتری بە سەر ناوچەکە دا کێشا. ئەوجار ئەستێرەکان روحێکیان وەبەرهاتەوە وەک کارگی بەهاریێ هەر یەکەی لە لایەکەوە هەڵتۆقین و لە ئاسمان دا دەستیان کرد بە ترووسکە ترووسک.

کزە بایەکی فێنک هەڵیکرد و وەک ئەوەی بۆ ژوانی پۆلوەکان هاتبێ بە نازەوە سینگی لە پۆلوەکان دەخشاند تا گیانیان وە بەر

بێنێـــتەوە .دیهەویســـت بە رامووســـانیان گەرمـــایی بخـــاتەوە لەشـــی سارەدەوە بۆیان. وردە وردە خۆڵەمێشـی کوچکاورەکەی دەلێستەوە و جارێکی دیکەش تینی وەبەر پۆلوە لە گیانەڵڵاکانی نێو کەلێنە بەردەکانی کوچکاورەکە دەخستەوە. شوانەکە لە تەنیشت ئاورەکە لە نێو کەپەنکێکی شڕدا بۆی خەوتبوو. سەرەمەرێکی هەبوو کە هەموو کات لە پێشـەوی مـێگەلەکە دا دەڕۆیشـت ئەوانـی دیکەش سـەریان بەردەداوە وەشـوێنی دەکەوتن، تۆزێکی ورکەنان لە بەر دەم مەڕەکە دانابوو تا ورکە نانەکە بخـوا و بـخەوێ. هاوکـات بەنێکـی لە قـۆڵی خـۆی خسـتبوو سـەرێکی دیکەشـی لە دەسـتی ئەو مەڕە کردبـوو و دەزبینـی کردبـوو بـۆ ئەوەی ئەگەر رۆیشت و مێگەلەکەی وەشوێن خۆی دا لە خەوێ هەستێ.

هەر لە چەند هەنگاویی خۆشیەوە کەندرێکی لە لاقی گوێدرێژەکەی کردبوو، بە گوێنییەکی پتەوەوە بەستبوویەوە. لە خوار گوێدرێژەکەیەوە سەگەکەی خۆی وێکهێنابۆوە، سەری نابووە نێوان دەست و لاقەکانی و زۆر لەسەر هەست نوستبوو.

رەحمـان و ئەنـوەر بێ ئەوەی هەسـتیان بـەوە کردبێ، کە مـێگەلە مەڕێـک لە نیزیـک ئەوان خەوتـووە بە قەراغـی ئەو حەوشـە مەڕە دا تێدەپەڕێن، کە سەگی شوانەکە هەستی بە بوونیان کرد و دەستی کرد بە وەڕین. بە حەپەحەپـی سـەگەکە رەحمـان گـوتی: ئەنـوەر ئەو سـەگە

وێدەچی سەگی شوان بێ، با بڕۆین بۆ لای بزانین گوێدرێژی پێ نیە تا لێی وەرگرین و بچین عوسمان لەو شوێنە مەترسیدارە دوور خەینەوە.

بە وەڕینی سەیەکە شوانەکە لە خەو هەستا، دەیزانی سەیەکەی کاتێک هەست بە مەترسی لەسەر مێگەلەکە دەکا ئاوا بە توندی دەوەڕێ. هەر بۆیە خێرا چراقەوەکەی، کە شەش باتری گەورەی جێگا دەبۆوە لە تێرەکەی پشت سەری دەرهێنا و زۆر بەپەلە چراقەوەکەی بە هەر چواردەوری خۆیدا گێڕا، بەڵام چونکە ڕەحمان و ئەنوەر خێرا خۆیان بە زەوی دا دابوو، هیچ شتێکی نامۆ نەکەوتە نێو بازنەی شۆقی چراقەوکەیەوە.

ڕەحمان و ئەنوەر لە شوێنی خۆیان هەستان بۆ لای شوانەکە چوون. ئەوجار سەیەکە مرە مرێکی وردی کرد و پاشان حەپەحەپەکەی توندتر کرد و هێرشی بۆ بردن. ڕەحمان هەرای کرد هۆی کاکی شوان ئەو بەژدارەمان لێ دوور خەوە خۆمانین.

شوانە پێیوابوو چەتەن و هاتوون مێگەلە مەڕەکەی بەرن ئەو جار چراقەوەکەی لە نێوچاوی ڕەحمان گرت، بۆ یەک سات بەرچاوی ڕەحمان تەواو تاریک بوو. بۆیە لە شوانەکە تووڕە بوو هاواری کرد: کوڕە ناڵێم خۆمانین ئەو چرایە بکووژێنەوە دەی.

شوانە کە سەیری کرد چەکدارن ترسا و چراکەی کووژاندەوە و رووی لە سەیەکەی کرد و گوتی: ئای وەکەوە!

ڕەحمان و ئەنوەر هاتنە لای سڵاویان لێکرد و خۆیان ناساند. هێندە شەکەت بوون لە پێشدا داوای ئاویان لێ کرد، شوانە چوار لیترێکی نایلۆن، کە تەلیسێکی بەنی بە سووژن بە دەوریدا دوریبوو تا ئاوکەی فێنک بکا، لە تێرەکەی دەرهێنا و لە لیوانە نایلونەکانی دەگەڕا کە رەحمان گوتی: پێوست ناکا بۆ خۆمان پەرداخمان پێیە لە کاتێکدا شوانە هەر سەیری دەستی رەحمانی دەکرد رەحمان دەستی لە گیرفانی پەستەکەکەی نا و پاکەتە ساندیسێکی سێوی بەتاڵی کە چوار قەد کرابوو دەرهێنا و زۆر بەپەلە دوو لیوانی ئاو خواردەوە ئەوجار دایە دەست ئەنوەر. لە پاش ئەوەی ئاویان خواردوە، شوانەکە گوتی: دوو سێ کاتژمێر بەر لە ئێستا لە پشت ماڵانی ئاوایی باغڵووچە تەقەیەکی توند بوو، لەسەر شاخی را سەیرم دەکرد تەقەکە لە دوو لاوە بوو، خۆ ئێوە نەبوون؟! رەحمان هەر زۆر پێش ئەوەی ئەنوەر وەڵام داتەوە گوتی: ناوەڵا ئێمە لە لای شاخی وەستا مستەفا را هاتووینە خواری و گوێشمان لە تەقە نەبووە. ئەنوەر کە گوێی دابووە قسەکانیان کەیفی پێکرد لە دڵی خۆیدا ئافەرینی نارد بۆ رەحمان کە راستییەکانی جاری بۆ باس ناکا. ئاخر ئەوە بەشکم ئێمە عوسمانمان بۆ نەهات و ئەو شوانەش

کەسێکی باش نەبێ بچێ جێگای عوسمان بە دوژمن بڵێ! پاشان ڕەحمان گوتی: مامە شوانە گیان ئێمە پێویستمان بەو گوێدرێژەی تۆیە. شوانە کە چاوەڕێی داوایەکی ئاوا لەناکاو نەبوو، گوتی: گوێدرێژ! من پاش ماوەیەکی دیکە مێگەلەکە لە شاخی هەڵدەکەمەوە ئەی ئەو تێرە چۆن هەڵگرم؟ هەرچۆنێک بێ شوانەیان ڕازی کرد، کە بۆ ماوەیەکی کورت گوێدرێژەکەی لێوەرگرن و بچن چەند سندووق تەقەمەنیی پێڕادەگوێزن پێش ئەوەی مێگەلەکەشی ڕادا بۆشاخی بۆی بێننەوە. ئەوە لە کاتێک دا بوو شەو لە گیانەڵادا بوو، ئەستێرەکان یەکە یەکە لە بەر چاوان ون دەبوون و ئاسۆ ڕوون و ڕوونتر دەبوو.

ڕەحمان بۆ دڵنیاکردنەوەی شوانەکە دەستێکی لە سەر شانی شوانە دا و گوتی: زۆرمان پێ ناچێ دەستبەجێ بۆت دێنینەوە، هەر خێرا ڕووی لە ئەنوەر کرد گوتی: دەی خاڵە گیان با درەنگ نەبێ!

هەستان چوونە لای گوێدرێژەکە و خەریکی کردنەوەی کەندرەکەی بوون کە بە گوێنێکی پتەوەوە بەسترابۆوە. تێیدا شەلوکوت بوون، گرێی کەندەرکەیان هەر بۆ نەکراوە. ڕەحمان دەستی برد سەرنێزەکەی دەرهێنا و کەندرەکەی هەڵبڕی و دەنگی گوێدرێژەکەیدا کە بڕوا، کەچی گوێدرێژکە مانی گرتبوو جووڵەی نەدەکرد و نەدەڕۆیشت. ڕەحمان هەر چاوی لە لای شوێنەکەی عوسمان بوو و دوو سێ جار

گوتی: هەچە هەچە دە بڕۆ دەی!! کە سەیری کرد شۆقی چرای ماشێنکی زۆر هاتنە شوێنەکەی عوسمان. ئیدی ئەوە بەو مانایە بوو، کە تازە دەستیان بە عوسمان راناگاتەوە. لە دەروونی خۆی دا زۆر نیگەران بوو، بەڵام وەسەرخۆی نەهێنا و رووی لە شوانە کرد گوتی: ماڵت ئاوەدان بێ وا دیارە مانی گرتووە و ناڕوا. تازە خەریکە رۆژمان لێدەبێتەوە رۆژێکی دیکە دەچین تەقەمەنیکەمان رادەگوێزین تا رۆژمان لێنەبۆتەوە وا چاکە ئێمە بەجێت بێڵین. دوو کوللێرە چەورەیان لە شوانە وەرگرت و ماڵاواییان لێ کرد. چەند میترێک دوور کەوتنەوە سەگی شوانە بە وەڕەوەڕ وەشوێنیان کەوت. شوانە سەیەکەی بێدەنگ کرد و ئەوانیش سەد میرتێک لە شوانەکە دوور کەوتنەوە. ڕەحمان کە لە پێشەوە دەڕۆیشت راوەستا و لەو بەرزایەوە سەیری شوێنەکەی عوسمانیان دەکرد گوتی: تۆ سەیری ئەو هەموو ماشێنە کە! جا تۆبی ئەو خودایە ئەوە کار بوو ئێمە کردمان؟ دە وەڵاهی قەت خۆم نابەخشم سەد بریا عوسمانمان بەجێ نەهێشتبا، دەبوایە هەر بە شوێن خۆماندا رامان کێشابایە، لانی کەم لەو شوێنە زۆرتر دوورمان خستبایەوە.

ئەنوەر گوتی: راست دەکەی، بەڵام نەدەکرا تۆ ئاگات لێنەبوو چەندەی ئازار هەبوو نەماندەوێرا بیجووڵێنینەوە.

ڕەحمان سەرێکی بۆ هەڵسووڕاند گوتی: کوڕە چش لەوەی هەموو گیانی دەڕووشا و بریندار دەبوو، جا چا نەبوو نەدەکەوتە دەستی ئەو خۆفرۆشانە. چاوی پڕ بوو لە ئاو. بوغز گەرووی گرتبوو، بەڵام نەیدەویست ئەنوەر هەستی پێ بکا لە شوێن خۆی دانیشت. چەکەکەی بە هەموو کەیفی خۆی بە زەوی داکوتا و گوتی: تازە دۆزیانەوە ها سەیر کە ئەو هەموو هێزە چوونەتە شوێنەکەی. دوژمن بێ و پێشمەرگەی بە برینداری بکەوێتە دەستی ئەویش لە شەڕێکدا بۆ خۆی ئەو هەمووەی لێ کوژرابێ، هەر مەگەر خودا بزانێ ئێستا ئەو زاڵمانە چیی لێدەکەن. ئەوجار لەنەکاو لە جێی خۆی هەستا سەر پێ، چەکەکەی دەست دایەوە رووی لە ئەنوەر کرد و گوتی: با بڕۆین خۆمان حەشار دەین تا ڕۆژ نەبۆتەوە. هەر دووکیان وەک بای شەماڵ لە زیندوی خوار حەوشە مەڕەکە ئاودیو بوون.

❊❊❊

عوسمان بە ئازارێکی زۆرەوە لەسەر پشت لە نێو گەنمەکە درێژ بووو. سەیری ئەستێرەکانی ئاسمانی دەکرد. دەیان خەیاڵ بە مێشکیدا دەهاتن و دەچوون، ئەستێرەیەک لە ئاسمان دا راخوشی. وەبیری کاتی منداڵیی خۆی کەوتەوە، کە لە کۆڵانەکانی نێو ئاواییەکەیان لەگەڵ هاوتەمەنەکانیدا یاریی خۆشارۆکێنیان دەکرد، ئەگەر ئەستێرەیەک رادەخوشی هەموویان سەریان بەرز دەکردەوە بۆ ئاسمان ئاماژەیان بۆ دەکرد. عوسمان و هاواڵەکانی پێیان وا بوو چەندە مرۆڤ لەسەر زەوی هەیە بە قەدەر مرۆڤەکانیش ئەستێرە بە ئاسمانەوەیە. بۆیە هەر کات ئەستێرەیەک رادەخوشی و بەردەبۆوە دەیانگوت: ئەوە کەسێک دەمری. بیری دەکردەوە تۆ بلێی ئەوە ئەستێرەی عومری من بێ، کە پاش ئەو هەمووە چەرمەسەرییە لە ژیان دا ئێستا راخوشیوەتە نێو ئەو گەنمەوە و کۆتایی وێزگەی ژیانی من ئێرە بێ؟ بەڵام هەر بۆ خۆی دڵخوشیی خۆی دەداوە، کە کورە خۆ تۆ قەت هێندە بێ هیوا نەبووی، ئێستا رەحمان و ئەنوەر دەگەڕێنەوە لەگەڵ خۆیان دەتبەن.

هەوا بەرەو رووناکایی رۆیشت و ئەویش هەر خەیاڵی رابردوو لە نێو مێشکیدا لە هاتووچۆ دابوون، کە دەنگە دەنگێک پەیدا بوو. هەناسەی لە سینگیدا راگرت. گوێی هەڵخەست بزانێ ئەوە کێن دێن بۆ لای. بیستی هێزەکانی دوژمنن، کە شەوێ لەبەر تاریکی و لە ترسی پێشمەرگە

نەیانوێرابوو، ئێستا کە دەزانن رووناکی کردووە و پێشمەرگە دوور کەوتوونەتەوە هاتوون بۆ بردنەوەی کوژراو و بریندارەکانیان. بە کوردی، تورکی، فارسی قسەیان دەکرد. یەک دەیگوت: لاچن هەرچی وەدەستم کەوێ هی خۆمە، ئەوی دیکە پێی دەگوت: هەی ترِحێو ئەدی بۆ شەوێ هەر نەتوێرا فیشەکێکش بتەقێنی و هەلاتی؟ دەزانی ئێستا لە حەوت کێوان ئاوا بوون بۆیە وا زمانت درێژە؟ گوتی: کورِە دە تۆش لەو قسانە گەرِێ پێت وایە ئەوە هەر من بووم؟ دە وڵڵاهی ئەگەر سەیرم کرد بۆ خۆت لە پێش هەموویانەوە هەڵدەهاتی، تۆ لەوە گەرێ جارێ ها سەیر کە، ئەو هەموو خوێنە لێرە رژاوە. ئەرێ وەڵا ئەوەتا قەتاری بەتاڵی فیشەکیشی لێیە. ئەوە ئەو تیربارە بوو شەوێ ئاوری لەسەر پشتمان کردبۆوە. ئای ئەگەر خاوەنەکەیم وەدەست دەکەوێ هەر بە زیندوویی ئەنجن ئەنجنی دەکەم و دوایە دەچم وەک دەستخۆشانە ماڵ و ماشێنێکیشی پێوەردەگرم. ئەوەی دیکەیان گوتی: حەیفە وا بیکوژی! ئەوە خودا دایناوە هەموو رۆژێ بیبەی بۆ راو، بەراستی هەنگێوەی چاک بوو. دە وەلاهی رۆژێ سەد کەوت بۆ دەکوژێ. ئەو جار رووی لەوی دیکە کرد و لەسەری رۆیشت: بەراستی دەزانی تۆ زۆر خۆشی. بە شەو لە ترسی پێشمەرگە بە کەرێکیش رازی، کە رۆژیش بووە ماڵ و ماشێنیشت دەوێ! گوتی لەوە گەرِێ با ئەوانی

دیکە نەزانن بەشکم شتێکمان دەست کەوێ، وەرە با بزانین ئەو خوێنە بۆ کوێ چووە.

عوسمان کە لە نێو جۆگەکەدا بریندار ببوو، پاشان رەحمان توند برینکەی بۆ پێچابوو و لە گەڵ ئەنۆر هێنابوویانە نێو چیمەنەکە، ئیدی خوێن تا سەر چیمەنەکە دیار بوو چیمەنەکەش هێندە پێخووس کرابوو و شێلدرابوو، هەمووی ببووە قوڕ و لیتە و شوێنی خوێن لەوێرا نەمابوو، بەڵام جێ پێی ئێستری پێشمەرگەکانیش بەڕوونی دیار بوو، کە لە چیمەنەکە رۆچووبوو. گوتی: خۆت ماندوو مەکە ئەوەتا جێ پێی وڵاغەکانیان! دیارە کوژراو و برینداەکانیان بە وڵاغ بردووە بەو نێو گەنمەشدا تێپەڕیون. ئەو جار هەر دووکیان سەیری نێو گەنمەکەیان کرد و پاشان گەڕانەوە بۆ لای ئەوانی دیکە، کە هەر دە پازدە شەقاوێک لە گەنمەکە دوور بوون.

بە دوورکەوتنەوەی ئەو دوو کوردە بەکرێگیراوە لە قەراغ گەنمەکە، عوسمان پشوویەکی هاتەوە بەر وهەناسەیەکی قووڵی هەڵکێشا، ئەوجار بیری ئەوەی کردەوە، کە پێش ئەوەی کەسێکی دیکە بێ با خۆی ئامادە کا بۆ تەقەکردن. ویستی بزانێ کە چەکەکەی هەروا سوارە؟ لوولەی چەکەکەی لە نێو زاری خست وتوند فووی تێکرد. کە زانیی هەوا لە لولەکەیەوە دەر ناچێ دڵنیا بوو، کە فیشەکی لەبەردایە و لەسەرپێیە.

***

رۆژ لە بەرزاییترین لوتکەی کێوی ناوچەکەوە سەری وەدەر نا و تیشکی زێڕینی هاویشتە دەشتە بەپیت و بەرکەتەکانی ناوچەی موکریان. خەڵک لە ماڵەکانیان هاتنە دەرێ و بۆ کاری تاقەتبڕی وەرزێڕی روویان لە مووچە و مەزراکانیان کرد. دادە فریشتە و کاک عەتاش پریسکەیەک نانیان پێچاوە و کیتەڵەیەک ماستی مانگایان دەست دایە و بەرەو مەرزاکەیان وەڕێ کەوتن. لە ڕێگای نێوان ئاوایی و مەزراکەیان دەیان ماشێنی هێزەکانی ڕێژیمیان دی کە بە خێرایکی زۆر لە هاتووچۆ دابوون. دووان لەو ماشێنانە بە توندی بە لایان دا تێدەپەڕین و دادە فریشتە و کاک عەتایان لە نێو تۆز دا ون کرد. کە ماشێنەکان تێپەرین سەیرێکی یەکتریان کرد و بێ ئەوەی قسەیەک بکەن درێژەیان بە ڕێگا برینەکەیان دا. پاش چەند خولەک گەیشتنە مەزراکەیان کە سەیریان کرد ئەو ناوچەیە وەک سەربازخانەیەکی گەورەی لێ هاتووە. دەیان ماشێن بە چەکی قورس و نیوەقورسەوە بە نێو گەنم و زەرعاتی خەڵکی وەربوون و خەریکی پشکنینی دار و بەردن. وەسەرخۆیان نەهێنا و ڕاست ڕۆیشتن بۆ بن کەپرەکەیان و پریسکە نانەکەیان بە داری کەپرەکەوە هەڵواسی و کاک عەتا کیتەڵە ماستەکەی خستە نێو کەرێزە ئاوەکەوە تا بۆ نیوەڕۆیە هەر وا سارد بمێنێتەوە.

هێزەکانی ڕێژیم لە دە هەنگاویی عوسمان خۆیان لێ بڵاو کردەوە و تۆپ و خومپارەکانیان دابەست و دەستیان کرد بە چا لێنان و هەر بە

پێنج شەش دەقیقەش چەند توپ و خومپارەیان کوێر کوێرانە لە موچە و مەزاری خەڵکی هەڵدەکرد.

رۆژ گەیشبووە قاوەڵتوونێ، گەرمای خۆر هەر دەهات و زیادی دەکرد، تینوێتی تەنگی بە عوسمان هەڵچنیبوو، وەک کۆلکە دار لە شوێن خۆی وشک ببوو نەیدەتوانی جووڵە بکا. توونێتی ئازاری برینکەی لەبیر بردبۆوە، بۆخۆێ بیری دەکردوە باشە بۆ شەوێ لە بیرم نەبوو بڵێم ها رەحمان ئەو مەتارە ئاوەم لەو کەرێزە بۆ پڕ کە لە ئاو؟ ئێستا ئەوە تازە هەوەڵی رۆژە تا ئێواری ئەگەر دوژمنیش نەمدۆزێتەوە، بەو چڵەی هاوینە بۆخۆم لە تونیانە هەر دەمرم. دووکەڵی سیغار و دووکەڵی ئاگری چا لێنانی هێزەکانی دوژمن بەرەو ئاسمان هەڵدەکشا و بۆنی دەگەیشتە لای عوسمان، ئەگەرچی قەت دەمی لە سیغار نەدابوو و سیغارکێش نەبوو، بەڵام بەدڵ پێی خۆش بوو تەنانەت دووکەڵیش بخوا.

خۆر گەیشتە نیوەڕاستی ئاسمان و لەنگەری گرت و تیرێژەکانی راستەوخۆ لە زەوی دەکوتان. سینگی عوسمانیش وەک زەوی بۆ تیشکی رۆژ راخرابوو، رۆژ راست لە چاوی دەدا زۆر لەسەرەخۆ دەستی برد و کڵاوەکەی کێشایە سەر چاوی. گەرماکە بێتاقەتی کردبوو، پێی خۆش بوو تاوێ بخەوێ، بەڵام ئازار و توونێتی لە لایەک و لەلایەکی دیکەشەوە ترس لەوەی خەوی لێبکەوێ و بەزیندوویی

بیدۆزنەوە، ڕێگر بوون لەوی بخەوێ. چونکە بڕیاری خۆی دابوو کە ئەگەر لێی نیزیک بنەوە و بیدۆزنەوە تا ئەو جێگایەی بۆی دەکرێ دەست بکاتەوە و پاشان خۆی بکووژێ. دەیزانی ئەگەر بە زیندوویی بکەوێتە دەست دوژمن پاش ئەشکنجە و ئازارێکی زۆر هەر دەیکووژن جا بۆیە وا چاکە هەر لێرە کۆتایی بە ژیانی بێنێ باشترە.

***

رەحمان و ئەنوەریش رۆژیان لێ بۆوە هەر لە پشت ماڵەکانی ئاوایی هەبەکی لە ژێر چەند دارێک بۆ پشوودان لایان دا. پاش ماوەیەکی کورت رەحمان گوتی: نابێ زۆر لێرە دوور کەوینەوە، پێشمەرگەکان هەر لەو دەوروبەرەن. ئەو هەموو هێزەی ئێمە دیمان وا هاتوون بۆ شوێنی بۆسەکەی دوێنی شەوێ، بە دۆزینەوەی عوسمان واز ناهێنن و ئێستا وەک مارومێروو لەو شاخانە هەڵدەبن و لەگەڵ دیدەبانی پێشمەرگەکان تووشی شەڕ دەبن، ئەو کات ئێمەش شوێنی پێشمەرگەکان دەدۆزینەوە خێرا دەچینەوە بۆ لای پیشمەرگەکان.

ئەنوەر زۆر ماندوو بوو هەر ملی بە لادا دەهات رەحمان گوتی: ئەنوەر نەخەوی ها گوێت لێیە دەنگی زەنگوڵەی بەرغەل دێ؟ تا نەگەیشتوونە لامان با بچینە سەر ئەو دارە با نەمانبینن تا تێدەپەڕن. هەر خێرا لە دارەکە وەسەرکەوتن و خۆیان لەنێو گەڵاکانی دارەکەدا حەشار دا. هێندەی پێنەچوو دوو مێرمنداڵ یەکیان کچ و ئەوی دیکەیان کوڕ، وەدەرکەوتن. هێندێک بەرخ و دوو گوێلکیان وەپیش خۆیان دابوو. بۆخۆشیان هەر یەکەی پرێسکەیەک نانیان لە کۆڵیان گرێ دابوو. یەکیان سەتڵێکی فافۆنی ماستی بەدەستەوە بوو. هەر هاتن بە ژێر دارەکە دا تێپەڕین چوون لە سەرووی دارەکە لە بن تەرمەکە گیایەک دانیشتن.

ڕەحمان کاتێک زانی کەسی دیکە بە شوێنیاندا نایە گوتی: ئەنوەر تۆ مەیە خوارێ، با من تا لای ئەو منداڵانە بچم.

هەر کە ڕەحمان لە دارەکە هاتە خوارێ و منداڵەکان چاویان پێی کەوت، پریسکە نان و سەتڵە ماستەکەیان لە بن تەرمەکە گیاکە بەجێهێشت و هەر یەکەی بەلایەکدا هەڵاتن. ڕەحمان بانگی کردن، وەرن مەترسن من شوانی ئاوایی هەرمێلەم و مەڕم لێ ون بووە بزانم نەتاندیوە؟! یەکێک لە منداڵەکان لە شوێنی خۆی ڕاوەستا گوتی: ناوەڵا خاڵە ئێمە ئێستا لە نێو ئاواییڕا هاتین نەماندیوە.

ڕەحمان چووە لای تەرمەکە گیاکە دانیشت و ڕووی لە کورەکە کرد پرسی: دەنگوباسی نێو ئاوایی؟ منداڵەکە گوتی: نازانم.

ڕەحمان گوتی: مەترسن وەرن. منیش کولێرە چەورەم پێیە با پێکەوە بیخۆین، پاشان بانگی ئەنوەری کرد بێتە خوارێ. ئەو منداڵانە زۆر ئاقڵن ئێستا دەچن ئاومان بۆ دێنن و چامان بۆ لێدەنین.

بە هاتنە خوارێی ئەنوەر لە سەر دارەکە منداڵەکان کە زانیان دەورووبەریان ئاوەدانتر دەبێتەوە، تۆزێک ترسیان شکا بە قۆنە قۆن چوون بۆ لای ڕەحمان و ئەنوەر دانیشتن. کە چاویان بە چەکەکانیان و بەتایبەتی ئارپیجییەکەی ئەنوەر کەوت و هەڵسوکەوتیان زۆر دلۆڤانانە بوو، زانیان لە هێزەکانی ڕێژیم نین کە چەند ڕۆژ بەر لە ئێستا هاتبوون

بۆ مەرزارکەیان و زۆریان لە بابیان دابوو و تەقەیان بە سەردا کردبوو. کچەکە بە سرتە بە براکەی گوت: لێیان مەترسی پێموابێ ئەوانە ئەو کەسانەن هەموو کات بابم باسیان دەکا و دەڵێ کەنگێ لە دەستی ئەو زاڵمانە رزگارمان دەکەن.

پاشان رووی لە رەحمان کرد گوتی: ئەو جۆیە هی ئێمەیە بابم بە مەڵەغان دەیدروویتەوە تاوێکی دیکە بۆخۆشی دێ بۆ درووێنەکردن. ئەنوەر گوتی: یانی هەموو رۆژێ ئێوە لە پێش بابتاندا دێن بۆ مەزرا!؟ کورەکە کە لە کچەکە گەورەتر بوو وەڵامی داوە: ناوەڵا هەموو رۆژێ پێکەوە دێین، بەڵام شەوی دایکم زۆر نەخۆش بوو تا بەیانی هەر ناڵاندی و بابم لە ترسی تەقەکردنی پایگا، کە تا ئێستا شەوانە چەند کەسیان کوشتووە نەیوێرا بچێتە دەرێ و دایکم بەرێ بۆ شاری، ئێمەی نارد بۆ خۆشی ئێستا راوەستاوە تا ئەو مینیبوسەکەی هەموو رۆژێ دەچێ بۆ بۆکان پڕ بێ و دایکم بە خاڵمدا بنێرێ بۆ نەخۆشخانە، جا بۆ خۆشی دێ بۆ لامان.

لەو قسانە دا بوون، کە کابرایەکی درێژ و باریک بە سواری گوێدرێژێکی چکۆڵە پەیدا بوو. کورە گوتی: ئەوە بابمە. بابە! بابە! وەرە بۆ ئێرە.

کابرا سەری هەڵێنا و دووکەسی نامۆی لە بن گیشە گیایەکە دی کە لەگەڵ منداڵەکانی دانیشتوون، لە پێشدا حەبەسا تۆزێک راوەستا ئەو جار بە نەقیزە تێوەژاندن لە گوێدرێژەکەی، خۆی گەیاندە لایان و لە گوێدرێژەکە دابەزی. رەحمان و ئەنوەری بەخێرهاتن کرد گوتی ناوم ئەحمەدە.

دەستیان کرد بە قسەکردن، کاک ئەحمەد هەر زوو زانی ئەوانە پێشمەرگەن، نەیدەویست منداڵەکانی بەوە بزانن، بۆیە رووی لە کورەکەی کرد و گوتی: لەگەڵ خۆشکت بچن ئەو کەتریە پڕ کەن لە ئاو و لەسەر تەنەکە ئاورەکەی دانێن. کورەکەی گوتی: خۆ ئێستا نەبۆتە قاوەڵتوون بابە گیان! ئێستا زوو نیە بۆ چا لێنان؟ بابی بزەیەکی بۆ کرد گوتی: کوری خۆم نابینی میوانمان هەیە دەی لەمنتان کەوێ بابی من! بزانم لەگەڵ خۆشکت چ چایەکمان بۆ لێدەنێن.

کە منداڵەکانی دوور کەوتنەوە، کاک ئەحمەد تۆزێک دەنگی نزم کردەوە گوتی: ئەرێ کاکە گیان ئێوە کێن و بۆ ئاوا هەموو لەشتان خوێناوییە خۆ هیچ شتێکی خراپ رووی نەداوە؟

رەحمان بۆی باس کرد، کە پێشمەرگەن و لە هاورێکانیان هەڵبراون ئەگەر پێشمەرگەکانت دی پێیان بڵێ کە ئێمە لەوان دەگەرێین. ئیدی باسی ئەوەی نەکرد، کە پێشمەرگەیەکیان بە برینداری بەجێماوە.

پاش نان و چا خواردن رەحمان و ئەنوەریش بۆیان دەرکەوت، کە ئەو ناوچەیە جارێ ئارامە بۆیە سپاسی کاک ئەحمەد و منداڵەکانیان کرد و بەرەو چیای وەستا مستەفا هەڵکشان تا گەیشتنە سەر رێگایەکی خیزەڵانی.

لەو ناوچانە هێزەکانی دەوڵەت بۆ ئەوەی رێگا بۆ مۆڵگەکانیان راکێشن دەیان رێگای خیز و چەوی ئاوایان بەنێو گەنم و جۆی خەڵکی هەژاردا راکێشابوو. هێزەکانی دەوڵەت بێ ئەوەی رێز بۆ خاوەنی ئەو مووچە و گەنم و جارانە دانێن یان لانی کەم قەرەبووی زیانەکانیان بکەنەوە، بە لۆدێر و بۆردزێل وەک مڵە بەدرێژایی دەیان کیلۆمیتر هەموویان هەڵتەکاندبوون. بەجۆرێک کە بەشێک لە زەویە کشتوکاڵەکان وا خراپ ببوون، کە تازە بۆ کشتوکاڵ کردن بەکەڵک نەدەهاتن. رەحمان و ئەنوەر ملی ئەو رێگا خیزەیان گرت کە دەچوو بۆ پایگای هێزەکانی دوژمن لە سەر چیای وەستا مستەفا.

بۆ ماوەیەک بە سەر رێگاکە دا رۆیشتن. لە پشت سەریان را دەنگی ماشێن دەهات، بەڵام ماشێنەکە دیار نەبوو. بەرلەوەی ماشێنەکە دەرکەوێ هەر خێرا هەڵاتنە نێو گەنمی قەراغ جادەکە و لە نێو گەنمەکەدا خۆیان حەشار دا. هێندەی پێنەچوو ماشێنێکی تۆیۆتا کە پڕ بوو لە هێزەکانی دوژمن بە لایان دا تێپەڕی و وەسەرکەوت بۆ چیای

وەستا مستەفا. ڕەحمان گوتی: پێمـوابێ ئەو ماشـێنە پێوەنـدیی بە ڕووداوەکەی شـەویوە نـیە، ڕەنگە وەک ڕۆژەکانی دیکە خواردن بۆ پایگای وەستامستەفا بەرێ، بەڵام ئەگەر گەڕاوە و بۆمان کرا بە تۆڵەی عوسمان تۆ یەکەم ئارپچیم بۆ لێدە ئەوەی دیکە دانێ بۆ من جا بزانە چۆن کاکی خۆت وەک مریشکی نێو قەفەس وەقیرەقیریان دەخا.

ئەنوەر کە تا ئەو کاتە لە نێو گەنمەکەدا بۆ ئەوەی دیار نەبێ هەڵتروشکابوو و چاوی هەر بە شوێن تەپوتۆزی ماشێنەکەوە بوو کە وردە وردە لە بەر چـــاوان ون دەبــــوو، چـــاوەڕوانی ئەو گەڵاڵە سەیروسەمەرەی ڕەحمانی نەدەکرد. بۆیە هەر خێرا ڕووی لە ڕەحمان کرد بە دەنگێکی بێ تاقەتانەوە گوتی: وەڵا باشە هەر ئەوەمان مابوو، تۆ دەزانی جارێ یەکەم کاری ئێمە دۆزینەوەی پێشمەرگەکانە، تا تێیان گەیەنین عوسمان بریندارە، کەچی تۆ خەریکە هێندەی دیکە ناوچەکە نائارام دەکەی!؟ ڕەحمان دەستێکی بە نێوچاوانی داهێنا و ئارەقەی نێو چاوانی سڕی و گوتی: ئەرێ ئەوە تۆ باسی چی دەکەی، نائارامی چی و شتی چی! تازە عوسمانیان بردوە. گۆم تا قووڵ بێ مەلەی خۆشترە. دەبێ بەزمێک بنێمەوە ئەو سەری دیار نەبێ.

لە ســـەر ئەوە ســـاغ هەر نەبـــوونەوە، کە لە کـــاتی گەڕانەوەی ماشێنەکەی دوژمندا هێرش بەرنە سەری یان نا، بەڵام زۆر ڕاوەستان

هەم لە بەر ئەوەی شوێنەکەیان ئاشکرا نەبێ هەمیش ئەگەر ماشێنەکە هاتەوە بزانن هەلومەرجەکە بۆ لێدانی ماشینەکە لەبارە یان نە. زیاتر لە سێ کاتژمێری پێچوو ماشێنەکە هەر نەهاتەوە بۆیە رەحمان گوتی: وا چاکە هەر لێرە دانەنیشین. با برۆین بەشکم پێشمەرگەکان بدۆزینەوە. بە ماتەمات بەنێو گەنمەکەدا بەرەو رۆژاوای ئاوایی هەبەکی و رۆژهەڵاتی ئاوایی چۆلکراوی کانیزێڕینە و بناری چیای وەستامستەفا هەڵکشان.

خەڵکێکی زۆر لە مەزراکانیان سەرقاڵی دروێنەکردن و خەلەوخەرمان بوون. رەحمان و ئەنوەر نەیاندەویست خۆیان نیشانی کەس دەن. هەوڵیان ئەوە بوو هەر چی زووتر بگەنە سەر ملەی ئەو دۆڵەی وا ئاودیو دەبوو بۆ ئاواییەکانی کۆندەلان و تاهیربۆغە، کە چەند کاتژمێرێک لەوێڕا دوور بوو.

رەحمان ساڵانی پێشوو زۆر جار لەگەڵ پێشمەرگەکان لە کۆتایی چیای وەستامستەفا کە راست دەکەوێتە ئەو دوومەلانەیە مابوونەوە و ئێستاش هیوادار بوو، کە گەیشتنە ئەو دەورووبەرە هەواڵێکیان لە پێشمەرگەکان دەست کەوێ.

سێبەری چیای وەستامستەفا بەسەریان دا کشا و کزەبایەکی فێنک بە نێو لەشیان دا گەڕا. بۆ ماوەیەک دانیشتن و پشوویەکیان دا. لە شوێنەکەی شەوێڕا بە توپ و دۆشکە لە بەرزاییەکانی پشت سەری

ئەوانی دەدا. ئەنوەر چاوی بڕیبوە دەنکە گوڵەگەنمێکی هەڵوەریوی سەر زەوی پاشان دەستی بۆ برد و هەڵیگرت، لاسکێکی درێژی پێوە بوو، خۆی بەو گوڵە گەنمەوە سەرقاڵ کرد، بێ ئەوەی سەیری چاوەکانی رەحمان کا گوتی: باشە ئەوە گریمان پێشمەرگەکانمان دۆزیەوە، بە چ روویەکەوە بۆیان باس کەین کە عوسمانمان هەر وا بە زیندوویی بەجێهێشتوە و کەوتۆتە دەست دوژمن؟ ویستی درێژە بە قسەکانی بدا، کە رەحمان لێی هاتە جواب گوتی: یەک کەس تێدا بچێ لە سێیان باشترە، جگە لەوەش ئەوە تۆ شاهیدی تازە ئەگەر تۆشم لەگەڵ نەبووبایە و هەر بۆخۆم بوومایە ویژدانم زۆر ئاسودە دەبوو، چونکە ئەوەی لە دەستان هات کردمان. بۆخۆیان هێزیکی زل و زەبەلاح بوون بەجێیان هێشتبوو، و ئەوە ئێمە بووین لانی کەم تۆزێک دوورمان خستەوە. ئەگەر شەوێ بەخت یارمان بایە زوو ولاغێکمان دەست کەوتبایە ئێستا عوسمانیشمان لەگەڵ بوو. ئەوجار لە جێی خۆی هەستا گوتی: تۆ لەو قسانە گەڕێ جارێ هەستە با بڕۆین. دەستی راکێشا و دەستی ئەنوەری گرت، کە دانیشتبوو و راستی کردەوە و درێژەیان بە رێپێوانەکەیان دا، تا گەیشتنە مەزراکانی ئاوایی هەرمێلە. لە قەراغ شیوەردێک بۆ پشوودان دانیشتن. رەحمان گوتی: ئاها سەیر کە، ئەو پیاوە جلک رەشەی وا پیمەڕەی خستۆتە سەر شانی، دەچێ بۆ نێو ئەو

دارانە. ئێستا سێبەر بە سەردا کشاوە و چەکەکانمان بریقە نادەن با بڕۆین بۆلای. ئەنوەر گوتی کاکە دە تۆزێک ڕاوەستە تا پشوویەک بدەین بۆ ئەوەندە بەپەلەی دەڵێی کەبابی گەرمت پێیە، من بەڕاستی نازانم کە پێشمەرگەکانمان دۆزیەوە بڵێم چی! ڕەحمان گوتی: دەی لە منت کەوێ ئەنوەر گیان، هەستە و لەو قسە قۆڕانەش گەڕێ، خودا دەزانێ جارێ من و تۆش چمان بەسەر دێ، بۆ پێت وایە ئەوە بە سلامەتی گەیشتووینەتەوە لای پێشمەرگەکان و ئەوان پرسیار دەکەن و ئێمەش وەڵامی پرسیارەکانیان دەدێنەوە!

***

کاتژمێر خۆی لە دووی پاشنیوەڕۆ نیزیک دەکردەوە سریوەی بای نەدەهات تینی گەرما بە رادەیەک بوو کە گوڵە گەنمە لاوازکانی بە قرچەقرچ دەپەڕاند. هەر چی زیندەوەری ئەو ناوچەیە بوو خۆی دەخزاندبوو ژێر سێبەری گڵمەتە خۆڵەکان،یان گەلا تاڵووە پانەکان و قانگەلاشک و کەنگرە پیربووەکانی نێو گیاجاڕ و گەنمەکان.

ئاویلکەی گەرما وەک شەپۆلەکانی دەریا لەسەر پێدەشتە پان و بەرینەکانی ناوچەکە لە هاتووچۆ دابوو. تەنیا زیندەوەرێک کە لەو گەرمایە دا هەلی بۆ هەڵکەوتبوو میروولە بوون، کە بۆنی خوێنی عوسمانیان کردبوو لە شارەکەیانەوە کە سێ چوار میترێک لە عوسمانەوە دوور بوو، ڕێچکە و ریزیان بەستبوو بۆ سەر برینە پێچراوەکەی رانی عوسمان کە شەوی رابردوو رەحمان توند بە جامانەکەی بەستبووی. لە بەر ئەوەی زەنگاڵیشی لە لاقی دابوو هەروەها لە نێوقەدیشی بە پشتوێند و رەخت و فیشەکدانەکەی ئەو سەروسەری برینەکەی کە ئێسکی گەورەی لاقی بوو بەستراوبوو، میروولە نەیاندەتوانی بچنە نێو برینەکەیەوە.

لە بەر گەرما و توونیتی، ئازاری برینەکەی لەبیر چووبۆوە، گوێی لە دەنگێکی تۆزێک دوور بوو بە فارسی قسە دەکا و هەر دەهات و نیزیک دەبۆوە کە نیزیکتر بۆوە، دەرکەوت یەکێک لە هێزەکانی دوژمنە

و دەهات بۆ لای ئەوانی دیکە، کە لە دە میتریی گەنمەکە لە ژێر سێبەری دارە بییەکان دانیشتبوون. هەر کە گەیشتە لای ئەوان پرسیاریان لێکرد زۆرمان گوللە تۆپ پێ ماوە؟ گوتی: خەمتان نەبێ تا ئەو مەزرا و شاخانە وەک گاسن بە تۆپ و خۆمپارە نەکێڵم واز ناهێنم. ئەوە فێر دەبن شەوێ تەقە لە هێزەکانی من دەکەن و پیاوەکانم لێ دەکووژن؟

بە فەرمانەکانی کە دەیدا و قسەکانی پڕ بە زاری دەیکردن دیار بوو فەرماندەیانە و پشتی قایمە لەو سوتمانەی کە وەڕێی خستووە. هەر وا درێژەی بە قسەکانی دا و گوتی: ئەوە نیە رادیۆکەیان هەموو رۆژێ دەڵێ پێشمەرگە کوڕی خەڵکن جا منیش بزانە مووچە و مەزرای ئەو خەڵکەت بۆ چ لێدەکەم! دەبێ مار و مێروەکانیش بە بەردەکانەوە بسووتێنم. ئێستا خودا دەزانێ لە کوێ شاردوویاننەوە و داڵدەیان داون. بۆ ماوەیەک هەر وا بەپێوە راوەستابوو و سەیری شاخەکانی دەکرد، ئەوجار دانیشت و هەناسەیەکی هەڵکێشا و گوتی: دەزانن زۆر گەرمە زارم وشک بووە! دا حوسێن لەو پیپسیە ساردانە یەک دانەم بۆ هەڵپچڕە، پیپسیی سارد هەر بۆ گەرمای ئاوا باشە.

عوسمان هێندەی توونی بوو، بە بیستنی ناوی پیپسی بۆ یەک چرکە تامی پیپسی و کانەدا و کۆکا کۆلا لە زاریدا گەڕا. هەوڵی دا تۆزێک ئاو لە زاریدا کۆ کاتەوە و فڕێیداتە نێو قورگی وشکهەڵاتووی،

بەڵام زار و گەرووی وەک چاڵێکی وشکهەڵاتووی بێ ئاوی وشکەساڵیی لێهاتبوو، بۆیە هەرچی هێنای و بردی لێوە وشک و قەڵەشیوەکانی نەیانتوانی فێنکایی بخەنە نێو زمانە وشکهەڵاتووەکەی و ددانە تۆز لێنیشتووەکانی. بیری پیپسی و کۆکاکۆلا هەر لە مێشکی دا بوو. وەبیر ئەو کاتانە هاتەوە کە مێرمنداڵ بوو، بەهارانە لەگەڵ کچان و کوڕانی هاوتەمەنی خۆی بۆ هێنانی کارگ و ریواس و گیا بەهارییەکانی دیکە دەچوونە کوێستانەکانی پشت ئاواییەکانی ساردەکوێستان و مێرگەنەخشینە. ئێوارانە کاتێک سێبەری چیای پیرچۆپان بەسەر دا دەکشا، لە دوایێنی چیای پیرچۆپان دەستیان دەکرد بە هەڵپەڕین و رەشبەڵەک تا ئارەقێکی باشیان دەکرد و هەموو لەشیان لە ئارەقدا دەخووسا، جا لە ئاوە کەللەتەزێن و سازگارەکەی کە لە تەوانەوەی بەفرەکانەوە دەهاتە خوراێ سەر و چاویان دەشوت و تێر تێریان لێ دەخواردەوە. لەبەرئەوەی ئاواییەکەیان وەکو زۆربەی ئاواییەکانی کوردستان بە هۆی سیاسەتی هەلاواردنی دەسەڵاتدارەکانی تاران دەرحەق بە گەلی کورد، لە نیعمەتی بەرق(کارەبا) بێبەش بوو، هەموو بەهاران پێش ئەوەی تەواوی بەفرەکان بتوێنەوە، هەر لە دوایێنی ئەو چیایە خەڵکی ئاوایی هەموویان بە هەرەوەز بەفری دۆڵێکیان بە کا و گیا و پاشان خۆل وەسەردان دادەپۆشی و دەیانکرد بە "چاڵە بەفر" جا بۆ

هاوینان ئەو کاتانەی بەفری چیاکان دەتوانەوە خەڵک ئێواران دەهاتن بۆ سەر چاڵە بەفرەکان و بەفریان لە تەلیسان دەکرد و لەسەر پشتی گوێدرێژیان قایم دەکرد و دەیانبردەوە بۆ ئاوایی.

رۆژێکـــــی لەگەڵ هێنـــــدێک لە هاوتەمەنەکـــــانی هەر یەکەی بە کیتەڵەیەک ماست و چەند نانێکەوە بۆ هێنانی بەفر روویان لە چاڵە بەفرەکان کردبوو تا گەیشتبوونێ زۆر ماندوو ببوون لە قەراغ چاڵە بەفرەکان نان و ماستیان خواردبوو و کیتەڵەکانیان شوشتبوو و لە تێـــری گوێـــدرێژەکانیان هاویشـــتبوو. ئەو جـــار لە چـــاڵە بەفرکـــان تەلیسەکانیان پڕ کردبوو لە بەفرو بەسەر پشتی ولاغەکانیاندا شۆڕ کردبۆوە. لە گەڕانەوەدا بۆ نێو ئاوایی چاویان بە چەرچییەک کەوتبوو، کە لە لای ئاواییەکانی پیربادین و گڵۆڵان را بە سواری گوێدرێژێک لە دوومڵانەکەی چیای قەرەقاوە خەریکە دێ بۆ نێو ئاوایی. ئەوانیش لە پشت ماڵان لە سەری رادەوەستن کە چەرچییەکە دێ سەیر دەکەن دوو سەندوقی کۆکاکۆلا پێیە. داوای کۆکاکۆلای لێدەکەن، بەڵام چەرچیەکە دەڵێ: کۆلاکانم گەرمن و نەخۆش دەکەون با بچینە نێو دێ لەوێ لە ئاویـــان دەخەم کە ســـارد بـــوون ئەودەم وەرن پێتـــان دەفرۆشـــم و بیانخۆنەوە. دەنا ئاوا بە گەرمی بەخودای نەخۆش دەکەون، خەڵکی ئاوایی سەگ بە حەوشەم پێدەکەن و تازە ناهێڵن قەت روو لەو گوندە

کەمەوە. عوسمان خێرا لێی هاتبووە وەڵام و گوتبووی: خەمت نەبێ باری ئێمە هەمووی بەفرە و کیتەڵەی بەتاڵیشمان پێیە. جا هەر لەوێ بار بە چەرچێکە دەخەن و کۆکاکۆلای لێدەکڕن. عوسمان دوو کۆکاکۆلای لە کیتەڵەکەی کردبوو بینی پێوە نابوو تا دوایین دڵۆپی خواردبۆوە.

چاوی لەسەر یەک دانابوو بیری هەر لەو کاتە خۆشانە دەکردەوە و ئاگای لێنەبوو تۆپچییەکە کۆکاکۆلاکەی خواردۆتەوە چۆتەوە لای تۆپ و خۆمپارەکان. دەنگی تەقاندنی تۆپێک هەودای خەیاڵە خۆشەکەی عوسمانی پچڕاند. وا راچڵەکی هەستی کرد شتێکی زۆر قورس بەسەر رانە بریندارەکەیدا بەربۆتەوە، ئازارێک وەک تەزووی بەرق لە تۆقی سەرییڕا تا پەنجەکانی قامکی لاقی بە هەموو لەشیدا گەڕا. لە تاو ئازاری برینەکەی بە ددانی لێوەکانی وا کرۆشت، کە قەرتماغەی سەر لێوە وشەکەکانی هەڵوەرینە نێو زاریەوە.

خۆر ئەو رۆژەش وەک رۆژەکانی دیکە هیچ کێو و دەشت و مەڵبەندێکی لە گەرمای خۆی بێبەش نەکرد، لە گەرما و رووناکایی ئەوەی لە دەستی هات ،پەخشان و دابەش کرد بە سەریاندا. لە دواییدا بۆ سەفەری کۆتایی ئەورۆژەشی، هێڵێکی وەک داوێکی باریک کە دیتنی بە چاو زۆر ئاستەم بوو لە ئاسماندا راکێشا و پرچە تیشک زێڕینەکانی بەو داوە توند توند گرێ دا. داوێک کە هەر لە داوی کۆلارەیەک دەچوو

بە دەست منداڵێکی لێواولێو تامەزرۆ بۆ گەمە و یاریکردن کە لە پشت چیای وەستامستەفا دا خۆی حەشار داوە و هەر جارەی تۆزێک خۆر بـۆ ئەو دیـوی چیـا رادەکێشـێ، لەگەڵ هەر تەکـانە راکێشانێکیشـدا بەشێوەیەک خۆر گەرمای خۆی لە دەشت و دۆڵەکان کەم دەکردەوە وەک ئەوەی دەرگای ژوورێکی زۆر گەرم بکرێتەوە و تۆزێک هەوای فێنک بچێتە نێو ژوورەکەوە.

عوسمان هەر هیوابڕاو نەبوو. هەوڵی دەدا تاقەت بێنێ و هەر بە ئاگا بێ و لە هۆش خۆی نەچێ، بەڵام ئەویش مرۆڤێک بوو لە گۆشت و خوێن. مرۆڤەکان لە کاتی ئاساییدا ئەستەمە بتوانن، زیاتر لە دە کاتژمێر هیچ نەخۆن و نەخۆنەوە، بەڵام ئەو زیاتر لە پازدە کاتژمێر بوو بریندار بوو، بێ ئەوەی دەم لە هیچ بدا. ئەوە جگە لەوەی بریندداریش بوو، خـوێنێکی زۆری لەبەر رۆیشـتبوو. شـەوێ هەر پـازدە خـولەک لە بریندداربوونی تێنەپەڕیبوو کە بە هۆی خوێنڕێژیی زۆری لاقی زاری لە تینوێتیـان وشـک هەڵگەڕابـوو، هەر ئەو کـات داوای تـۆزێکی ئـاو لە رەحمان و ئەنوەر کردبوو کە گوتبویان بۆت باش نیە نەیاندابوویە.

کڵاوەکەی لە سەر چاوی لابرد و تۆزێک خۆی پێ باوەشێن کرد لە بەر بێهێزبوونی هەر زوو دەستی ماندوو بوو و دەستی بەربوونەوە سەر زەوی و کەڵاوەکەی لە دەستی کەوتە نێو گەنمەکەوە.

هێزەکانی دوژمن هەر وا دە شەقاوێک لەو لاتریەوە بارگەوبنەیان خەستبوو و خەریکی قسەکردن بوون. یەکێکی دەنگنووساویان تێدابوو هەوڵی دەدا دەنگی بە سەر ئەوانی دیکەدا زاڵ بکا و نەشیدەتوانی. هەرچۆنێک بێ نۆرە قسەیان دایە و گوتی: خۆ ئێمە شەوێ بۆ رووتکردنی کۆڵبەرەکان هاتبووینە سەر ئەو کانی و ئاوە، ئیدی چووزانین ئەوە هێزێکی ئاوا شەڕکەر بێرەدا تێپەڕ دەبێ؟ ئێستاشی لەگەڵ بێ نازانم لە کام لاوە هاتن، هەر ئەوەندەم دی وێکڕا خۆیان بە عەرزی دادا و تەقەیان لێکردین، وامان سەر لێشێوا هەر نەمانزانی بۆ کام لاش رۆیشتن! بۆیە دەڵێن ئەوانە لە هەموو شوێنێک هەن و لە هیچ شوێنێکیش نین. هەر کە چاوم پێیان کەوت قەڵەمی دەست و پێم شکا، لە دڵی خۆمدا گوتم: ئەو جارە نەجاتم بێ بە حەیاتم نایەمە سەر رێگای کاروانان. ئەوە هەموو ئاە و نزای ئەو کوڵبەرانەیە. هەر بە قسەکردنەوە لە شوێنەکەی خۆی هەستا و رووی کردە گەنمەکە و بۆ لای عوسمان هات. یەک لەوانەی لە لای دانیشتبوو گوێی دابووە قسەکانی گوتی: بۆ کوێ دەچی؟ نەکا بۆ کاری سەر ئاو بچیە نێو ئەو گەنمەوە دە وەڵاهی ماری وای تێدایە پێتەوە بدا تووکی سەرت با دەیبا. ئەویش ترسا و رێگای خۆی گۆڕی بۆ نێو جۆگە ئاوەکەی عوسمان شەوێ بە برینداری لەوێ کەوتبوو.

عوسمان بیری لە ڕەحمان و ئەنوەر کردەوە، کە بەڕاستی بڵێی چیان بەسەر هاتبێ؟ تۆ بڵێی پێشمەرگەکانیان دۆزیبێتەوە؟! بەڵام لە بەر ئەو هەمووە هێزە کە هاتۆتە ئێرە ڕەنگە دەرفەتی دەرباز بوونیان لە ناوچەکەدا نەبووبێ! تۆ بڵێی بەدیل نەگیرابن و لە ژێر ئەشکەنجە دا شوێنی منیش بە دوژمن نەڵێن؟! نا نا قەت شتی وا ناکەن! دڵخۆشیی خۆی دەداوە دەیگوت: کوڕە ڕەنگە ئەوانیش هەر لەو نیزیکانە خۆیان حەشار دابێ.

ئازاری برینەکەی عوسمان تۆزێک هێدی ببوو، بەڵام زۆر ماندوو بوو. خەوێکی زۆریش ببووە میوانی چاوەکانی و پێڵووی چاوەکانی قورس کردبوو. ئەوە بۆ سێ کاتژمێر دەچوو، نەخەوتبوو و هەوڵیشی هەر ئەو بوو هەتا بۆی دەکرێ نەخەوێ.بەڵام لە بەر بێهێزی و توونیەتی و ماندووبوونێکی زۆر، بۆ ماوەیەک چاوەکانی لەسەر یەک دانا. لە خەویدا لەشی هێندە سووک ببوو قورسایی پووشێکی نەبوو، بە سێ چوار کەس هەڵیان گرتبوو خستبوویانە سەر شانیان و بە هەڵاتن دەیانبرد بۆ نێو ئەستێرەئاوێک تا لە ئاوەکەی خەن. گەیشتنە سەر لێواری ئەستێرە ئاوەکە. هەموویان گوتیان یەک دوو سێ و فڕێیان دایە نێو ئاوەکە.

***

ڕۆژ بەرەو ئـــاوابوون دەچـــوو. ئەو وەرزێـــڕ و ئـــاودێرانەی مەزراکانیان لە ئاواییەکانەوە دوورتر بوو خۆیان کۆ دەکردەوە بەرەو نێو مـاڵان وەڕێکەون تـا بۆ ئێـوارێ بگەنەوە نێو ئاواییەکانیـان. کـاک عەوڵا، کە فەرماندەی هەمـوو پێشـمەرگەکان بـوو بـۆ لە دەسـتدانی ئەو سـێ پێشــمەرگەیە زیـاتر هەسـتی بە لێپرسـراوی دەکـرد. دەیزانـی هەموویـان دڵگـرانن، بەڵام وەک فەرمانـدەرێک هەموویـان چاویـان لە بڕیارەکانی ئەوە. بۆیە ئۆقرەی لێ بڕابوو گوتی: ئەرێ کاک عـومەر بۆ لەگەڵ هەڤاڵ کەمێک دەرمان هەڵناگرن و تەراکتۆری ئەو ماڵە نابەن، کێ دەزانـی ئێوە پێشـمەرگەن؟! هەر وا دەزانن خەڵکی ئاسـایین. ئێواری لە مەزراوە دەڕۆنەوە بۆ ماڵێ. ئاوا بە چاوخشـاندن بە دەوروبەرتـان دا تـا نیزیک ئەو مووچە و مەزرایە بچن. کە شـەوێ بەوێ دا هـاتووین، بزانن هەواڵێک ناهێننەوە. پاشان ڕووی لە خاڵە حەسەن کرد و گوتی: حەسەن خۆت ئامادە کە با من و تۆش بڕۆین بزانین سـۆراغێکیان نـازانین. خـاڵە حەســەن هەر لە چاوتروکانێـک دا ئامــادە بــوو، لەگەڵ کــاک عەوڵا ڕۆیشتن بۆ مەزرایەکی ئەو دیو دۆڵەکە.

خاڵە حەسەن هەموو کات هەر لەگەڵ کاک عەوڵا دەبوو. تەمەنێکی وای نەبـوو، هەر لە بەر خۆشەویسـتیان پێیـان دەگـوت خـاڵە. کـوڕێکی کورتەباڵا و خۆێنشیرین و بێ غەلوغەش بوو، کە گاڵتەی لەگەڵ هەمـوو پێشـمەرگەکان دەکـرد. لە بەکارهێنـانی وشـەکاندا زۆر جـار لێـی هەڵە دەبـوو و بۆخۆشـی قاقـا پێـدەکەنی. بە دوای خـاڵە عەوڵادا دەرۆیشـت،

بەڵام بەسەر ڕێگادا نەدەڕۆیشت بۆیە تا گەیشتنە لای خاوەن مەزراکە هەر خۆی لە تێسوو و گەڵا تاڵوەکان دەخەشاند، خشەخشێکی ساز کردبوو وەک ئەوەی نایلۆنی لەبەر کردبێ. لە لای خاوەن مەزراکە لایان دا، خاوەن مەزراکە کاک عەوڵای ناسیەوە و زۆر بە گەرمی بەخێرهاتنی کردن. کاک عەوڵا لە خاوەن مەزراکە دڵنیا بوو، بۆیە لێیپرسی: تۆ کەست نەدیووە؟ بێ ئەوەی چاوەڕوانی وەڵام بێ درێژەی پێ دا و گوتی: سێ پێشمەرگەمان شەوێ هەڵبڕاون. خاوەن مەزراکە گوتی وەڵا پێم وانیە سێ بن، بەڵام ئەوە بۆ کاتژمێریک دەچێ لە نێو ئەو گەنمەڕا دوو کەس هەر ملەقوتەیان بوو، پاشان هاتن بۆ لای من. هەر دووکیان خۆێنیان بە جلەکانیانەوە بوو، بەڵام یەکیان هەموو گیانی خوێناوی بوو. هەر چەندەی تێیفکریم بۆخۆی وەک بریندار نەدەچوو. ویستم بزانم چی ڕووی داوە، بەڵام نەمتوانی هیچیان لێ هەڵکرێنم. هەر ئەوەندە گوتیان، ئەگەر پێشمەرگەکانت دی، پێیان بڵێ ئێمە لەو دەوروبەرەین.

کاک عەوڵا بە بیستنی ئەو هەواڵە وەک گوڵ گەشایەوە، بەڵام کە زانیی دوو کەس بوون و خوێناویش بوون، بێ ئەوەی پرسیاری زیاتر بکا چوو لە فکرەوە و دەستێکی بە سمێڵیدا هێنا و دوو سێ جار سەری بە هێمای کەواتە ئاوا بەرز و نەوی کردەوە. لە دڵی خۆیدا گوتی، کەوایە یەکیان شەهید بووە کامەیانە!؟ ئەوە یەکەم جار نەبوو، کە هەواڵی ئاوا

دڵتەزێن وەرگرێ، بەڵام بەو حاڵەشەوە دڵی بڕوای نەدەدا بپرسێ ئەو دوو کەسە شێوەیان چۆن بوو. سەیرێکی خاڵە حەسەنی کرد، کە سەری داخستووە بە چیلکەیەک خەریکی هەڵکۆڵینی زەوییە و گوێی بۆ وانیش ڕاگرتووە. ئەو جار بە ناچاری و بۆ ڕزگارکردنی گیانی ئەو دوو کەسەی دیکە. زۆر ئاسایی و بێ ئەوەی دڵنیگرانی لە پرسیارەکەی بەدی بکرێ، وەسەرخۆی نەهێنا هەر وا لەسەرخۆ گوتی: کەوایە ئاوا! ئەدی شێوەیانت لەبیر ماوە کە چۆن بوون؟ کابرا گوتی: وەڵا کوڕێکی موو ڕەشەی کوڵمەسوور بوو، ئەوی دیکەیان کە ئارپیچیی پێ بوو. ناوی هێنا گوتی: ڕەحمان. خاڵە عەولا تێگەیشت و وەڵامی پرسیارەکانی خۆی وەرگرتەوە بۆیە وەک پرسیاری کۆتایی گوتی: ئەدی بۆ کام لا ڕۆیشتن؟ خاوەن مەزراکە گوتی: هەر بە ڕێگای خۆیاندا ڕۆیشتنەوە بۆ نێو هۆو ئاودرە. ڕەنگە ئێستا سەیری ئێمەش کەن.

کاک عەولا گوتی: وا بزانم بە نیازی ڕۆیشتنەوە بەرەو ماڵەوە بووی، بۆیە زۆر سپاس لە هاوکارییەکانت تۆ دەتوانی بڕۆی، ئێمە خۆمان بانگیان دەکەین.

کاک عەولا و خاڵە حەسەن ماڵاواییان لە خاوەن مەزراکە کرد و سەد میترێک بۆ لای ڕەحمان و ئەنوەر داگەڕانە خوارێ.

خاڵە حەسەن گوتی: ئەگەر وایە ڕەحمان و ئەنوەرن و عوسمان دیار نیە. خاڵە عەولا گوتی: حەسەن گیان دا زوو داگەڕێ سەر ڕێگاکە، بە عومەر و هەڤال بڵێ نەڕۆن بێن بۆ ئێرە.

عومەر و هەڤاڵ سواری تەراکتۆرەکە ببوون لە دوومەلانەکە ئاوا ببوون بە دیوی هەرمێلەدا. عومەر لە سەر گێڵگیری تەراکتۆرەکە دانیشتبوو و دەستێکی توند بە ئاسنی سەر گێڵگیری تەراکتۆرەکەوە گرتبوو بە دەستەکەی دیکەشی دووربینی بە چاویەوە نابوو و سەیری دەورووپشتی دەکرد. کە ڕووی دووربینەکەی لە داوێنی چیای وەستا مستەفا کرد، خاڵە حەسەنی بە دەستڕاوەشانەوە دی کە بە هەڵاتان بۆلایان دێ. تەراکتۆرەکەیان ڕاگرت بۆ لای چوون. خاڵە حەسەن گوتی: وەرن دۆزیومانەوە، بەڵام عوسمان دیار نیە پێم وابێ شەهید بووە. ئەوجار هەرسێکیان هەڵگەڕانەوە بۆ لای خاڵە عەولا.

تا خاڵە حەسەن چووبوو بەدوای عومەر و هەڤاڵدا، کاک عەولا هاواری کردبوو کوڕە هۆی ڕەحمان، ئەنوەر لە کوێن خۆتان وەدەر خەن. ڕەحمان گوێی لە دەنگی کاک عەولا دەبێ دەڵێ: ئەنوەر ئەوە خاڵە عەولایە، با لەو کەنداڵە بڕۆینە دەرێ خۆمانی لێ ئاشکرا کەین.

هاوکات عومەر و هەڤاڵ و خاڵە حەسەن لە لای خوارێڕا و ئەنوەر و ڕەحمانیش لە لای سەرەوە ڕا گەیشتنەوە لای خاڵە عەولا،

باوەشیان پێکدا کرد. ئەنوەر دڵی پڕ ببوو، هەڤاڵ ئەنوەری لە باوەش گرتبوو بە نیشانەی دڵدانەوەی دوو سێ جار بە توندی هەردووک بەری دەستی بە پشتی ئەنوەردا کێشا و پاشان هەر دووک پیلی ئەنوەری گرت. چاوی بڕیە چاوەکانی ئەنوەر و زۆر بە ترسەوە پرسیاری کرد، ئەدی عوسمان؟! ئەنوەر بۆ ساتێک چاوەکانی لە چاوی هەڤاڵ شاردەوە، رووی لە چیای وەستا مستەفا کرد. هەر زوو دیسان چاوی لە چاوی هەڤاڵ بڕیەوە و بێ ئەوەی قسە بکا فرمێسک لە چاوەکانیدا قەتیس ما. بە قەتیس مانی فرمێسک لە چاوەکانی و قفڵ بوونی زمانی ئەنوەر، هەڤاڵ هەر دووک دەستی ئەنوەری راوەشاند گوتی: ئەنوەر گیان چی رووی داوە بۆ قسە ناکەی؟! رەحمان خێرا هاتە وڵام و گوتی: عوسمان ماوە، بەڵام بە سووکی بریندارە. عومەر پرسی: ئەی کوانێ لە کوێیە بۆ راوەستاون؟ ئەوە نیە هەڤاڵ دەرمانیشی هێناوە با بچین دەرمانی کا.

رەحمان گوتی: کاک عومەر گیان بەداخەوە زۆر دوورە و هەر لە شوێنی بۆسەکەی شەوێ بۆمان نەهات و بەجێمان هێشت. عومەر کە زۆری عوسمان خۆش دەویست سەرێکی راوەشاند و گوتی: حەییەحەی باشە ئەو شێر و رێویەی بۆ چیە بۆ دەڵێی بریندارە، دە بڵێ نەماوە ئیدی ماڵت نەشێوێ؟! رەحمان بۆ ئارامکردنەوەی عومەر گوتی: نا کاک عومەر ماوە لاقی بریندارە و جێگای مەترسی نیە، ئەگەر دوژمن نەیدۆزنەوە پێم وانیە شەهید بێ.

خاڵە حەسەن پرسی: ڕەحمان تۆ جێگاکەی دەزانی لە کوێتان داناوە؟ ڕەحمان گوتی: وەڵا زۆر دڵنیا نیم و دوودڵشم، بەڵام ئەگەر بچمەوە وێ پێموابێ پێی دەزانمەوە لە کام لای گەنمەکەمان داناوە.

خاڵە عەوڵا بە بێسیم کاک لوقمانی ئاگادار کردەوە، کە دۆزیومانەوە، بەڵام کێشەیەکمان هەیە. وا چاکە تۆش لەگەڵ پێشمەرگەکانی دیکە بێن بۆسەر زیندوکە. کاتێک کاک عەوڵا لە قسەکانی بۆوە، هەڤاڵ ڕووی لە ڕەحمان کرد و گوتی: مادام هەر لاقی بریندارە جێگای نیگەرانی نیە و دەیهێنینەوە. پێش ئەوەی ڕەحمان وەقسە بێ، خاڵە عەوڵا گوتی: هەڤاڵ گیان هەر وا ئاسان نیە لێرەڕا تا دەگەینە ئەوێ، ڕێگای پێنج شەش سەعاتە و تا دەشگەڕێینەوە بۆ ئێرە ڕۆژمان لێدەبێتەوە، بەڵام خۆ زاری گورگیشی لێنابەستین. مشوورێکی هەر لێ دەخۆین، با جارێ بچینەوە لای پێشمەرگەکانی دیکە لەوێ ساغ دەبینەوە. پاشان بە دەم قسەکردن لەگەڵ ڕەحمان و ئەنوەر سەبارەت بە وردەکارییەکانی شەوی ڕابردوو، بۆ باسکەکەی ئەو دیوی شاخەکە وەڕێکەوتن.

❊❊❊

عوسمان کە خەونی دەدی سێ چوار کەس فڕێیان دایە نێو ئاوێکەوە هەموو لەشی لە ئاودا خووسا. لە خەو راپەڕی بە هۆی ئارەقەیەکی زۆر تەواوی بەندەنی کەوتبووە سەر ئاو. ئارەقەکەی هێندە زۆر بوو کە جلە رەقهەڵاتووەکانی وەک ئەوەی بە دەست بشۆردرێن نەرم نەرم ببوونەوە، ناخۆشیەکی لەوەدا بوو ئارەقە دەچووە نێو برینەکەیەوە و جێگا فیشەکەکەی رانی دەکزاندەوە.

گوێی هەڵخەست هێزەکەی دوژمن کە لە بەیانیەوە لە نیزیک ئەو گەنمە بارگەوبنەیان خستبوو، وا خەریکە خۆیان کۆ دەکەنەوە. یەکیان گوتی: با بڕۆینەوە ئەمڕۆ مردم لەو گەرمایەدا. ئەوانە کوا بە ئێمە لە داو دەکەون؟ خودا دەزانێ ئێستا لە کوێن! خۆ ئەو شەو هەر دەچنە ئاواییەک ئەو کات بۆمان دەردەکەوێ بۆ کام لا چوون. ئەوی دیکەیان گوتی: جا گەریمان ئەوە دەچنە ئاوایی شیلاناوێ. چما هێشووە ترێ بە هەموو گوێسوانەکانی ئاواییەوە هەڵواسن، دەوێرین خۆ لە قەرەیان بدەین؟ ئەدی سەگ بە حەوشەکردنەکەی نەورۆزی چەند ساڵ بەر لە ئێستات لەبیر چۆتەوە، کە لە شیلاناوێ چیان لێکردین؟!

هەموویان سواری ماشێنەکانیان بوون و بە دروشمی "کربلا کربلا ما داریم میاییم" وەڕێ کەوتنەوە. هاڕەهاڕی ماشێنەکانیان کە خەریکی بەجێهێشتنی بندارەکانی نیزیک گەنمەکەی عوسمان بوون، لەگەڵ ئەوەی

هەموو لەش و مێشکی عوسمانیان ئازار دەدا، بەڵام لە هەمان کات دا خۆشترین ئاواز و موسیقا بوون بۆ عوسمان، وای هەست دەکرد سالانێکی زۆرە لە قەفەسێکی تەنگ و تاریک کراوە و ئەوە دەنگی جیڕەجیڕی کرانەوەی دەرگا ژەنگاوییەکانی قەفەسەکەن، بۆ ئەوەی باڵ بگرێ.

دادە فریشتە و کاک عەتا کە لەو نیزیکانە خەریکی دروێنەکردن بوون، بە ڕۆیشتنی ئەو هێزە زۆر خۆشحاڵ بوون کە لە بەیانیی زووەوە سەر کانی و ئاوەکەیان لەوان حەرام کردبوو. تەنیا بۆ نانخواردنی نیوەڕۆ کاک عەتا بە هەزار دڵەڕاوکێ چووبووە سەر کارێزەکە و نیوەی ماستی نێو کیتەڵەکەی لە جامۆکەیەک کردبوو بردبوویەوە بۆ لای دادە فریشتە و خواردبوویان. بۆیە دادە فریشتە لەگەڵ ڕۆیشتنی دوایین ماشێن، هەر خێرا بەرەو کانی و ئاوەکەی بن دارەکان هەڵکشا تا ئەو چۆڕە ماستەی نێو کەرێزەکە بکاتە ماستاو و لەگەڵ کاک عەتا بە نانە ڕەقەوە بیخۆن.

عوسمان بۆ ئەوەی لە ڕۆیشتنی هێزەکانی دوژمن دڵنیابێ، دەبوایە سەری بەرز کردبایەتەوە و سەیری لای بن دارەکانی کردبایە، کە دەنگی هێزەکانی دوژمن لەوێڕا گەیشتبوونە گوێی. دەستی بە لوولەی چەکەکەی گرت و قۆنداغی چەکەکی لە سەر زەوی دانا و ویستی وەک

گۆچان بەکاری بێنێ. خۆی بە لوولەی چەکەکەی هەڵواسی و سەری بەرز کردەوە کەچی هێندە بێهێز بوو هەر زوو دەستی شل بوو، سەری بەربۆوە سەر زەوی، ئازارێکی زۆری پێگەیشت، بەڵام کۆڵی نەدا ئەو جار بە هەر دوو دەستی هەموو قورسایی سەروشان و ملی خستە سەر لوولەی چەکەکەی بە شێوەیەک کە توانی سەری تۆزیک بەرز کاتەوە. هەوڵی ئەوە بوو سەیری بن ئەو دارانە بکا کە لە بەیانیەوە کومەڵێک لەو کەسانەی بە خوێنی سەری ئەو توونی بوون، لەوێ خەریکی نان و چاخواردن بوون. لە پێش هەموو شتێکدا چاوی کەوت بە دووکەڵی هێندێک لە دارە سووتاوەکان، کە بۆ چالێنان بەکاریان هێنابوون و ئێستا نەکووژابوونەوە و هەر وا دەسووتان. پاشان بن دارەکانی بەتەواوی لێ وەدەر کەوت، کە پڕبوون لە نایلۆن و قوتوە بەتاڵی پیپسی و کۆکاکۆلا و هێندێک قوتوی بەتاڵی کۆنسێروی دیکە کە بۆی مەعلووم نەبوو هی چ خۆراکێکن. کاتێک زانی کەس لەوێ نەماوە لەسەرەخۆ وردە وردە لوولەی چەکەکەی بە لای خۆی دا خوار کردەوە خۆی پێهەڵواسی تا سەری گەیشتەوە سەر زەوی و هەناسەیەکی بە راحەتی هەڵکێشا.

دادە فریشتە بە قەراغ گەنمەکەدا تێدەپەڕی تا بچێتە سەر کانیاوەکە، کە عوسمان هەستی بە خشەخشی پێیەکانی و هەناسە

ماندووکانی کرد. لە پێشدا نەیوێرا سەری بەرز کاتەوە، بەڵام بڕیاری دا بزانــێ ئەوە چ گیـــانلەبەرێکە وا بە خشــــەخش بە قەراغ گەنــمەکەدا تێدەپەڕێ. دیســان خۆی بە لـوولەی چەکەکەیەوە هەڵواســی و ســەری هەڵبڕی، سەیری کرد وا ئافرەتێک پاتۆڵێکی لە پێ دایە و لەچکەیەکی لە ســەروملی هاڵانـدوە شـەپکەیەکی لەســەر لەچـکەوە لە ســەر نـاوە و دەسکێشــەکانی دەســتی دەرهێنــاوە بە دەســتێوەی گرتــوون هەر دوو دەستی لە کەلەکەی ناوە، چاوی بڕیوەتە بن دارەکان بۆ لای کانیاوەکە دەچێ.

عوسـمان هێـزی لەبەردا نەمـابوو. زاری وشـک هەڵاتبـوو، بەڵام بە دیتنـی ژنێـک لەو کـات و ســاتەدا تین و گوڕێکی دیـکەی هـاتەوە لەش. دوودڵ بـوو لەوەی هـاواری کـاتێ یـان نـا! تـا ئەو جێگـایەی ســەروملی دەرەتانی سووڕاندنی هەبوو هەوڵی دا بزانێ ئەو ئافرەتە بەتەنێیە یان کەسـی بەدواوەیە؟! کە زانـی بەتەنیـایە، بە دەنگێکـی نووسـاوەوە گـوتی: دادە گیان دایە گیان!

دادە فریشتە گوێی لە دەنگی عوسـمان نەبـوو، کە لە گەروویەکی وشکەوە دەهـاتە دەرێ. عوسـمان هەمـوو هەوڵـی خۆی وەگەڕ خسـت و گەرووی خۆی پـاک کـردەوە هەتـا هێزی لەبەردابوو هـاواری کـرد دادە گیان!

دادە فریشتە لە جێگای خۆی راوەستا لەوەی کە گوێی لە دەنگێک بووە دوودڵ بوو. پشتی لە گەنمەکە بوو، بۆیە بێجگە لە نێوگەنمەکە سەیری هەموو لایەکی کرد هیچی نەدی و دیسان درێژەی بە رێگا پێوانەکەی خۆی دا. عوسمان بەو هاوارکردنانەی جار لەگەڵ جار زیاتر گەرووی وشک و وێکهاتووی دەکراوە، ئەوجارە باشتر لە جارەکانی پێشوو بۆ رزگاری لە مەرگ هاواری لە ژیان کرد و گوتی: دادە گیان منم من لێرە!

دادە فریشتە کە سەری وەرسووڕاند بۆ لای گەنمەکە دیتی ئەوە تەنیا سەری کەسێک و لوولەی چەکێک دیارە. زۆر ترسا. بێ ئەوەی لە شوێنی خۆی بجووڵێ هەر لەوێڕا گوتی: ئەوە بۆ لەو گەنمەدا خۆت حەشار داوە هەستە سەر پێ بزانم تۆ کێی؟!

عوسمان هێزی قسەکردنی نەمابوو. لە کاتێکدا هەر دوو دەستی توند بە لوولەی چەکەکەیەوە بوو دەستێکی لە لوولەکە کردوە، بە قامکەکانی دەستی هێمای بۆ ئەوە کرد کە وەرە بۆ لام. دادە فریشتە سەیرێکی هەر چوار دەوری خۆی کرد، دوودڵ بوو لەوەی بە قسەی بکا و بچێ بۆ لای یان نا؟ تۆزێک بیری کردەوە دیسان سەیرێکی دەوروپشتی خۆی کرد و بە ئاسپایی هەنگاوەکانی بۆ نێو گەنمەکە و بۆ لای عوسمان هەڵێناوە.

وردە وردە لە عوسمان چووە پێشێ تا گەیشتە سەر سەری. دیتی ئەوە لاوێکی باریکەڵەی تۆزاوی لە پشتوێن بەرەوخوار لە خوێنێکی رەقهەڵاتوو دا کە مێروولە دەوریان لێداوە شەلاڵە و چەکەکەشی هەر بە دەستەوەیە. دادە فریشتە وەک ئەوەی هەواڵی لەنەکاوی گیان لەدەستدانی کەسێکی نزیکی بدەنێ، بە هەر دووک چەپۆک بە سەر سەری خۆی دادا و وەک ئەوەی بیهەوێ سەری بە شانەی دار داهێنێ، قامکی دەستەکانی لێک ئاوالا کرد و لە نێوەڕاستی سەریڕا بە پرچەکانی داهێنا خوارێ تا دەستەکانی گەیشتە سەر رووومەتی و رووومەتەکانی خۆی رنی، دەستی گەیشتە ژێر چەنەگەی وەک ئەوی بیهەوێ چەپڵە لێدا وێک کەوتن. پاشان هەر دووک دەستی بە چۆکی خۆی دادا و لە تەنیشت عوسمان هەلتروشکا و گوتی: ئەی هاوار هەی! ئەوە چی بووە کاکی برا؟! دادە فریشتە هەر پێیوابوو ئەوە لە هێزەکانی دەوڵەتە وا بەجێ ماوە و رەنگە ئێستا ماشێنەکان بۆی بێنەوە. بە سەرسوڕمانەوە گوتی: باشە ئێوە لە بەیانییەوە لێرە پێکەوە خەریکی نان و چا خواردنن بۆ تۆیان ئاوا بەجێهێشت و نەیانبردی بۆ نەخوشخانە!؟

عوسمان دەیزانی بۆ ئەو خەڵکە رووت و هەژار و دەست و پێ قەڵەشیوە خۆی بەکوشت دەدا تا ئەوانیش وەک خەڵکانی خوداپێداوی

سەر ئەو گۆی زەوییە لە نیعمەتی ئازادی و خۆشگوزەرانی بێبەش نەبن. بۆیە ئەو راستیەی زۆر بەباشی دەزانی و تەجروبەشی کردبوو، کە خەڵکیش سپلە و پێنەزان نین تا رادەستی دوژمنی کەنەوە. بۆیە بیری کردەوە وا چاکە خێرا خۆمی پێ بناسێنم گوتی: دادە گیان مەترسە من لەگەڵ وان نەبووم من پێشمەرگەم لە تەقەکەی شەوێدا بریندار بووم و بەجێ ماوم.

به بیستنی ناوی پێشمەرگە و تەقەی شەوێ، دادە فریشتە چاوەکانی هێندەی دیکە زەق بوونەوە و لە بانگی گریانێ دا و بە گریانەوە گوتی: حەک خوشکت کوێر بێ کاکە گیان! یانی تۆ لە بەیانیەوە بەو برینەتەوە لەو نێو گەنمە لەبەر ئەو سوورەتاوە ئازار دەچێژی!؟ دەک کوێراییم دایە براکەم! سەد بریا من بوایەم لە جیاتی تۆ! کورە یارەبی من لەسەرت گەڕێم. جا چا نەبوو نەیاندۆزیویەتەوە! پاشان وەک برووسکە لە شوێنی خۆی هەستا سەر پێ و لە هەر چوار دەوری خۆی روانی کە زانی کەس دیار نیە، رووی لە کاک عەتا کرد، کە کوورِ ببۆوە سەر قاڵی مەڵەغانگێڕان بوو، هەر دووک دەستی وەک رەحەتی بە زاریەوە نا و بانگی کاک عەتای کرد ورە بۆ ئێرە.

کاک عەتا کە لە مەڵەغانگێڕان دا شەلاڵی ئارەقە ببوو، بە بیستنی دەنگی دادە فریشتە دەستی لە مەڵەغانگێڕان هەڵگرت و پشتی راست

کردەوە، پڕ بە سیەکانی هەناسەیەکی قووڵی هەڵکێشا ئەو جار دەستی برد لەبەداریەکەی کە بۆ پارێزگاریکردن لە سووتانی سەرو چاوی لە سەری نابوو، لا برد و سەری بۆ لای دادە فریشتە سووڕاند. پێی سەیر بوو فریشتە بۆ چۆتە نێو ئەو گەنمەوە! هەر بێ راوستان بزەیەکی کرد بە پێکەنینەوە سەری راوەشاند و گوتی: ژنەکە ئەوە بۆ چوویە نێو ئەو گەنمەوە؟! ئەو ماستە بێنە وەروە.

دادە فریشتە گوتی: کوڕە ماڵت نەشێوێ ماستی چی و شتی چی تۆ خێرا مەڵەغانەکەت فڕێ دە وەرە بۆ ئێرە.

کاک عەتا هەر زوو تێگەیشت کە خێزانی لەو نێو گەنمە دا شتێکی دیتۆتەوە. لە هۆشی چوو مەڵەغانەکەی لە لای کەرخە و مەلۆکان بەجێ بێڵێ، بێ راوەستان کڵاوە لەبەدارییەکەی لە سەر ناوە و مەڵەغانەکەی لە سەر شانی دانا و بۆ لای دادە فریشتە وەڕێکەوت. تا گەیشتە لای دادە فریشتە هەر لە بیری ئەوە دا بوو دا خوا ئەو هێزە لەو قەراغ گەنمە چیان لێ بەجێ مابێ وا فریشتە ئاوا سەری سووڕ ماوە. کە گەیشتە قەراغ گەنمەکە دەستێکی بە مەڵەغانەکەی سەر شانی و دەستەکەی دیکەی لە کەلەکەی نا و راوەستا و گوتی: ها ژنەکە چ قەوماوە ئەو هاتوهاوارەت لە چیە بۆ لەوێرا منت راکێشا تا ئێرە؟ من گوتم بچۆ ئەو ماستە بکە بە ماستاو ئەوەندە ماندووم پشتم بە حاڵەحاڵ

راست دەبێتەوە. دادە فریشتە راوەستا تا کاک عەتا لە قسەکانی بۆوە و هیچی نەگوت تەنیا دەستی بۆ لای عوسمان درێژ کرد کە لە کاک عەتاوە دیار نەبوو. ئەو جار بە دڵی پڕ و چاوی فرمێسکاوی گوتی: وەرە پێشێ خۆت ببینە. کاک عەتا لە روخساری پەشۆکاوی ژنەکەیەوە زانی دەبێ شتێکی زۆر گرینگ رووی دابێ، وا ئاوا ژنەکەی زۆر دڵتەنگ و پەرێشانە! بۆیە هەر خێرا مەڵغانەکەی لەسەر شانی فڕێ دا و بە پێنج شەش شەقاوی درێژ خۆی گەیاندە لای دادە فریشە. دیتی ئەوە لاوێکی جلوبەرگ خاکی وەک رەنگی زەویەکە، کاکۆڵ تۆزاوی وەک تۆزی سەر گەڵا و لاسکی گەنمەکان، شەکەت وەک دار و دەوەنی بەر سووڕەتاوی هاوینێ لە سەر گازەرای پشت راکشاوە و لە هەناسەکێشانێکی زۆر لەسەرەخۆ دایە و دەستی لەسەر پەلەپیتکەی چەکەکەیەتی.

کاک عەتا بۆ ماوەیەک حەبەسا، بێ ئەوەی وشەیەک بڵێ خێرا خێرا دەیڕوانییە عوسمان و دادە فریشتە. عوسمان زانی کاک عەتا نیگەرانە لەوەی عوسمان خۆمانەیە یان بێگانە. بۆ هێور کردنەوەی کاک عەتا گوتی: کاکە گیان بەو خوشکەشم گوت کە من پێشمەرگەم برینداربووم و نەمتوانی لەگەڵ پێشمەرگەکانی دیکە شەوی رابردوو بڕۆم. بە

بیستنی ناوی پێشمەرگە کاک عەتا سەیرێکی دادە فریشتەی کرد و بە چاو پرسیاری لێکرد، کە باوەڕی پێ بکەین یان تەڵەیە؟

دادە فریشتە دڵنیابوو پێشمەرگەیە، بۆیە ڕووی لە عوسمان کرد و گوتی: کاکە گیان ئێستا کەس لێرە نەماوە و دەتوانی هەستی بڕۆی و هاوڕێکانت بدۆزیەوە. عوسمان بزەیەکی تاڵی هاتە سەر لێوە وشکەکانی گوتی: دادە گیان ئەگەر توانیبام بڕۆم هەر دوێشەوێ منیش لەگەڵیان دەڕۆیشتم، بەڵام لاقم شکاوە و تەنانەت ناتوانم هەر خۆشم بجووڵێنم. تۆ لەوانە گەڕێ جارێ قومێکم ئاو بۆ بێنە.

دادە فریشە گوتی: پیاوەکە لێرە لە لای دانیشە و قوتەقوت مەکە تا دەچم چۆڕێکی ئاو بۆ دێنم. خێرا ڕۆیشت کەتریە ڕەشەکەی بن کەپرەکەی هەگرت و چوو بۆ سەر کانیەکە. بە سەری کەتریەکە سێ چوار سەرەکەتریی ئاو لە کەترییەکەی کرد و بە پەلەپڕووزە گەڕاوە لای عوسمان و کاک عەتا.

ئەو ماوە کورتەی کە عوسمان چاوەڕێ بوو تا دادە فریشتە چوو ئاوی بۆ بێنێ هەر سێ چوار دەقیقەی خایاند، بەڵام بۆ عوسمان بە ئەندازەی ئەو شەورۆژە درێژ بوو کە چاوەڕێی ئاوی دەکرد. بە دیتنی کەترییەکی ڕەش بە دەست دادە فریشتەوە شاگەشکە بوو، بۆ یەکەم جار لەو شەوڕۆژە دا دەستی لە سەر پەلاپیتکەی چەکەکەی هەڵگرت و

چەکەکەی لە تەنیشت خۆی دانا و تا ئەو جێگایەی هێزی تێدابوو سەری بەرز کردوە و ویستی زاری بە لوولەی کەتریکەوە نێ، کە کاک عەتا خێرا دەستی وەژێر سەری نا و لەنگەری بۆ راگرت تا عوسمان هەموو ئاوەکەی یەکبین خواردەوە. کاتێک زاری لە لوولەی کەتریەکە کردەوە قورسایی دا سەر دەستی کاک عەتا کە لە ژێر سەریدا بوو و تێیگەیاند، تا دەستی لابا و سەر بخاتە سەر زەوی. کاتێک سەری لە سەر زەوی داناوە رووی لە دادە فریشتە کرد و گوتی زۆر سپاس، بەڵام زۆر کەم بوو. کاک عەتا گوتی جارێ تۆزێک دەست راگرە وەک دەڵێن ئاوی زۆر بۆ بریندار باش نیە. دادە فریشتە پرسی ئەدی کاکە گیان برسییت نیە؟ عوسمان گوتی نا زۆر سپاس تەنیا توونیم بوو.

پاش خواردنەوەی ئاوەکە عوسمان هێندێک گەشایەوە و باشتر قسەی بۆ دەکرا هیوای زیاتر بە رزگاربوونی لە دڵیدا چەقەرەی کرد. بێراوەستان دەستی کرد بە قسەکردن و گوتی: نازانم پێشمەرگەکانی دیکە بۆ کام لا رۆیشتوون، بەڵام بەشێکیان دەزانن من لێرەم ئەگەر خۆیان تووشی گێرەوکێشە نەهاتبن، تارێک دابێ بە شوێنم دا دێنەوە، بەڵام تکایە بەیانی زۆر زوو وەرن بۆ مەزراکەتان ئەگەر هەر لێرە مابووم و هاورێکانم نەهاتبوونەوە بە شوێنم دا، ئەو کات پێتان دەڵێم بۆ کوێم بەرن تا دەرمانم کەن. ئەگەریش بەیانی هاتنەوە لێرە نەمابووم لە

ئێستاوە زۆر زۆر سپاستان دەکەم. منیش وەک ئێوە کورە وەرزێرم، دەزانم دەبێ وردەوردە خۆتان کۆکەنەوە و بەرەوماڵ شۆڕ بنەوە، بۆیە با کەس نەتانبینی جارێ بڕۆنەوە سەر کارەکەی خۆتان. ئێستا هێندەی نەماوە بۆ رۆژاوا بوون! بەڵام ئەو کەترییەم ئێستا بۆ پڕکەنەوە و بەجێم بێڵن.

دادە فریشتە دەستی دا کەترێکە و چووە سەر کانیەکە، بەڵام ئەو جار زۆر بەپەلە نەبوو کەترێکەی بۆ پڕ کرد لە ئاو و گەڕاوە و لە پشت سەری عوسمانی دانا و گوتی: ئەوە بۆم پڕپڕ کردی، بەڵام تۆ خودا زۆر مەخۆوە باش نیە بۆت. لەگەڵ کاک عەتا لە جێگای خۆیان هەستان و سەیریان کرد کەس دیار نیە بۆیە زۆر بەپەلە عوسمانیان لە نێو گەنمەکەدا بەجێهێشت و چوونەوە شوێنەکەی خۆیان تا وردەوردە خۆیان کۆکەنەوە بۆ رۆیشتنەوە بۆ ئاوایی.

دادە فریشتە و کاک عەتا تازە گەیشتبوونەوە شوێنی خۆیان کە عوسمان دەستی بۆ کەترێکە برد، لوولەی کەترێکەی لەسەر لێوی دانا و دوو قومی لێدا خەریک بوو سێهەمین قومی لێدا، کە لە پشت سەری را لە لای شاخی بابەگوڕگوڕ، ئەو شوێنەی شەوێ لەوێرا لەگەڵ پێشمەرگەکان هاتبوونە خوارێ، دەنگەدەنگێکی زۆر پەیدا بوو. بە دەنگیانڕا دیار بوو کۆمەڵێکی زۆرن هەر دەهات و دەنگیان نیزیکتر

دەبـوو‌ه، تـا دەرکەوت کە بە کـوردی قسـە دەکەن. هەسـتێکی یەکجـار خۆش لە گیانی عوسـماندا گەڕا کە ئۆخەیش! ئەوە پێشـمەرگەکان بـۆم هاتنەوە. لە خۆشیانە ئاوخواردنەوەکەی لەبیرچۆوە، خێرا کەترییەکەی دانـا و دەسـتیدا چەکەکەی و وەک جارەکـانی پێشـوو خـۆی بە لوولەکەیەوە هەڵواسی و سەری هەڵێنا تا بانگیان کا و بڵێ هاوڕێیان ئەوەتا لێرەم. سەری تا ئاستی لوولەی چەکەکەی بەرز کردوە و دیتی ئەوە زیاتر لە بیست سی کەسی چەکداری خۆفرۆشی کـوردن بە قسـەکردنەوە لە لای شـاخی بـابەگوڕگوڕەوە دێـنە خـوارێ و لە جەمسەری گەنمەکەڕا ڕێچکەیان بەستووە بە قەراغ گەنمەکەدا بۆ لای ئەو دێن.

لە لای خـۆی گـوتی تـازە کـار لە کـار تـرازاوە! لە شـاخیڕا بە دووربین ئەو ژن و پیاوەیان دیوە، کە ئاویان بۆ هێناوم ئێستا بـۆم داگەڕاونەتە خوراێ. ئەوە ئەو شتەیە کە نەدەبوایە ڕوو بدا. بە دیتنی ئەو چەکدارانە هەر زوو سەری دانەواندەوە و چەکەکەی هێنا سەر سینگی و دەستی خستەوە سەر پەلاپیتکەکەی و هەناسەی لە سینگی دا ڕاگرت تا نیزیک بنەوە. بڕیاری دا پێش ئەوەی ئەوان تەقە بکەن ئەو تەقەیان لێبکا.

***

خۆر لە سەر لێواری دوایین تاشەبەردی چیای وەستا مستەفا لەنگەری گرتبوو، نەیدەویست ئاوا بێ. وەک شتێک ئەویش پێی خۆش بوو شاهیدی لەباوەش گرتنی ئەنوەر و رەحمان بێ لە لایەن هاورێکانیانەوە. پێشمەرگەکان بە دیتنی رەحمان و ئەنوەر لەخۆشیانە یەکەیەکە لە ئامێزیان گرتن، بەڵام هەر هەموویان دڵنیگرانی عوسمان بوون، کە دەبێ چیی لێ بەسەر هاتبێ. کاک لوقمان و خاڵە عەوڵا لەگەڵ فەرماندەکانی دیکە دە هەنگاوێک دوور لە پێشمەرگەکان بۆ ماوەیەکی کورت کۆبوونەوە، پاشان هاتنەوە لای پێشمەرگەکان.

خاڵە عەوڵا هەموو پێشمەرگەکانی کۆ کردەوە. چووە نێوەراستی هەموویان گوتی: هاورێیان دوێنێ شەو هەر هەموومان هەڵەیەکمان کرد کە نابێ قەت دووپاتی کەینەوە. دەبێ وەک جارەکانی پێشوو دوای هەر شەڕ و تێکهەڵچوونێک، هەر کەسە کەسی پێش و پاش خۆی لە ریزی پێشمەرگەدا بەسەرکاتەوە تا بزانێ هاتووە یان نا. بە هۆی هەڵەی هەمووماناوە یەکێک لە پێشمەرگە دڵسۆزەکانی هێزەکەمان شەوێ بەبریندار بەجێماوە، بەخۆشیەوە رەحمان و ئەنوەر برینەکەیان بۆ پێچاوە تا ئەوان لە لای بوون تەندروستیی سەقامگیر بووە، بەڵام پاش رۆیشتنی ئەوان هێزەکانی دوژمن ناوچەکەیان گەمارۆ داوە و بەپێی هەواڵی باوەڕ پێکراوەکانمان هەواڵی گیرانی پێشمەرگە لە لایەن

دوژمــنەوە لە بۆکــان و ســەقز بــڵاو نەکــراوەتەوە، کە ئەوە جێگــای دڵخۆشــییە. بـۆیە ئێسـتا رۆژی هـیممەتە، دەزانـم هەمووموـان شـەکەت و ماندووین و رێگاکە زۆر دوورە، بەڵام سـەرەڕای ئەوانە دە پێشمەرگەم دەوێ، کە دەبێ ئەوە بزانن رەنگە ئەوانیش نەگەرێنەوە، وەک بروسکە بێ پشوودان ئێستریک لەگەڵ خۆیان بەرن و بچنەوە شوێنی بۆسـەکەی دوێشەوێ. واماندانـاوە رەنگە بۆ کاتژمێر دوازدەی شـەوێ بگەنە ئەوێ. ئەگەر عوسمان مابوو یان شەهید بوو بیهێننەوە بۆ ئێرە. جا لە منتان کەوێ. بۆ بەری بەیانی دەگەنەوە ئێرە، ئیمەش لێرە چاوەڕێتان دەبین.

قسەکانی کاک عەولا تەواو نەببوو، کە هەر هەموو پێشمەرگەکان ئامادەگی خۆیـان دەربـڕی. کـاک عەولا گوتی: کە وایە بـا رەحمـان کە شــوێنەکەی دەزانــێ یەکێـک بــێ لەو دە کەســە. دیــار بــوو کە لەگەڵ فەرماندەکان کۆ ببوونەوە عەلیـزادە و خـانئەحمەدیـان دەستنیشـان کردبــوو بــۆ پێســپاردنی ئەو ئەرکە. بــۆیە پاشــان خێــرا روی لە خانئەحمەدی و عەلیزادە کە هەردووکیان فەرماندە بوون کرد و گوتی: تا درەنگ نەبووە چەند کەسێکی دیکە بەرن و وەڕێکەون.

عەلیزادە لە شـوێنی خـۆی هەسـتا چـاوی بە سـەر پێشـمەرگەکاندا گێـڕا و بـۆی زەحـمەت بـوو کـێ هەڵبژێـری لەنێـو ئەو هەمـوو مـرۆڤە فیـداکارە کە شـــەو و رۆژێــک بـــوو نەخەوتبـــوون و دەبـــوایە دوازدە

کـاتژمێری دیـکەش ڕێگایـان پێوابـا. بـۆیە بە پێکەنـیەوە گـوتی: بـابە خـانئەحمەدی تـۆش هاوکـاریم کە. خـانئەحمەدی گـوتی: مەجیـد و تیربارەکەیمـان دەوێ ڕەحمـانیش کە شـوێنەکە دەزانـێ بـۆ ئەوانەی دیکەش دەی کوڕە ئەوەی ناوێ کێ دێنی بێنە با بڕۆین.

عەلیزادە یاریزانێکی شـارەزای فوتبـاڵ و هەروەهـا کاپیتـانی تیمـی فوتبالّی پێشمەرگەکانیش بوو. بۆیە وەک ئەوەی تیمی فوتبـاڵ هەڵبژێرێ کە کـێ بـۆ بەرگـری و کێـی بـۆ هێـرش دەوێ، گـوتی: زۆرباشـە کـاک عـومەر، تـاهیر، عەزیزقـازی، هیـوا، هەڤـاڵ، کەمـاڵ و سـمایل لە خۆتـان رادەبینین و ماندوو نین؟ هەموویـان گوتیـان ئامادەین. هێندێکان چەند خەشـاب و نـارنجۆکی زیادیـان لە پێشـمەرگەکانی دیـکە بە ئەمـانەت وەرگـرت. هەر پێشـمەرگەی پێشـنیار و تێبینـی و ئەزمـوونی خـۆی پێدەگوتن چی بکەن، بەڵام هەموویان پێیان لە سەر ئەوە دادەگرتەوە کە تا تەواو دڵنیا نەبن کە دەوروپشـتی عوسمان بەتـاڵە لێی نەچنە پێشـی. ئەگەر دەوروبەری هێزەکـانی دوژمنـی لێبـوو، هەتـا بۆتـان دەکرێ تەقە مەکەن بە بێدەنگی لە زاری ئەژدیهاکەی دەرهێننەوە.

پێشـمەرگەکان سـێ ئێسـتریان پـێ بـوو، کە هەمـوو کـات چەنـد سندووقی فیشەکیان لێ بار کرابوو. کاتێکیش پێشمەرگەیەک بریندار یان شەهید دەبوو، هاوڕێکانیان بۆ ڕاگواستنی ئەوان کەڵکیان لێوەردەگرتن.

بۆ هێنانەوەی عوسمانیش پێویستیان بە ولاغ بوو. هەر دەسبەجێ باریان لە ئێسترێک کردەوە و سندووقە فیشەکەکانیان بەسەر ئێسترەکانی دیکەدا دابەش کرد. ئێسترەکە تەنیا کورتانەکەی پێوە مابوو، کە هەم بۆئەوەی تا چوونە لای عوسمان بەردەستی نەدەگرتن و هەم ئەگەر عوسمانیان وەدەست کەوتبایەتەوە دەبوایە ئێسترەکە بەبێ بار بوایە.

هیوا خۆی خستە سەر پشتی ئێسترەکە. زۆر بەپەلە لە داوێنی چیای وەستا مستەفارا بەرەو ئاوایی چۆڵکراوی کانیزێرینە کەوتنەڕێ. جارجار بە ڕۆیشتن و هێندێک جار بە هەڵاتن وەک ئەوەی بچن بۆ سەر زەماوند بە دڵێکی پڕ لە ئاواتەوە تا تاریکی تەواو باڵی بەسەر ناوچەدا نەکێشا، بێ پشوو دان هەر وا ڕێگەیان بڕی.

گەیشتنە دۆڵەکەی وا شەوی پێشوو کاک عەولا گوتبووی سێگەڕانگا. عەلیزداە بە پێکەنینەوە گوتی: مەجید ئەوە سێگەڕانگاکەی خاڵە عەولایە ،لێرە پشوویەک دەدین و سیغارێک داگیرسێنین. با زۆریش پەلە نەکەین تا شەو درەنگتر بێ باشترە و بە قازانجمانە!

مەجید بزەیەکی هاتە سەر لێوی و گوتی: بۆخۆیەتی ڕاست پۆمپی بێنزینەکەی دوێنێ شەوێیە. جا ئێستا کاتی لێدانی بێنزینی سۆپەری تەیارەکانە. هەموویان بە بێدەنگی لە دەوری یەکتر کۆ بوونەوە. هیوا لە

ئێستەرەکە دابەزی و جڵەوی ئێستەرەکەی لە دەستی هاڵاند و بۆ دەرکردنی شەکەتیی لەشی لە سەر گازەرای پشت بۆی راکشا.

عومەر کوڕێکی سووروسپی خڕیلانەی قسەخۆش و دەنگخۆش و دەم بەبزەی پاکوخاوێنی ردێن تاشراوبوو. هەموو کات لە دوورەوە بۆنی خۆشی ئۆدکلۆنەکەی دەهات، لەو کۆڕەدا پێشینەی پێشمەرگایەتیی لە هەمووان زیاتر بوو، هۆگرییەکی زۆری بە هەڵبەستەکانی هێمن، هەژار و ئاسو نەجاری هەبوو، بۆیە هەر کات قسەی دەکرد وەک پێخورێکی بەتام بۆ نێو نانێکی ویشک، هەڵبەستێکی دەکردە نێوئاخنی. ئینسانێکی خاکی لە هەمان کات دا زۆر بەورە و ئازا بوو. ساڵانی پێشوو فەرماندەی بەشێک لە پێشمەرگەکان بوو. هێندە باوەڕی بە خەباتە پیرۆزەکەی هەبوو کە بۆ هەر مەئموورییەتێک دەچوو هەر تەنیا بلیتی چوونی پێ بوو قەت بلیتی گەڕانەوەی نەدەکڕی. هەر دوو دەستی لە پشت سەری قفڵ کردبوو و پاڵی وەکۆڵەپشتییەکەی دابوو. رەحمانیش چونکە سیغار کێش نەبوو لە تەنیشت عومەر دانیشتبوو، زوو زوو بە دەسرە سوورەکەی ئارەقەی نێو چاوانی دەسڕی و خۆی پێ باوەشێن دەکرد و مێشوولەکانی پێ لە خۆی دوور دەکردنەوە. سەیری کرد عومەر چۆتە بیرێکی قووڵەوە و خێراخێرا سمێڵەکانی وەبەر ددانەکانی دەدا. بۆ هێنانەوەی خەیاڵی باڵگرتووی عومەر بۆ

سێگەڕانگاکە، رووی لە عومەر کرد و گوتی: تەکوو مێشوولەکانی ئەو دۆڵە چەندە بێحەیان. وا دیار بوو عومەر کە چۆتە بیرکردنەوە، بیری هەر لە لای عوسمان بوو بۆیە هەر خێرا پرسی: ئەرێ کوڕە رەحمان تۆ دڵنیای تەنیا لاقی بریندار بوو!؟

ڕەحمان بە نابەدڵییەوە گوتی: کوڕە ئا ماڵتە خۆ کوێر نیم خۆم دەستم لە ئێسکە شکاوەکەی ڕانی دا، ئێستا دەچین جا دەیبینی.

عومەر رووی لە رەحمان کرد و بەتەشەرەوە بە پێکەنین گوتی: ئا، ئا ئەوە مۆرو مۆمیان لێداوە کەسک و سووریان لێداوە لەوێیان داناوە تا بچین بیهێنین. رەحمان گیان من لە تۆم پێ خۆشترە بە سلامەتی عوسمانمان دەست کەوێتەوە، باوەڕکە هێندەی بۆ پەرۆشم دەیان خەیاڵی جۆراجۆر لە مێشکمدا دێن و دەچن. وەک قومارێکی زۆر گەورە وایە یان ئەوەی هەمانە دەیدۆڕێنین و عوسمانمان لە دەست چووە، یان رزگاری دەکەین و خەنی دەبین، کە هیوادارم خەنی بین.

سمایل بەشی دەرمانی بوو. کوڵەپشتییەکی سەوزی گەورەی بە کۆڵەوە بوو. پاڵی بە کۆڵەپشتیەکەوە دابوو گوێی دابووە قسەکانی عومەر و رەحمان کە باسی برینەکەی عوسمانیان دەکرد، هاتە نێو باسەکەیانەوە و لە رەحمانی پرسی: ئەرێ دەیتوانی خۆی

بجووڵێنیتەوە؟ دەترسم لە پاش ڕۆیشتنی ئێوە ئەویش بە قوونەخشکە لەوێ دوور کەوتبێتەوە.

ڕەحمان کە دڵینا بوو عوسمان تەنیا لاقی بریندارە و ناشتوانێ لەو شوێنە بڕوا، لەو چەشنە پرسیارانە ماندوو ببوو، بە سەر ڕاوەشاندەوە گوتی: بە خودای بابە ئێوەش سەیرن، من دەڵێم نێرە ئێوە دەڵێن بیدۆشە! کاکە گیان لاقی شکاوە ناتوانێ بجووڵێتەوە.

عەلیزادە ڕووی لە عەزیزقازی و سیغار کێشەکانی دیکە کرد و گوتی: ئەرێ پێموابێ جگەرکانتان تەواو بووا! ئەگەر وایە با بڕۆین درەنگە.

هیوا کوڕێکی باریکەڵەی باڵا بەرزی لێو بەبزەی زەحمەتکێش و ماندوونەناس بوو کە دەنگێکی خۆشی هەبوو زۆر جار لە ڕیزی پێشمەرگەکاندا گۆرانیی دەگوت. پێش ئەوەی سواری ئێسترەکە ببێتەوە، پرسیاری کرد کەس سوار نابێ؟ لە بێدەنگیی هەموویان را هەستی کرد جارێ کەس ماندوو نەبووە یان کەس پێی خۆش نیە سوار بێ، بۆیە بۆخۆی دیسان سواری ئێسترەکە بۆوە وەشوێنیان کەوت.

هەوا تەواو تاریک داهاتبوو، بەڵام ڕووناکایی مانگ لە پشت کێوەکانی ناوچەی فەرهادتاشەوە هێمای مزگێنی سەرلەنوێ ڕووناکاییەکی دیکەی بە ناوچەکە دەدا. پێشمەرگەکان شەلاڵ لە ئارەقەدا

بە نێــو دارو بەرد و دڕوو و گیاجاڕەکــان هەر وا بــۆ ڕزگــارکردنی هاوڕێی برینداریان، کە نەشیاندەزانی ماوە یان نا ڕێگەیان دەبڕی.

مانـگ وردە وردە لە کەلـی حەوتەوانـانی ئـاوایی بـاغڵووجە هـاتە دەرێ و وەک ماشەڕێسـێکی بەتوانـا سـێبەرەکانی بـۆ داوێنـی چیاکـان هەڵگوێزتەوە و لە بناری شاخ و گردەکانی ناوچەکەی پەستاوتن.

کـاروانی دە پێشـمەرگە ماندوونەناس و گیـان لە سـەر دەسـتەکە، زۆر بەپەلە بەرەو زاری ئەژدیهای نوستووی زار کراوە، بە بێدەنگی لە کەنـدال و شـیو دۆڵ و پەرێـزە جـاڕان دا تێـدەپەڕی و جـوورڕە و سـەربەکڵاوی تـازە لە هـێلانەدا نوسـتووی مەڵبەنـدەکە لە ژێر پـێڵاوە ئادیداسـەکانیاندا، لە خەو هەڵدەسـتان و لە شـەقەی باڵیـان دەدا و هەڵدەفرین.

عومەر هەناسەی پڕ بە سیەکانی هەڵدەکێشا و هەنگاوەکانی جار لەگەڵ جار پتەوتر دەکرد، لە ڕیزی پێشمەرگەکان هاتە دەرێ و ڕاوەستا و چەکەکەی لە شانی ڕاستیڕا دەرهێنا و کردیە شانی چەپی، لەو کاتەدا گوێی لە شەقەی باڵەکانی باڵندەیەک بوو، کە هەڵفڕی، هەر خێرا دەستی لەسەر شانی هەڤاڵ دانا و گوتی: ڕاوەستە مەڕۆ، مەبەستم لە "*بە دووی باڵداری ئاواتی فڕیوی بێ سەروشوێنا*" ئەوەیە، کە زۆر جار بۆم باس دەکـردی، ئەو باڵـندەیە بـوو، کە ئێسـتا هەڵفـڕی. دە بـزانم دەزانـی ئەو

باڵندەیە بۆ کوێ هەڵفڕی؟ جا تۆ لای خۆت وایدانێ ئاواتی تۆ بەو باڵندەیە بێ، کە خودا نەبێ کەس نازانێ ڕووی لە کوێ کرد! دەک ڕووی بابت سپی "هەردی" بۆ خۆت و بۆ هەڵبەستت!

عەلیزادە سەیری کرد هەڤاڵ و عومەر بۆ ساتێک ڕاوەستان خێرا گەڕاوە لایان گوتی: چی ڕووی داوە کەستان دی وا ڕاوەستاون؟

عومەر گوتی: کوڕە نەوەڵا کەسمان نەدیوە تەنیا لەگەڵ هەڤاڵ بۆ ساتێک هەستەکانی دەروونمان ڕاتڵەکاند و وەخەربەرمان هێناوە. عەلیزادە دەستی بە دەمیەوە گرت و زۆر لەسەرەخۆ پێکەنی و گوتی: کوڕە کاک عومەر کەی ئێستا کاتی هەستە؟! عومەر گوتی: ئێستا عەلیزادە گیان ئێمە بەرەو قووڵایی موکریان دەچین وەک چۆن هەژار لە بەرەو موکریاندا دەڵێ: با ئێمەش

"سەرێ هەڵێنینەوە لەو مەڵبەندە

گەرچی لەش دوورە لەوێ دڵ بندە".

عەلیزادە ویستی وەک جاران قاقایەکی بۆ بکێشێ، بەڵام شوێنی نەبوو. وەڕێ کەوتنەوە.

***

منداڵە هەژارە دەست و پێ قەڵەشیوەکانی مەزراکانی دەورووپشت، بەرغەل و ماڵاتەکانیان کۆ کردەوە سەر یەک. کیتەڵە ماستە بەتاڵەکانیان بە لۆیەکی پریسکە نانەکانیان کە تەنیا چەند ورکەنانی تێدا مابوو گرێ دا و لە پشتی خۆیانیان قایم کرد. هێندێکیان بە سواری گوێدرێژ و بەشێکیشیان بەپێیان و لەگەڵ بەدوا خۆدا راکێشانی شووڵێکی باریک، وەک دیمەنی رژانی رووبارەکان لە هەموو لایەوە بۆ نێو دەریا، هەر یەکەی لە شوێنێکەوە روویان کردەوە ئاوایی. ئیدی مەزراکان هێدی هێدی لە خەڵکی چۆل دەبوون.

هێزە چەکدارەکان هەر دەهاتن و لە عوسمان نیزیک دەبوونەوە، دادە فریشتە و کاک عەتاش پێیان وا بوو، کە ئەوانە هاوڕێی کەسە بریندارەکەی نێو گەنمەکەن، کە بۆ لای ئەو رێچکەیان بەستووە. دەستیان لە کارەکەیان هەڵگرتبوو بە تامەزرۆییەوە دەیانڕوانی تا بزانن، کە گەیشتنە لای چی روو دەدا.

عوسمانیش پاش نیزیک بە شەورۆژێک تونیتی، خواردنەوەی ئەو ئاوە هێز و گوڕێکی وەبەرهێنابۆوە. لە نێوانی لاسکی گەنمەکانەوە چاوی بڕیبووە لای دەنگە دەنگەکە و چاوەڕێ بوو کە لەگەڵ دەرکەوتنیان وەک مەڵەغان بە رەگبار پێیاندا بێنی و بیاندوورێتەوە. هەموویان هاتنە بن دارەکان و کۆ بوونەوە. عوسمان بیری بۆ لای ئەوە

چوو، کە دەیانەوێ گەمارۆی بدەن، یان گەنمەکە ئاگر تێبەردەن. هەر لەسەر بڕیارەکەی خۆی سوور بوو، کە مەحاڵە بە زیندوویی منیان دەست بکەوێ. بیری لای هاوڕێ شەهیدەکانی بوو، کە بۆ رزگاریی ئەو خاک و ئاوە شەهید بوون و تاجی سەربەرزیان لە سەر نا و هەر وا بە نەمری مابوونەوە. بڕیاری کۆتایی خۆی دا کە ئەو شانازییەش بە نسیب خۆی کا وەک هەڵۆیەک نینۆکەکانی کرد بە چنگ و لە زەوییە رەقەکەی گیر کردن. لەگەڵ ئەوەی ئازارێکی زۆری پێگەیشت بەو حالەش بە هاوکاریی پەنجە و نینۆکەکانی خۆی خستە سەر زگ و لوولەی چەکەکەی لە نێوان دوو گوڵە گەنمدا راگرت و سێرەی لە دوژمن گرت.

خۆر ئاوا بوو، بەڵام تینەکەی هێشتاش دەستی لە یەخەی دار و بەردە هەڵقرچاوەکان بەرنەدابوو. بە پێچەوانەی هەڵسەنگاندنەکانی دادە فریشتە و کاک عەتا، ئەوانە هاوڕێی عوسمان نەبوون، چونکە پاش ماوەیەک مانەوە لە ژێر دارەکان بەرەو ئاوایی شۆڕ بوونەوە. عوسمانیش کە پێی وابوو لە کاتی ئاو وەرگرتنەکەدا ئەویان دیوە و بۆی هاتوونە خوارێ. ئەوانە دەستەیەکی دیکە بوون، کە هەر لە بەیانی-را چووبوونە ئاواییەکانی زەمبیل و شیلاناوێ کە ئێستاش بە رووکاری ئەو دا هاتبوونەوە و دەچوونەوە بۆ لای هێزەکانی دیکەیان لە ئاوایی باغلووجە.

دادە فریشتە و کاک عەتا کاتی ئەوەیان هاتبوو کە برۆنەوە بۆ ئاوایی، بەڵام هەر دڵیان بڕوای نەدەدا کەسێک بە برینداری لە هەلومەرجێکی ئاوادا بەتەنیا بەجێ بیلن و لە لایەکی دیکەشەوە لەوە دڵنیا نەبوون کە هیچ هێزێکی دیکە لەو دەوروبەرە ماوە یان نا!

دادە فریشە گوتی: با سەرێکی بدەینەوە بزانین هیچی ناوێ جا دەڕۆینەوە بۆ ماڵێ.

کاک عەتا گوتی: ئەوە تازە تاریک داهات ئێمە نازانین کێ لەو دەورو پشتە ماوە بۆیە زۆر جێگای مەترسییە. ڕەنگە ئەگەر بچین بۆ لای بمانبینن و ئاشکرا بێ. ڕەنگە لەو جۆگە و دەراوانەدا بۆسەیان لە دەوروبەری دانابێ و بە ئەنقەست باسیان نەکردبێ، دەڵێن ڕەنگە شەوێ بەشوێنیدا بێنەوە تا زۆرتریان لێ بکووژن. فریشتە گیان غەمت نەبێ باوەڕ کە، منیش هەموو جەرگم بۆی بۆتە کەباب. جا وەرە دایک و باوکی کوڕ و کچ لە کێوان لە سووچێکەوە ئاگاتان لێبێ، کە منداڵەکەتان ئەوە بیست سەعاتە بەو گەرمایە لەو نێو گەنمەدا بە برینداری و تووندیتی لە نێو خوێنی خۆیدا دەتلێتەوە و ئێوەش روحو دەرنەچێ! فریشتە ئەرێ تۆ سەیرت کرد چەندە لەسەرخۆ بوو لێوەکانی وشک هەڵاتبوون کەچی هەر بزە دەکەوتە سەریان. پاشان ڕووی لە ئاسمان کرد و گوتی: یاڕەبی خودایە ئەو زوڵمە قەبووڵ نەکەی! ئاخر تاوانی

مروڤێکی ئاوا ساکاری وەک پەپوولە چیە؟! چونکە پێشمەرگەیە؟! غەمت نەبێ با بڕوێنەوە کاری بەیانی بۆ پەک دەخەین و مەلا بانگدان دێینەوە بزانین لێرە ماوە جا ئەگەر مابوو هاوکاریی دەکەین و رایدەگوێزین.

بە رۆیشتنی هێزەکانی دوژمن و پاشان دادە فریشتە و کاک عەتا، دیسان وەک شەوی پێشوو دەست کراوە بە سەمفۆنیای سریوە و قیرەقیڕی بۆقەکانی دەورووپشتی گەنمەکە و سەر کانیاوەکە. عوسمان هەستی بە چۆڵبوونی دەورووپشتی کرد خۆی خستەوە سەر پشت. مچڕووکێکی ئازاراویی بە هەموو لەشیدا هات. دوای ئەوەی ئارام بۆوە لای خۆی گوتی: رەنگە دیسان هێزەکانی دوژمن وەک شەوی پێشوو بۆ بۆسە دانانەوە بێنەوە بۆ ئێرە، بەڵام جارێ ئارامە. سەیرێکی چەکەکەی دەستی کرد و لەسەر سینگی لابرد و لە تەنیشت خۆی داینا و دوو قومی ئاو خواردەوە. ئاوەکەی بە کەیفێ نەبوو. زۆر گەرم ببوو، تام و چێژی ئاوەکانی پێشووی نەدەدا. کەترییەکەی لە پشت سەری خۆی دانایەوە و دەستی بۆ لای رانی درێژ کرد. دەستی وە جامانەکەی رەحمان کەوت، کە رەحمان توند لە لاقی هاڵاندبوو. لە بەر خوێنرێژیی برینەکەی جامانەکەش هێندە خوێنی هەڵمژیبوو پێوەی رەق هەڵاتبوو، جامانەکە وەک کۆلکە داری لێ هاتبوو. دەستی لەسەر هەڵنەگرتوو لە بەرە خۆیەوە گوتی: سپاس رەحمان گیان!

***

ماوەی چوار کاتژمێر زیاتر بوو بەڕێوە بوون. شەقە شەقی پاتۆڵە چڵکن و ئارەقاوییە دەق گرتووکانی بەریان لە کاتی ڕۆیشتندا و شکاندنی لاسکەی گوڵەبەرۆژەکانی نێو جارەکە بە پێڵاوەکانیان و، ویکەوتنی لوولەی چەکی شانی پێشمەرگەکان لە قالۆرە بەلاداهاتووکانی گوڵەبەروژەکان، بێدەنگیی شەوەزەنگی دەشکاند. لەگەڵ گەیشتنیان بۆ کۆتایی شێوەردەکە، کە بە داوێنی گردەکەی بابەگوڕگوڕەوە بوو، چراکانی نێو ئاوایی باغلووجەیان لێ وەدەرکەوت، بەڵام هاتوچۆی چرای ئەو ماشێنانەی دەهاتنە نێو ئاوایی و لە ئاوایی دەردەچوون مانای ئەوەیان دەدا، کە ئاوایی لە هێزەکانی دوژمن جمەی دێ.

مانگ بەتەواوی هاتبووە سەر ناوچەکە و ڕووناکاییەکی زۆر باشی دەبەخشیە زەوی. عەلیزادە پەڕە کاغەزێکی سیغاری دەرهێنا و شووشەی دووربینەکەی پێ خاوێن کردەوە و دووربینەکەی بە چاویەوە نا و سەیری نێو ئەو دار و گەنمەی کرد کە شەوی پێشوو لەوێ لە بۆسە کەوتبوون. دووربینەکەی هەر بە چاویەوە بوو گوتی: زۆر ئارامە وا دیارە کەسی لێ نیە. هیوادارم ئارامیی پێش گەردەلوول نەبێ! عومەر گوتی: دادەی عەلیزادە با منیش سەیرێکی کەم. چەکەکەی لەسەر زەوی دانا و زۆر بەوردی لێنزی دووربینەکەی بۆ چاوەکانی

خۆی میزان کرد و گوتی: یانی بەڕاستی عوسمان لەوێیە؟ عوسمان گیان تاقەت بێنە! وا " اندک اندک جمع مستان میرسند".

خانئەحمەدی، کوڕێکی بێدەنگ و هێمن و حەیابەخۆ بوو جارجار قاقایەکی بۆ قسەکانی هاوڕێکانی دەکێشا. گۆچانێکی پێ بوو دەسبێحێکی لە قەفی گۆچانەکەی دەهاڵاند. بە مۆدنەدارێکی درێژ سیغاری دەکێشا، کە ئەگەر مروڤ سیغار کێشیش نەبوایە و کاتی سیغار کێشان لە لای بوایە ئیشتیای دەچووە سیغارەکەی. کوڕێکی خاوەن گەڵاڵەی باشی نیزامی و بەورە بوو لە نێو ئەو دە کەسە ئەویش وەک عەلیزادە فەرماندە بوو گوتی: با بڕێکی دیکە بڕۆینە خواری لەوێ کارەکان دابەش دەکەین.

کاتژمیر خۆی لە دوازدەی شەوێ نیزیک دەکردوە، سریوەی بای نەدەهات، بۆنی باڕووتی تۆپ و کاتیۆشاکانی دوژمن کە بە درێژایی ڕۆژ لەوێ سەقامگیر ببوون و کوێر کوێرانە سینگی مووچە و مەزرای خەڵکیان پێ هەڵدڕیبوو، هەر وا لە هەوادا مابووە. دووکەڵەکەشیان کە وەک تۆڕێکی ڕەشی تەنکی جاڵجاڵۆکە، نزم بە سەر ناوچەکەوە لە هاتووچوو دابوو، بەرە بەرە بەرەو کاڵ بوونەوە دەچوو چی وای نەمابوو لە بر چاوان ون بێ. پێشمەرگەکان وردە وردە داگەڕان بۆ لای تەپکەیەکی چکۆڵەی قەراغ گەنمەکە کە توزێک لە شوێنەکانی دیکە

بەرزتر بوو. لە پشت گردەکە دانیشتن و هەموویان بۆ ماوەیەک بێدەنگ بوون و گوێیان هەلخەست. کاتێک زانیان تەنیا دەنگی بۆقی قەراغ ئاوەکە بێدەنگیی شەو دەشکێنێ، خانئەحمەدی زۆر لەسەرەخۆ بە سرتە گوتی: هاوڕێیان نازانم عوسمان کەوتۆتە دەستیان یان نا؟! ڕەنگە شەهید بووبێ! ڕەنگە مابێ یان ڕەنگە لەوێ مابێ وەک تەڵە کەڵکی لێوەرگرن جا بۆیە دەبێ زۆر وشیار بین.

عەلیزادە چاوی گێڕا و مەجیدی دۆزییەوە و گوتی: مەجید گیان تیربار "بی کەی سی"یەکەت لەسەر ئەو گردە دابەستە و هەرە قەتارە فیشەکە درێژەکەتی وەسەر خە. ئێمە شەش کەس دەچین بۆ نێو گەنمەکە هەر کە زانیت بۆسەیە و تەقەیان لێکردین، یان ئەگەر ئێمە لە پێشدا وەک دوێشەوێ بەوانمان زانی و تەقەمان لێکردن، جا بزانم چی دەکەی قامکت لەسەر پەلاپیتکەی لا نەبەی پشتوانیمان لێ بکە تا دەگەڕێینەوە لاتان. ئەوە خانئەحمەدییش لە لاتانە بێسیمی پێیە پێوەندیمان دەبێ. هیوا گیان تۆش لێرە بە و هەوساری ولاغەکە توند بگرە، کە ئەگەر تەقە بوو با لە دەستت ڕانەکا. پاشان ڕووی لە عومەر کرد و گوتی: تۆش لەگەڵ هیوا لە پشت گردەکە چاوەڕێمان بن. ئەو جار شەش پێشمەرگەکەی دیکەی بە سێ دەستە دابەش کرد کە لە سێ لاوە بڕۆنە نێو گەنمەکە و لە عوسمان بگەڕێن.

حەسەن و سمایل لە لای دەستی راستەوە، بۆ خۆی و رەحمان کە شوێنەکەی پێ دەزانی لە نێوەڕاستەوە و تاهیر و هەڤاڵیش لە لای چەپەوە کە هەموویان هەر بە مەودای دە هەنگاو لێکتر دوور بوون بە کۆمە کۆمەوە، دەست لە سەر پەلاپیتکەی چەکەکانیان بە نێو گەنمەکە دا بەرەو شوێنی تەقەکەی شەوی رابردوو دەچوونە پێشێ و تا نێوەڕاستی گەنمەکە چوون و هەر بیست هەنگاویان مابوو هەموو گەنمەکە بپێون و لە گەنمەکە دەرچن و بگەنە سەر چیمەن و جۆگە ئاوەکەی وا عوسمان تێیدا بریندار ببوو.

عەلیزادە بە دەست ئاگاداری کردن کە دانیشن. هەموویان هەر چاوێکیان کردبووە سەد چاو. بە دەست هەڵێنانی عەلیزادە ئەوانی دیکە وایانزانی کە کەسێکی دیوە لەنێو دارەکاندا جووڵاوەتەوە. هەموویان لوولەی چەکەکانیان لە نێو دارەکان کرد. لێدانی ترپەی دڵی هەموویانت لە نێو قامکی سەر پەلاپیتکەی چەکەکانیان هەست پێ دەکرد. عەلیزادە بۆخۆی هەڵتروشکابوو بە رەحمانی گوت: من ئاگام لێتە زۆر بەئەسپایی بچۆ پێشێ و بانگی عوسمان بکە نەکوو وا بزانێ دوژمنین و تەقەمان لێبکا.

رەحمان خۆی کووڕ کردەوە و دەستی سێ چوار جار بە سەر پەلاپیتکەی چەکەکەی داهێنا و هاتووچۆی پێکرد. ئەو جار زۆر

بەشەوقەوە قامکی دەستی وەک دەستی سەر ملی یار تا ئەو جێگایەی دەرەتانی چەمانەوەی بوو لە دەوری پەلاپیتکەکە هالاند. جا چەشنی لە باوەش گرتنی منداڵێکی ساوا کە باران لیێنەدا و سەرمای نەبێ، چەکەکەی توند بە سینگیەوە کوشی و لوولەکەی بردە بنا گوێی خۆی. بە سەر تەکاندن عەلیزادەی ئاگادار کرد کە زۆر باشە. لاقەکانی وەک ئەوەی بەری لە دەسکەنەی نۆک و نیسک گرتبێ بە قەدەر شانی لێک بڵاو کرد و لاسکە گەنمەکانی پێش خۆی لا دەدا و دەچووە پێشێ. زۆری نەمابوو بگاتە لای عوسمان کە راوەستا و لوولەی چەکەکەی روو لە عوسمان کرد و زۆر بەهێواشی و بە سرتە بانگی کرد: عوسمان!

ڕەحمان پێش ئەوەی بانگی عوسمان بکا خۆی بۆ ئەوە ئامادە کردبوو، کە ڕەنگە لە دەوری عوسمان چەند کەسێک راکشابن و لەگەڵ بانگکردنی وەبەر دەسڕێژی فیشەکی دەن، کەچی هیچ وڵامێک لە عوسمان نەبوو. بە بانگکردنی عوسمان لە لایان ڕەحمانەوە و وڵام نەدانەوەی عوسمان پێنج کەسەکەی دیکە بە کۆمە کۆم بۆ لای ڕەحمان چوون و لە سێ چوار میتریی ئەو و عەلیزادە هەڵترووشکانەوە.

عەلیزادە خۆی گەیاندە ڕەحمان و گوتی: تۆزێکی دیکە بچۆ پێشێ ڕەنگە خەوی لێ کەوتبێ یان ڕەنگە بێهۆش بووبێ. ڕەحمان بە سرتە بە

گوێی عەلیزادەی دا چرپاند پێم وابێ لێرە نەماوە و بردوویانە دەنا باوەڕ کە هەر لێرە لەو دەورووبەرەمان دانابوو!

کاتێک عوسمان وەڵامی نەداوە، ڕەحمان گریان ئەوکی گرت و بۆ ساتێک دەیان خەیاڵ بە مێشکیدا هات. لە تاوی عوسمان هەر لە بیری چۆوە کە ڕەنگە تەڵەیان بۆ دانابێتەوە هەستا سەر پێ چەند میترێک چووە پێشی و بە دەنگی بەرزتر گوتی: عوسمان، عوسمان منم ڕەحمان!

کاتژمێر یەکی شەوێ بوو، عوسمان کە تا ئەو کاتە چووبووە خەیاڵێکی قووڵەوە بیری لەوە دەکردەوە کە تازە شەو درەنگە و پێشمەرگەکان نایەنەوە. ئەو پێی وابوو ڕەحمان و ئەنوەر پێشمەرگەکانیان نەدۆزیبێتەوە و خودا دەزانێ بۆخۆشیان چیان بەسەر هاتووە. زۆرتر بیری لەوە دەکردوە وا چاکە تاقەت بێنم تا بەیانی ئەو ژن و پیاوە دێنەوە بزانم چیان لە دەستی دێ. کەچی کە گوێی لە دەنگی ڕەحمان بوو وەک ئەوەی جارێکی دیکە لە دایک بووبێتەوە بێ ڕاوەستان و دووڵی گوتی: ڕەحمان وەرە ئەوەتا لێرەم!

بە بیستینی دەنگی عوسمان، ڕەحمان نەچووە پێشی خێرا لە شوێنی خۆی دانیشتەوە گوتی: عوسمان من کوڕەکانی دیکەشم لە گەڵە، بەڵام تۆ کەست لە لا نیە؟

عوسمان هەر زوو لە مەبەستی ڕەحمان تێگەیشت، بۆیە خێرا گوتی: نا نەیاندۆزیومەتەوە، ڕۆیشتوون، بەڵام بۆ نێو دارەکان نازانم ئاگاداری ئەوێ بن.

ڕەحمان هەر بە پارێزەوە لە عوسمان چووە پێشێ تا گەیشتە سەری. دوابەداوی ڕەحمان ئەوانی دیکەش هاتن. هەڤاڵ دەستێکی لە لاقی عوسمان دا کە زانی خۆینریژی ناکا، گوتی: عوسمان گیان جێگای مەترسی نیە پاشان کە چاوی بە کەتریە ڕەشەکەی پشت سەری کەوت زۆری پێ سەیر بوو پرسی ئەوە چیە ئاوشیت خواردۆتەوە؟! عوسمان گوتی: دوایە بۆت باس دەکەم.

عەلیزادە ڕووی لە هەڤاڵ کرد و گوتی: باشە ئەوە لاقی شکاوە ئەدی چۆن هەڵگرین؟!

هەڤاڵ گوتی: عەزیزقازی لە هەمووومان بە خۆوەترە با لە سەر شانی دانێ تا لای ئێسترەکە. سیانیان توزێک لەوان دوور کەوتنەوە پارێزگاریان لێدەکردن تا ئەوانی دیکە چوونە بن باڵی عوسمانەوە لەسەر پێیان ڕاگرت و قازی چەکەکەی خۆی دا بە هەڤاڵ و لە کاتێک دا ئەوانی دیکە پاشەوپاش نێو گەنمەکەیان بەجێدەهێشت، ئەو عوسمانی لەسەر شانی دانا و لە پێش وان دا تا قەراغی گەنمەکە و لای ئێسترەکە بە توندی هەڵات.

کە گەیشتنەوە لای ئەوانی دی بۆ ئەوەی جارێ هەرچی زووتر تۆزێکی دیکە لەو شوێنە دوور کەونەوە، هەر خێرا عوسمانیان سواری ولاغەکە کرد. لە کاتی سوار بوونی ولاغەکە عوسمان کڵاوەکەی لێ کەوتە خوارێ گوتی: هیوا گیان کڵاوەکەم بۆ هەڵگرەوە.

هەردەست بەجێ روویان لە لای چیای وەستا مستەفا کردەوە و لە گردێک ئاودیو بوون و چوونە نێو دۆڵێکی قووڵەوە، عوسمانیان لە ولاغەکە دابەزاند و تۆزێکیان ئاو دایە ویستیان نانی دەنێ گوتی: ناخۆم بۆخۆشم پێم سەیرە برسیم نیە هەر تینووم بووە، بەڵام زۆرم سەرمایە. هەڤاڵ دەستی لە سەر نێوچاوانی دانا و هەستی کرد تەبێکی زۆری هەیە بۆیە سەرمایەتی. گوتی: سمایل دەرزییەکی ژان و یەکی چڵکی لێدە کە گەیشتینەوە لای هێز و کومیتە شارستان لەوێ سیرۆمی لێدەدین. پاش ئەوەی سمایل دەرزییەکانی لە عوسمان دا و پێشمەرگەکان سیغاریان کێشا و پشوویان دا، عوسمانیان سواری ئێسترەکە کردەوە، بەهۆی ئەوەی لاقی هەر تەکەتەکی دەکرد هاواری لێ هەستا: دامبەزێننەوە.

بە بەرز بوونەوی هاواری عوسمان هەر زوو ولاغەکەیان راگرت، بەڵام عوسمانیان دانەبەزاند و بە جامانەیەک وەک قەیاسە هەردووک لاقیان لە بن زگی ولاغەکەوە توند پێکەوە بەستەوە تا تەکەتەک نەکا و

وەڕێکەوتنەوە تا گەیشتنە سەر ئاسۆگێک کە لەوێڕا دەیانتوانی پەیوەندیی بێسیمی لەگەڵ پێشمەرگەکانی دیکە بگرن.

ولاغە بارهەڵگرەکانی وەک ئەسپ و ئێستر خزمەتێکی گەورەیان لە شۆڕشی گەلان و بەتایبەتی شۆڕشی رزگاریخوازیی گەلی کورد دا کردووە. لەو سالانەی کە هێزی پێشمەرگە بەتەواوی چووبوونە قۆناخی پارتیزانییەوە و هەموو کات هەر لە جێگۆرکێ دابوون، کەم وا هەبوو بۆ دوو شەو لەسەریەک لە شوێنێک بۆ پشوودان بمێننەوە. لە هەلومەرجێکی ئاوا عاسەتم دا بەکارهێنانی ئێستر بۆ هەڵگرتنی باری زیادی و شەهید و بریندارەکان گرینگییەکی تایبەتیی هەبوو. زۆر جار ئەو حەیوانە بێزمانە دەکەوتنە بەر فیشەک و پریشکەی تۆپ و کاتیۆشا و بریندار دەبوون، بەڵام زۆر جاریش بەهۆی ئەوانەوە هێزی پێشمەرگە ئاشکرا دەبوون و تووشی شەڕ دەهاتن. یان کاتی وا بووە کە پێشمەرگە لە بۆسە دەکەوت، ئێسترەکان دەرەوینەوە و بارە فیشەکە زیادییەکانی پێشمەرگەیان لەگەڵ خۆیان هەڵدەگرت و هەڵدەهاتن. بەو حاڵەوەش خۆشەویستیی ئەو حەیوانە لە لای پێشمەرگە کەم نەدەبۆوە. بەتایبەتی کاتێک تەرمی هەڤاڵێکی لە خوێن دا شەلاڵی خۆیان، یان رزگار کردنی هاوڕێیەکی برینداریان بەسەر پشتیانەوە دەدیتن، سەد هێندەی دیکە ئەو ئاژەڵە دەستەمۆ کراوە لەبەردڵان شیرینتر دەبوو.

ئەو ئێسترەی عوسمانی بەسەرەوە بوو، رەنگێکی سووری مەیلەو شەڕابی و یاڵێکی ئاوریشمیی درێژی هەبوو، کورتانێکی رەنگ بەڵەکی وەک شەترەنج، بەرسینگەکەی بە مووروویی شین و سوور و زەرد رازابۆوە. رەشمەکەشی لە گورسێکی قاوەیی تووکن بوو کە عوسمان دوو قەف لە دەستی خۆی هاڵاندبوو. کاتێک لە سەربەرەو خوارییەکان دادەگەڕا، کورتانەکەی بە عوسمانەوە دەخزایە سەر مەلی، لاقی عوسمان کە بە بەر زگی ئێسترەکەوە توند کرابوو، بە بەر زگیەوە بەجێدەما و ئازارێکی زۆر دەگەیشتە قاچەکانی عوسمان. عوسمانیش لە حەیبەتانە خێرا خێرا ئاوسارەکەی رادەکێشا بۆ ئەوەی هێوری کاتەوە. کە دەگەیشتنەوە تەختاییش رەحمان خێرا پاڵوەکەی بۆ راست دەکردەوە.

مانگەشەوێکی زۆر روون بوو، بێجگە لە نیگاهبانەکان پێشمەرگەکانی دیکە هەموویان لە نێو پۆلەدارێکی چکۆڵەدا خەوتبوون. خاڵە عەولا کیسەخەوکەی لە خۆی هاڵاندبوو دانیشتبوو و چاوەکانی هەر نەدەچوونە خەو و پەرۆشی عوسمانی بوو. لە لایەکی دیکەشەوە چونکە دەنگی بێسیمەکەشی نەدەگەیشتە لایان، ئەوەندەی دیکە دڵگرانی ئەو پێشمەرگانەش بوو کە ناردبوونی بۆ هێنانەوەی عوسمان. بیری ئەوەی دەکردەوە، کە تۆ بڵێی چیان کردبێ.. کاتژمێر نیزیک سێی

بەربەیان بوو کە عومەر بە بێسیم پەیوەندیی بە خاڵە عەولاوە گرت و گوتی: *ئەی دەوەنی گرمۆڵەی سەر دابان مزگێنی! زیندووە وا لە گەڵمانە.*

بۆ تاریکوڕوونی بەیانی گەیشتنەوە لای پێشمەرگەکانی دیکە. هەموویان لە خۆشیی ئەوەی پاش بیستوچوار کاتژمێر بە برینداری بەجێهێشتنی عوسمان بە سلامەتی هێناویانەتەوە و هاوڕێکانیشیان بێ زەرەر و زیان بوون، لە کیسەخەوەکانیان هاتنە دەرێ دەوریان دان. شوجاعی چراقوومەیەکی هەڵکردبوو. هەموو پێشمەرگەکان چادرێکیان بەسەر عوسمان دادابوو بۆ ئەوەی شەوقەکەی نەڕواتە دەرێ. هەڤاڵ هەوڵی دا سێرۆمێک لە عوسمان بدا، بەڵام هێندەی خوێن لە بەر رۆیشتبوو دەمارەکانی دیار نەبوون، بۆیە گوتی: با بخەوێ پشوویەک بدا بەیانی سێرۆمەکەی لێدەدەم.

***

کەڵەبابی بەیانی لە بانگی خوێندنی دا. دادە فریشتە و کاک عەتا ڕۆژانی پێشوو هێندە زوو لە خەو هەڵنەدەستان و ڕوویان نەدەکردە مەزراکەیان، بەڵام ئەو شەوە تا بەیانی سەرەڕای شەکەتیی کاری لە ڕادەبەدەری بەر سووورەتاوی هاوینی، لە جێگا دا هەر ئەو دیوئەودیویان کردبوو و لە بیری عوسمان دا بوون.

دادە فریشتە شەوێ مریشکێکی بۆ عوسمان سوور کردبۆوە و لە نێو دوو نانی نابوو چەند نانێکی دیکەشی لە پرێسکەیەکی دیکە دا جوان جوان پێچابۆوە و لە هەیوانەکە هەڵیواسیبوو.

هەر کە گوێیان لە خوێندنی کەڵەبابی بەیانی بوو لە جێگاوبانەکەیان هاتنە دەرێ، بەدەم هەڵگڵۆفینی سەرو چاوی نەشۆردراویانەوە بێڕاوەستان دەستیان دایە پرێسکەکە و بە تاریکوڕوونی بەیانی بەرەو ئەو گەنمەی کە هی ئەوانیش نەبوو و عوسمانی تێدا ڕاکشابوو وەڕێکەوتن. دەیانەویست بەر لەوەی خاوەن گەنمەکە بێتە سەر کار کە ڕۆژی پێشتر لەبەر ئەو هەمووە چەکدارە و تۆپ و کاتیۆشاکانیان ئیزنی کارکردنیان پێ نەدابوو بۆ دروێنە کردن، بگەنە ئەوێ و عوسمان ڕاگوێزن.

بە ڕێگا پێرەوەکەی پشت مالان دا جار جار بە هەڵاتن و جار جاریش زۆر بە توندی ڕێگایان دەپێوا تا گەیشتنە نیزیک گەنمەکە. هەوا ڕووناکی کردبوو لە قەراغی گەنمەکە ڕاوەستان سەیری دەوروبەری خۆیان کرد. پاشان زۆر بەپەلە هەردووکیان خۆیان گەیاندە شوێنەکەی

عوسمان کە تەنیا بە سەر کەتری ڕەشەکە دا کەوتن و عوسمان لەوێ نەمابوو. دادە فریشتە داهاتەوە و دەستی برد دەسکی کەتریە ڕەشەکەی گرت و هەڵیگرت، سەرەکەی لابرد سەیری کرد چۆڕێک ئاو لە بنی کەترییەکە دا ماوە. لوولەی کەترییەکەی گرت. ئەو دەقی گەنمەکەی وا پێشمەرگەکان عوسمانیان پێدا بردبوو شکابوو دیار بوو کەسانێک هاتووچۆیان پێدا کردووە. ئاوەکەی وەک ئاوڕشتنی پشت سەری موسافیرێکی خۆشەویست کە دەچێ بۆ سەفەر، ڕشت و لەگەڵ کاک عەتا سەیرێکی یەکتریان کرد. لە خۆشیان هەردووکیان چاویان پڕ بوو لە ئاو. بێ ئەوەی قسە بکەن پێکەوە چاویان بڕیە لای شاخی بابەگوڕگوڕ کە پێشمەرگەکان بەوێ دا ئاوا ببوون.

***

JAMANEY XWUNAWÎY PÊŞMERGEYEK

Roman

Hewal Ahmadi

2013